

The future starts now!

09.11.2015

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014- 2020

GREEN BUSINESS S.R.L.

CUPRINS

1.	INTRODUCERE	3
1.1.	Conditii de elaborare.....	3
1.2.	Obiectivul documentului	3
2.	BAZELE DEZVOLTARII LOCALE DURABILE	5
3.	CONTEXTUL GENERAL SOCIO-ECONOMIC SI DE MEDIU AL MUNICIPIULUI LUPENI	7
3.1.	Prezentarea generala	7
3.1.1.	Cartarea zonei, definire amplasament geografic	7
3.1.2.	Scurt istoric si profilul general al comunitatii	8
3.2.	Inventarul resurselor existente	9
3.2.1.	Resursele naturale si valorificarea lor	9
3.2.2.	Populatia si structura demografica.....	17
3.2.3.	Resurse socio-culturale.....	21
3.2.4.	Fondul funciar si utilitatile publice de interes local.....	26
3.2.5.	Servicii locale	32
3.2.6.	Elemente complementare privind prezentarea teritoriului	45
4.	SITUATIA ECONOMICA A MUNICIPIULUI LUPENI	49
4.1.	Contextul economic national si regional	49
4.2.	Structura sectorului economic pe domenii de activitate	49
4.2.1.	Repartizarea populatiei active.....	51
4.2.2.	Industria.....	52
4.2.3.	Serviciile.....	53
4.2.4.	Agricultura	54
4.2.5.	Comertul	55
4.2.6.	Turismul.....	56
5.	ANALIZA SWOT A TERITORIULUI	66
5.1	Concepte teoretice privind analiza SWOT	66
5.2	Diagrama SWOT a teritoriului	59
5.3	Nevoi de dezvoltare identificate in zona de actiune.....	64
6.	POTENTIALUL DE VALORIFICARE A OPORTUNITATILOR	65
6.1	Schema logica a programelor operationale existente pentru perioada 2014 – 2020	68
6.1.1	Programele operationale pentru perioada de Programare 2014-2020	68
6.1.2	Correspondenta dintre obiectivele tematice stabilite pentru perioada de programare 2014-2020 (art.9 – reg.ce nr.1303/2013) si programele operationale destinate Romaniei.....	69

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

6.1.3 Prezentare Programe Operationale relevante pentru Municipiul Lupeni	70
6.2 Propunere portofoliu de proiecte si surse de finantare	87
6.2.1 Portofoliu de proiecte	87
6.2.2 Sursele de finantare	89
6.2.3 Obiectivele tematice si prioritatile de investitii in cadrul carora pot fi finantate proiectele propuse a se realiza la nivelul municipiului Lupeni	90
6.3 Parteneriatul si planul de implementare a prioritatilor de dezvoltare	120
7. ANEXE.....	122
1.Tabel alocari financiare.....	122
2. Model de chestionar utilizat	123
3. Liste de prezenta.....	124

1. INTRODUCERE

1.1. Conditii de elaborare

Procesul de integrare in mecanismul Uniunii Europene solicita coordonarea politicilor economice, monetare si de mediu ale Romaniei cu cele ale tarilor membre ale Uniunii, generandu-se astfel o presiune asupra formelor de planificare si de management al resurselor existente, precum si asupra conditiilor de functionare a administratiei publice.

Pentru realizarea programelor structurale finantate de Uniunea Europeana, administratiile locale au nevoie de pachete de programe/proiecte rezultate dintr-o planificare coordonata a politicilor publice si de o crestere a capacitatii organizationale si umane.

Documentul de fata este elaborat in conformitate cu Acordul de parteneriat pentru 2014 si 2020, Strategiile nationale de dezvoltare si Programele operationale pentru perioada 2014 – 2020.

Deasemenea, se bazeaza pe consultarea si coordonarea cu Consiliul Local si Primaria Municipiului Lupeni precum si cu alte organizatii publice si private implicate in procesul de dezvoltare.

1.2. Obiectivul documentului

Lucrarea reprezinta strategia de dezvoltare a municipiului Lupeni, continand aspectele cheie de management, viziunea si obiectivele strategice de dezvoltare, precum si pachetul de politici, programe si proiecte. Lista proiectelor a fost prezentata reprezentantilor directiilor din cadrul primariei, pentru stabilirea prioritatilor proiectelor pe baza problematiei teritoriale. In plus, documentul reprezinta si platforma de coordonare a investitiilor multisectoriale si de pregatire a administratiei locale in vederea gestionarii fondurilor structurale planificate in perioada 2014-2020. In acest sens, obiectivul strategiei este acela de a oferi Consiliului local al municipiului Lupeni un instrument metodologic si tehnic, pe baza caruia sa se poata realiza planificarea spatiala a teritoriului in context regional si national.

Strategia de dezvoltare a municipiului Lupeni se fundamenteaza pe obiectivele stabilite in Strategia Europa 2020 privind cresterea inteligenta, durabila si favorabila incluziunii, respectiv:

- ✓ consolidarea cercetarii, dezvoltarii tehnologice si a inovarii;
- ✓ imbunatatirea accesului si a utilizarii, precum si cresterea calitatii tehnologiilor informatiei si comunicatiilor;
- ✓ imbunatatirea competitivitatii intreprinderilor mici si mijlocii, a sectorului agricol si a sectorului pescuitului si acvaculturii;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- ✓ sprijinirea tranzitieii catre o economie cu emisii scazute de dioxid de carbon in toate sectoarele;
- ✓ promovarea adaptarii la schimbarile climatice, a prevenirii si a gestionarii riscurilor;
- ✓ protectia mediului si promovarea utilizarii eficiente a resurselor;
- ✓ promovarea sistemelor de transport durabile si eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor retelelor majore;
- ✓ promovarea ocuparii fortei de munca si sprijinirea mobilitatii fortei de munca;
- ✓ promovarea incluziunii sociale si combaterea saraciei;
- ✓ investitiile in educatie, competente si invatare pe tot parcursul vietii;
- ✓ consolidarea capacitatii institutionale si o administratie publica eficienta.

Obiectivele stabilite prin agenda Europa 2020 se implementeaza prin urmatoarele 3 instrumente:

- ✓ **Planul de actiune comun** - un grup de proiecte implementate sub responsabilitatea beneficiarului, ca parte a programului sau programelor operationale;
- ✓ **Investitie teritoriala integrata** - abordare integrata a strategiilor de dezvoltare urbana sau teritoriala care implica investitii din mai multe axe prioritare, din unul sau mai multe programe operationale;
- ✓ **Dezvoltarea locala plasata sub responsabilitatea comunitatii** - este realizata prin strategii de dezvoltare locala pe zone integrate si multisectoriale, fiind plasata sub responsabilitatea comunitatii, a grupurilor de actiune locala formate din reprezentanti ai intereselor socio-economice locale ale sectoarelor public si privat; grupurile de actiune locala elaboreaza si pun in aplicare strategiile de dezvoltare locala.

ELABORATOR: GREEN BUSINESS S.R.L.

GREEN BUSINESS

The future starts now!

ECHIPA GREEN BUSINESS

MADALINA VIJIAC – SENIOR CONSULTANT

TEODORA DEACONU – SENIOR CONSULTANT

2. BAZELE DEZVOLTĂRII LOCALE DURABILE

Concepte de baza:

- ✓ **Dezvoltarea durabila** : „acea dezvoltare ce raspunde nevoilor prezentului fara a compromite capacitatea generatiilor viitoare de a raspunde nevoilor lor”, Raportul Brundtland, 1987, reafirmat in cadrul Summitului Pamantului de la Rio, 1992.
- ✓ **Dezvoltarea locala = dezvoltarea comunitara + planificarea dezvoltarii**
- ✓ **Dezvoltare comunitara** = participare activa si integrarea comunitatii in procesele de dezvoltare locala in vederea atingerii bunastarii pentru toti membrii ei;
- ✓ **Planificarea dezvoltarii** = ansamblu de procese ce implica toate persoanele sau grupurile de persoane din interiorul sau exteriorul comunitatii interesate (stakeholders), prin care se stabileste o strategie cu obiective clare de atins intr-o anumita perioada determinata, precum si masurile ce trebuie intreprinse pentru a le atinge.

Planificarea poate fi :

- ✓ **de tip expert** (realizata de un grup de experti in domeniul planificarii strategice a dezvoltarii, utilizata in general atunci cand strategia este ceruta din exterior);
- ✓ **consultativ** (implicand un grup restrans de stakeholderi);
- ✓ **participativ** (cu participarea tuturor factorilor interesati ai comunitatii, demers care necesita timp dar care este si cel mai recomandat pentru a avea sustinerea intregii comunitati si pentru o viziune cat mai realista a viitorului acceptat de toti).

Strategia de dezvoltare locala (durabila) – SDL - instrument participativ avand drept obiectiv asigurarea progresului economic, echitabil pe plan social, protejand, in acelasi timp, resursele si mediul pentru generatiile viitoare.

Metode si caracteristici comune de planificare strategica: Metodele de planificare strategica variaza in functie de conditiile si prioritatile fiecărei zone. Totusi, exista o serie de caracteristici comune identificate din exemplele de bune practici. Toate aceste caracteristici sunt egale ca importanta si nu trebuie prioritizate :

- ✓ demers ce porneste de la nevoile umane, incercand sa identifice acele efecte benefice pe termen lung asupra grupurilor dezavantajate si marginalizate
- ✓ demers pe termen lung cu un calendar precis
- ✓ adeziunea tuturor partilor implicate, angajament politic puternic si vointa de a construi
- ✓ proces global si integrat, ghidat de o analiza completa si fiabila, participativ, ce conciliaza obiective economice, sociale si de mediu
- ✓ proces insotit de prioritati bugetare precise – fiecare program de actiune trebuie dotat cu resursele necesare pentru atingerea obiectivelor iar stabilirea bugetelor trebuie facuta in functie de prioritatile clar definite
- ✓ dispozitive de monitorizare, evaluare si valorificare a experientei (returul din experienta)

Caracteristicile strategiei de dezvoltare locala (durabila):

- ✓ Reprezinta un ansamblu de procese participative care, prin analiza, dezbateri, consolidarea capacitatilor, planificare si mobilizarea resurselor, permit comunitatii sa progreseze.
  - Trebuie sa concentreze efortul strategic asupra unui numar restrans de obiective prioritare, clare si realiste, care sa abordeze problematici economice, sociale si de mediu, complementare si interdependente, integradu-le intr-un concept unitar pe baza unei viziuni integrate.
- ✓ Este un demers pe termen lung, un proiect de viitor. Este viziunea viitorului comunitatii, viziune impartasita la nivel local si transpusa in obiective strategice si planuri de actiune concrete.
- ✓ Punerea sa in practica necesita timp si se realizeaza – intr-o maniera realista – progresiv.
- ✓ Reprezinta un cadru de referinta menit sa faciliteze luarea deciziilor.
- ✓ Nu reprezinta doar un plan de actiuni si nici un plan gravat in piatra, ci integreaza sisteme flexibile de ameliorare continua (exemplu : evaluarile continue si cea de demi-parcurs care permit determinarea piedicilor si a greselilor, precum si imbunatatiri sau schimbari de directie).
- ✓ Este necesara o coerenta intre strategiile diferitelor niveluri (national, regional, local).
- ✓ Necesita un angajement politic puternic.

Dezvoltarea locala – un demers strategic:

- ✓ analiza situatiei actuale
- ✓ fixarea obiectivelor
- ✓ definirea, procurarea si mobilizarea mijloacele necesare pentru atingerea acestor obiective

Principii ale elaborării strategiilor locale de dezvoltare

A DEPĂȘI :	A PRIVILEGIA :
aplicarea unui plan de acțiuni, a unor idei și soluții definite o dată pentru totdeauna	dezvoltarea unor sisteme flexibile care să permită îmbunătățirea continuă a gestionării chestiunilor publice
concepția conform căreia statul este singurul responsabil de dezvoltare	responsabilizarea întregii societăți cu privire la dezvoltare
procesele centralizate și rigide de luarea deciziilor	împărtășirea experiențelor, a bunelor practici și a soluțiilor de succes
concepția axată doar pe acțiunile ce trebuie întreprinse	o viziune orientată spre rezultate și impactul măsurilor luate
planificarea sectorială	planificarea de tip integrat

Strategia de dezvoltare traseaza calea de la situatia actuala la situatia dorita, previzionata.

3. CONTEXTUL GENERAL SOCIO-ECONOMIC SI DE MEDIU AL MUNICIPIULUI LUPENI

3.1. Prezentarea generala

3.1.1. Cartarea zonei, definire amplasament geografic

Situat in zona de sud a judetului Hunedoara (al doilea judet din tara ca intindere) si in sud estul Transilvaniei, Municipiul Lupeni face parte bazinul carbonifer Valea Jiului, respectiv depresiunea Valea Jiului ce se intinde pe o suprafata de 163 km si cuprinde municipiile Petrosani, Lupeni, Vulcan si orasele Petrila, Uricani, Aninoasa.

Sursa: hunedoaraonline.uv.ro

Coordonatele geografice ce delimiteaza teritoriului Municipiul Lupeni sunt $45^{\circ}21'37''$ - latitudine nordica si $23^{\circ}14'18''$ - longitudine estica, suprafata totala a teritoriului Municipiului Lupeni fiind de $77,73 \text{ km}^2$, delimitata de urmatoarele localitati limitrofe:

- ✓ comuna Baru - la nord
- ✓ judetul Gorj- la sud
- ✓ municipiul Vulcan - la est
- ✓ orasul Uricani - la vest

Accesul in regiune se face pe trei directii principale:

- ✓ din sud – prin Defileul Jiului dinspre *Targu Jiu*

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- ✓ din Nord – prin DN 66 dinspre *Simeria*
- ✓ din Vest - prin Cheile Butii dinspre *Herculane*

Municipiul Lupeni se afla la o distanta de 18 km fata de Petrosani si aproximativ 110 km de Deva. In acest context, la nivelul Municipiului Lupeni, drumul national DN 66 A face legatura cu drumul national DN 66 Targu-Jiu – Petrosani cu acces dinspre sudul tarii, iar ruta Petrosani – Simeria faciliteaza accesul din nordul tarii.

3.1.2. SCURT ISTORIC SI PROFILUL GENERAL AL COMUNITATII

Din punct de vedere istoric, Municipiul Lupeni este atestat documentar din 1770, dezvoltandu-se pe fondul resurselor naturale de suprafata, reprezentate de pajisti si fanete bogate ce au atras populatii din Valea Streiului si Tara Hategului, crescatori de animale.

Structura reliefului zonei a oferit de-a lungul timpului o adevarata fortificatie naturala pentru adapostul comunitatii, ceea ce a permis popularea fara intrerupere a zonei si implicit dezvoltarea unei spiritualitati unice, cu obiceiuri si traditii proprii.

Incepand cu 1840 au inceput explorarile miniere initiate de companii straine ce exploatau diferite perimetre miniere atat in Romania cat si alte tari Europene, fapt ce dus la o afluenta de mineri cehi, polonezi, austrieci, maghiari si romani din muntii Apuseni si Baia Mare, generand puternice schimbari economice, sociale si demografice.

Contactul dintre populatia locala si strainii veniti sa realizeze primele prospectiuni geologice in vederea initierii exploatarei carbonifere, a scos in evidenta contrastul dintre traditiile si obiceiurile locale, caracteristice unei comunitati izolate, cu specific agrar si comunitatile dezvoltate din care veneau strainii. Astfel, din perioada anilor 1870, a aparut termenul de „momarlan”, menit sa numeasca populatia locala considerata o reminiscenta dacica datorita portului traditional al localnicilor ce avea elemente comune cu portul dacilor (pantalonii stramti, camasa pana la genunchi si caciula specifica) si vocabularului ce pastra multe cuvinte arhaice (asa cum se intampla de obicei in comunitatile izolate). Astfel, cuvantul de origine, maghiara "maradvany" a fost trasformat si asimilat la nivel local in termenul de „momarlani”. In contrabalasare, momarlanii i-au numit pe strainii veniti sa munceasca la mine "baraba", termen ce pare a fi o deformare a expresiei nemtesti "bar arbeiter", care defineste un muncitor liber.

In 1941 Lupeni a fost declarat Oras si din 2003 a devenit Municipiu. Aceasta dezvoltare (monoindustriala) a zonei a fost consecinta extinderii coloniilor de muncitori ce au inceput sa se formeze inca din 1881 (cand a inceput sa ia amploare extractia huilei), Lupeniul a devenit treptat cel mai mare producator de carbune cocsificabil, 80% din populatie fiind ocupata in minerit si servicii conexe.

3.2. Inventarul resurselor existente

3.2.1. Resursele naturale si valorificarea lor

3.2.1.1. Resursele naturale

3.2.1.1.1. Repere geografice si amplasament

Municipiul Lupeni este situat in depresiunea "Valea Jiului", una dintre putinele vai ce se gasesc in Carpatii Meridionali care au inaltime de circa 2000 m. Aceasta depresiune, lunga de 45 de km si larga doar de 2 – 10 km, este situata in zona unde Carpati Meridionali au cea mai mare largime si s-a configurat ca un uluc longitudinal de natura tectonica.

Zona reprezinta cel mai important bazin carbonifer de pe teritoriul Romaniei daca tinem cont de rezerva pe unitatea de suprafata, calitatea carbunelui si experienta acumulata in exploatarea carbunelui.

La confluenta celor doua Jiuri (la sud de Livezeni) depresiunea atinge altitudinea de 556 m, crescand spre vest si est pana la aproximativ 800 m. Este, asadar, una dintre depresiunile intramontane inalte din tara noastra. Largindu-se usor de la vest la est, sub forma unui tringhi asimetric, acest areal este dominat de trei masive muntoase:

- ✓ la NV si N – de Retezat, ce culmineaza in Varful Peleaga (2509 m)
- ✓ la S – de Valcan, ce culmineaza in Varful Straja (1868 m)
- ✓ la E – de Parang – Sureanu, ce culmineaza in Varful Parangul Mare (2518 m)

Municipiul Lupeni este situat la poalele *Muntilor Valcan*, delimitat de o parte si de alta de doua siruri muntoase ce leaga Muntii Retezat de Muntii Parang, munti care impreuna cu Muntii Mehedinti inchid la sud arcul carpatic delimitat de raul Jiu si fluviul Dunarea.

Muntii Valcan au o suprafata de cca 900 km², iar creasta principala intinsa pe 55 km de la est-nord-est spre vest-sud-vest, are cinci zone mai inalte : Candetu-Dragoiu (1682m), Straja (1868m), Siglaul Mare (1682m), Arcanu (1760 m) si Oslea (1946m).

Culmea principala a Muntilor Valcan se inalta brusc din defileul Jiului (500-550m) la 1598m in Varful Candetu, deci circa 1000 m diferenta de nivel pe o distanta de 2,7 km. Din acest varf culmea principala serpuieste spre sud-vest, peste Varful Dragoiu (1690 m), atingand 1621 m in Pasul Valcan, pe unde trecea drumul care facea trecerea din Depresiunea Petrosani spre Oltenia, inainte de a se construi soseaua prin Defileul Jiului.

Din Pasul Vulcan coboara in Saua lui Loghin, urca in Varful lui Loghin (1560m), apoi se inalta brusc in Varful Straja (1868m).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

In sudul teritoriului se remarca grupul inaltimilor Straja, Negri si Mutu apartinand municipiului Lupeni si reprezentand un obiectiv turistic foarte important in zona datorita reliefului montan complex, cu culmi si varfuri alpine, intrunind toate calitatile unei excelente statiuni de iarna si sport, precum si a unei statiuni estivale pentru odihna si recreere.

Varful Straja, al doilea ca marime din masivul Valcan, se inalta brusc si stancos la 1868 metri, depasind cu aproximativ 300 metri varfurile din vecinatate, Varful lui Loghin si Varful Cartianu. Creasta se mentine relativ inalta si peste Varful Mutu, apoi scade treptat pana in saua La Paru de Fier (1468 metri). De aici inaltimea creste din nou spre Siglaul Mic si mai ales spre Siglaul Mare (1682 metri).

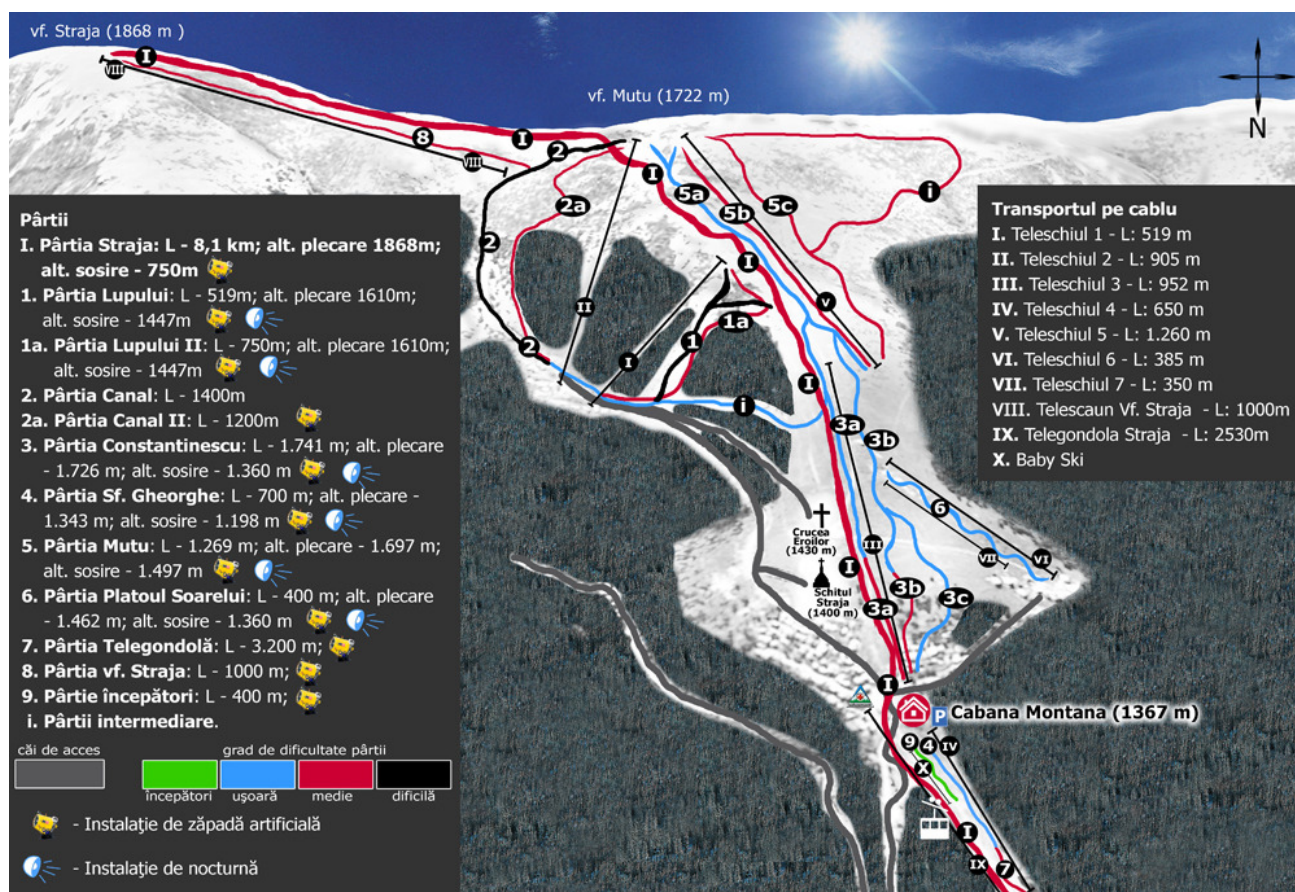
Din Varful Sigleul Mare culmea coboara spre sud in saua Dalma Cazuta (1150 m) pe unde trece drumul din Valea Sohodolului la Valea cu Pesti. In continuare culmea razbate din nou in gol de munte pana in Varful Arcanu (1760 m). Din acest pisc, care domina muntii scunzi din jur, culmea se indreapta spre vest si leaga varfurile Prisloapele Mari (1591 m), Prisloapele Mici (1493m) si Nedeilor (1619 m). Culmea coboara apoi in saua Groapa Nedeutii in imediata vecinatate a crestei Oslea, atinge Varful Coadă Oslei (1899m), apoi Oslea (1946m), cea mai mare inaltime din Muntii Valcan. Culmea principala continua peste saua La Suliti (1703 m) si mai departe peste varfurile Sarba si Turcineasa, pana dincolo de Muntele Alunu, unde incep Muntii Mehedinti.

Varful Negri se afla situat pe versantul sudic al masivului Valcan la o altitudine de 1700 metri asezat intre Varful Straja si Siglaul –Mic, in parte impadurit. Acesta dispune de o inclinare propice pentru schi relieful acestuia oferind si contrapanta.

Spre nord se identifica ramificatiile masivului Retezat: Zanoaga, Oboroaca, Scorusu, Dealu Mare, Dupa Piatra, aceasta din urma fiind cunoscuta pentru poiana cu narcise si zona stancoasa ce ofera posibilitatea practicarii alpinismului sportiv.

Aceste culmi muntoase constituie un domeniu schiabil valoros, cu expozitii favorabile mentinerii stratului de zapada aproximativ cinci luni pe an, pantele si lungimea partiilor permit dezvoltarea sporturilor de iarna, in special a schiului, precum si organizarea de competitii. Zona schiabila este compusa din 12 partii de schi din care opt sunt amenajate si omologate. Sase partii sunt iluminate facilitand schiatul nocturn, iar 11 sunt dotate cu instalatii de zapada. Gradul de dificultate al acestora se incadreaza de la usor la dificil asa cum se mentioneaza in imaginea si tabelul urmator:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

<http://www.skistraja.ro/partii.html>

PARTII DE SCHI OMOLOGATE IN JUDEȚUL HUNEDOARA

Data omologării	Denumire pârție schi	Amplasare	Județ	Lungime (metri)	Grad de dificultate
5-Dec-05	Platoul Soarelui	Straja	Hunedoara	465	
26-Jan-06	Lupului	Lupeni	Hunedoara	519	
26-Jan-06	Constantinescu	Lupeni	Hunedoara	1740	
26-Jan-06	Mutu	Lupeni	Hunedoara	540	
26-Jan-06	Sfântu Gheorghe	Lupeni	Hunedoara	700	
26-Jan-06	Pasul Vulcan	Vulcan	Hunedoara	395	
15-Apr-10	Poiana	Petroșani	Hunedoara	425	dificilă
15-Apr-10	Telescaun	Petroșani	Hunedoara	320	medie
15-Apr-10	A	Petroșani	Hunedoara	320	ușoară
15-Apr-10	B	Petroșani	Hunedoara	1200	dificilă
15-Apr-10	C	Petroșani	Hunedoara	250	dificilă
15-Apr-10	Europarâng	Petroșani	Hunedoara	350	dificilă
23-Nov-12	Râuşor	Mas. Retezat	Hunedoara	780	medie
28-Apr-14	Straja	Vf. Straja	Hunedoara	1100	medie
28-Apr-14	Canal	Şaua Mutu	Hunedoara	1000	dificilă
28-Apr-14	Telegondolă	Platoul Sf. Ghe.	Hunedoara	2086	medie

Sursa: Autoritatea Nationala pentru Turism

3.2.1.1.2. Caracteristici geologice

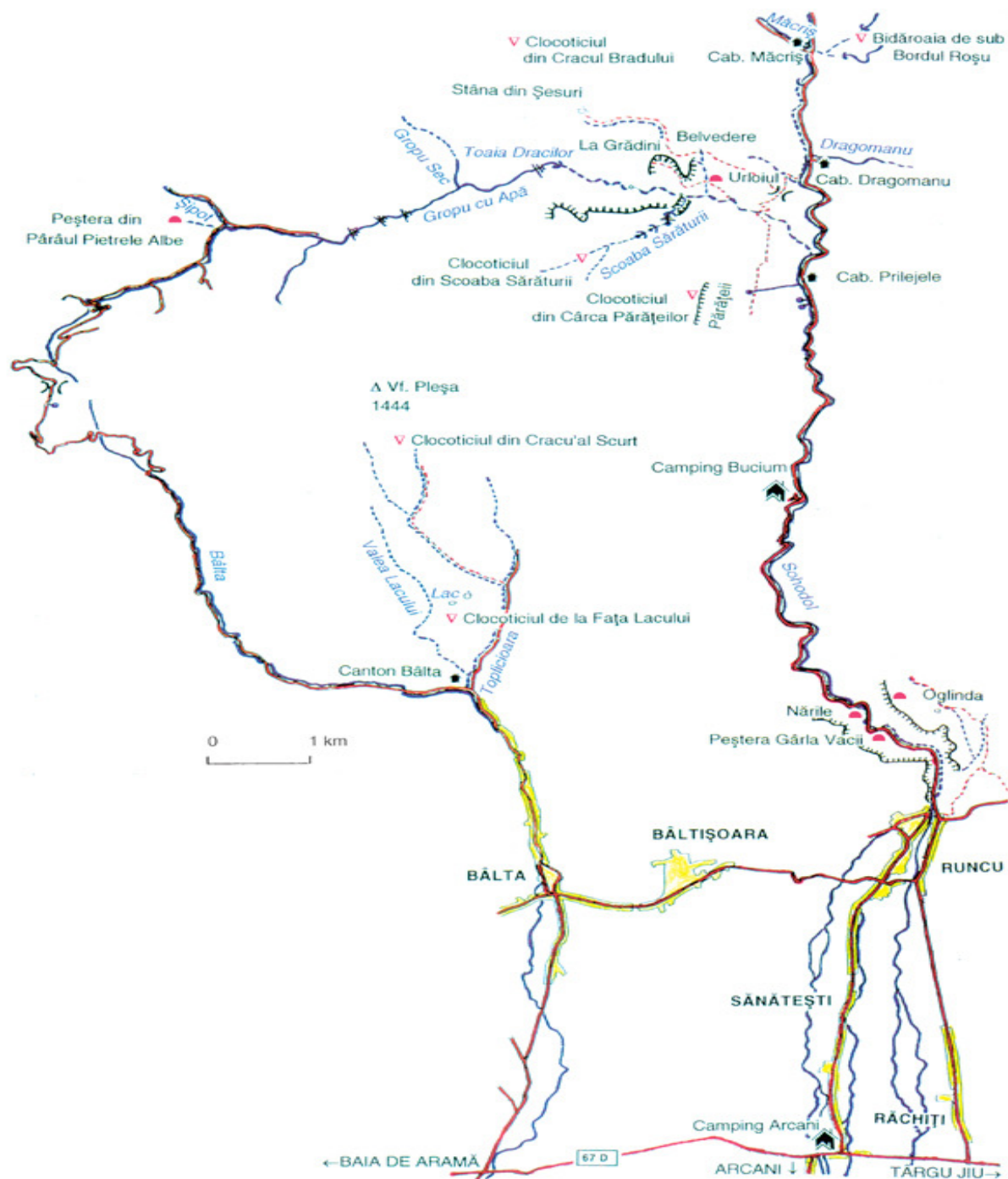
Depresiunea Valea Jiului intruneste caracterele unui bazin geologic bine conturat, suprapus pe un bazin hidrografic reprezentant de cele 2 Jiuri si afluentii lor, culoarul depresionar avand puternice accente regionale, determinate de modelarea tarzie a Carpatilor Meridionali, a caror structura morfologica si definire tectonica s-a dezvoltat pe parcursul a mai multor etape geologice.

Prima schitare a bazinului Vaii Jiului, tine inca din faza orogenica mezocretacica a sariajului carpatic, modelat cateva milioane de ani mai tarziu (in oligocen) prin scufundarea placii tectonice si invazia marii, perioada in care a inceput ciclu de sedimentare din acest bazin. Cele mai vechi depozite cu care a inceput umplerea bazinului sunt alcatuite din conglomerate cu ciment argilos rosu. Fragmentele de roci cristaline si dispunerea lor intr-o stratificatie torentiala constituie un pretios indicu pentru aspectul general al regiunii din acea epoca. Muntii din jur formau in marea oligocena un adevarat arhipelag suspus unei eroziuni active. Apele scurte si repezi brazdau insulele arhipelagului transportand aluviunile grosiere, care, depuse pe fundul marii, au devenit conglomeratele scoase la zi de eroziune pe laturile de sud si de vest ale bazinului. Trecerea de la oligocen la miocen a insemnat nu numai o domolire a intensitatii sedimentarii si schimbarii naturii formatiunilor (o alternanta de marne si argile) dar si inceputul unei faze de depunere de o importanta deosebita pentru aceasta regiune.

In noul orizont marno-argilos, care avea o grosime de aproximativ 300m si care a fost depus in cu totul alte conditii, au aparut numeroase intercalatii de gresii, sisturi, carbunoase si carbuni, ceea ce atesta o regiune linistita sub aspectul miscarilor tectonice si un climat cald, favorabil dezvoltarii unei vegetatii luxuriante, din care s-au putut forma carbunii.

Depresiunea, in timpul existentei ei ca golf al marii teritiare a suferit o afundare lenta, fara a fi umpluta cu sedimente pentru a devenii uscat. Abia in pliocen s-a produs procesul de colmatare, iar depresiunea a devenit uscat. Acest uscat a fost antrenat in miscarile de inaltare a intregului lant Carpatic. Dupa exondare apele, au inceput sa erodeze relieful si au inlaturat straturile unul dupa altul, iar in vaile lor au format defilee.

Existenta unei succesiuni de roci cu comportare diferita la eroziune a permis sculptarea unor forme interesante (pereti abrupti, tancuri) care intaresc pitorescul regiunii, oferind un peisaj unic ce combina urmele vechilor ghetari (creste dintate, numeroase circuri, vai glaciare) cu fenomenele carstice prezente in rocile calcaroase.

SURSA: <http://www.speo-csm.ro/muntii-retezat.html>

3.2.1.1.3. Resursele naturale, solul si subsolul

Solul regiunii se încadrează în grupa solurilor automorfe și hidromorfe, din care cele mai răspândite sunt cele silvestre podzolite brune și brune galbui. Solul și subsolul este constituit dintr-un fundament cristalin și depozite sedimentare

molasice de cuvertura. Fundamentul cristalin apare la zi pe rama bazinului, fiind constituit din roci metamorfice, cu grad diferit de metamorfism, ce aparțin atât autohtonului Danubian cât și panzei Getice.

Cristalinul Getic afloră în rama de nord-est și parțial în cea de sud și este reprezentat prin gnaise, micasisturi cu ambele mize, cuarțite și amfibolite.

Cristalinul Danubian este dezvoltat în rama sudică și parțial în cea nordică și este reprezentat prin gnaise, calcare cristaline, sisturi și cuarțite.

Lucrările geologice de prospecțiune, explorare și exploatare au pus în evidență existența a 22 straturi de carbune, numerotate de la 0 la 21, caracterizate prin arii de răspândire, grosime și calitate variabilă (de la zona la zona și de la strat la strat). Importanța economică prezintă straturile 3, 4, 5, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 17, 18.

În orizonturile de carbuni s-au găsit resturi din trunchiri de Sequoia, Nuc, Ulm. Carbunii de aici s-au mai format și din frunzișurile și trunchiurile unor arbori care cresc azi numai în locurile cu climat cald, precum Scortisoara și Dafin-ul. Sedimentarea din solul bazinului Petrosani a continuat până la sfârșitul terțiarului. În această perioadă s-au depus bancuri puternice de conglomerate în alternanță cu gresii și nisipuri, dar și pietrisuri sau bolovanisuri cu stratificație torentială. Dintre toate aceste sedimente numai orizontul considerat de trecere de la oligocen la miocen conține strate de carbune. „Alternanță frecventă de strate marine, formate din gresii și marne, cu strate lagunare propriu-zise, reprezentate prin roci bituminoase și cu depozite de apă dulce, reprezentate prin carbuni, ne permit să deosebim numeroasele cicluri de sedimentare, datorate unor mișcări eustatice ale bazinului. Într-un astfel de ciclu s-au format la început depozite marine, uneori conglomeratice, apoi depozite lagunare cu sisturi bituminoase, ciclul încheindu-se cu o fază de apă dulce în timpul căreia s-a stabilit în bazin o turbare din care a ieșit un strat de carbune” (Geologul Nicolae Oncescu).

Datorită încetinirii și staționării ritmice de scufundare a bazinului, s-au format mai multe orizonturi de carbuni, foarte inegal dezvoltate și neuniform încarbonizate. Calitatea carbonului din subsolul regiunii se datorează condițiilor tectonice din ultima parte a terțiarului. Deoarece mișcările tectonice au fost foarte puternice, carbunele din această regiune prezintă calități superioare. Prin grabirea procesului de încarbonizare, carbuni au capătă calități de o deosebită importanță industrială (coșifica și distila).

3.2.1.1.4. Reteaua hidrografică

Munții Valcan dispun de o rețea hidrografică bogată. Toate apele curgătoare care izvorăsc din Munții Valcan se varsă direct sau indirect în Jiu. Toate paraiele din sectorul nordic al Munților Valcan se varsă în Jiul de Vest. Până la Iscroni cei mai importanți afluenți din dreapta sunt: Sarba, Stirbul, Ursul, Boul, Garbovul, Rostoveanu, Valea de Pesti, Balomirul,

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Tusu, Braia, Baleia, Merisoara. Spre deosebire de Muntii Retezat, unde exista peste 80 de lacuri glaciare, Muntii Valcan nu dispun de asemenea lacuri.

In schimb, in anul 1970 a luat fiinta nu departe de orasul Uricani, lacul de acumulare Valea de Pesti ce se afla la o altitudine de 830 m si se intinde in spatele unui baraj de 53 m pe o suprafata de 31 ha. In apropierea lacului se afla motelul Valea de Pesti.

Jiul de Vest are o lungime de 51,4 km, un bazin cu o suprafata de 534 km² si izvoraste din muntele Retezatul Mic, la o altitudine de 1760m. Mai precis raul se formeaza in caldarea Scorotelor, aflata la poalele Varful ui Dragsanu, unde se aduna albiile catorva torente: Scorota Seaca, Scorota Verde, Scocu Scorotei. Jiul de Vest primeste o serie de afluenti care au sapat chei impunatoare si cascade. *Afluentii mai importanti pe partea dreapta dinspre Muntii Valcan sunt : Jidanul, Valea Boului, Garbovu, Rostoveanu, Valea de Pesti, Balomir, Braia, Baleia, Morisoara iar de pe partea stanga dinspre Muntii Retezat sunt : Buta, Lazaru, Bilugu, Valea de Brazi, Sterminos, Mierleasa, Crividia.*

Jiul de Est are un curs de 28km lungime, bazinul sau hidrografic insumeaza 479 km². Undele raului se nasc in partea estica a Depresiunii Petrosani, intre masivele Sureanu si Parang. Izvorul acestui rau se afla la sud de culmea Sureanului. *Afluentii de pe partea dreapta dinspre Muntii Sureanu sunt : Voievodul, Bilele, Rascoala, Taia, Banita, iar pe partea stanga, dinspre Muntii Parang , primeste afluentii : Sterminos, Lolea, Cimpa, Giorganu, Jietul, Maleea.*

Jiul de Vest si Jiul de Est se unesc la Livezeni-Isroni dand nastere Jiului care strabate defileul de 30 de km dintre Muntii Parang si Muntii Valcan.

3.2.1.2. Clima

Asezarea localitatii, incadrata de catre munti inalti, are o mare influenta asupra aspectelor climatice, clima avand un caracter depresionar, fiind supusa inversiunilor termice si calmului atmosferic.

Municipiul Lupeni este asezat paralel cu raul Jiul de Vest, strajuit de doua siruri de munti ce leaga Muntii Retezat de Muntii Parang. Muntii stopeaza deplasarea maselor de aer, astfel ca adapostul oferit de ei reduce influenta curentilor de aer din depresiune. Datorita acestui lucru si a industrializarii, straziile, copacii si iarba din oras au capatat un aspect specific marilor regiuni carbonifere. Peisajul orasului poate fi comparat cu cel din bazinul Ruhr, atunci cand ceata acopera orasul si stagneaza sub protectia culmilor din jur.

Datorita acestei pozitii clima este racoroasa si zona este ferita de vanturi puternice, la limita zonei a II-a cu a III-a climatice, fiind sub influenta circulatiei de aer sudic, sud-vestic si vestic ceea ce duce la o temperatura medie anuala de 8 – 10,2° C.

In principal se disting doua topoclimate: cel submontan specific zonei depresionare si cel montan.

Topoclimatul submontan are urmatoarele caracteristici:

- ✓ temperatura medie anuala de 6⁰ C;
- ✓ cantitati medii anuale de precipitatii de 1000 – 1100mm;
- ✓ grosimea medie a stratului de zapada de 5⁰ – 6⁰cm;
- ✓ frecvente inversiuni de temperatura (iarna temperatura este mai scazuta decat pe versanti).

Topoclimatul montan se caracterizeaza prin:

- ✓ temperatura medie anuala cu valori cuprinse intre -2⁰ C si 6⁰ C;
- ✓ cantitati medii anuale de precipitatii de 1400mm;
- ✓ grosimea medie a stratului de zapada de 8⁰ – 100cm.

Temperatura medie multianuala a *lunii iulie* variaza in functie de altitudine. La poalele muntilor se inregistreaza circa 18⁰ C, ca pe culmea principala, mai ales pe Straja sa scada la 10⁰ C. Temperatura medie multianuala a *lunii ianuarie* variaza de asemenea in functie de altitudine de la -2⁰ C la -5⁰ C.

Zapada cade pe culmile inalte Straja si Negrii incepand din luna noiembrie si formeaza un strat continuu pana in lunile aprilie-mai.

Vanturile dominante pentru intreaga zona studiata sunt cele din directia vest, dar ele sunt conditionate de particularitatile create de relief (dispunerea versantilor, a vailor, etc), diversitatea directiilor fiind determinata de orientarea generala a vailor precum si de portiunile mai joase din unele zone de pe versantii muntilor, *oferind conditii pentru practicarea sporturilor extreme ca parapanta si deltaplanul.*

Ceata este caracteristica depresiunii, insa datorita altitudinii mai reduse a muntilor spre depresiunea Hategului, la nivelul municipiului Lupeni se creeaza posibilitatea trecerii curentilor de aer cu usurinta de la nord la sud, iar culoarul Vaii Jiului de Vest favorizeaza curentii de la vest la est, toate acestea facand ca fenomenul de ceata sa nu fie atat de persistent ca in restul depresiunii.

3.2.1.3. Flora si fauna

Vegetatia este caracterizata de o flora de tip central-europeana cu elemente arcto-alpine, in partile inalte ale muntilor si infiltratii mediteraniene in zonele mai joase si cu conditii ecologice speciale mai ales pe calcare. Pe terenurile calcaroase se dezvoltă tufarisuri de corn, mojdrean, lemn ciinesc, darmax, paducel, maces, liliac salbatic etc.

Gasim in aceasta arie paduri de fag ce se intind pe versantii sudici si nordici ai muntilor Valcan, in amestec cu gorunii si mai rar brazii, iar zonele de limita sunt marcate printr-un brau ingust de molizi.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Diferenta de altitudine, la care se adauga si prezenta rocilor calcaroase, duce la diferentierea covorului vegetal pe verticala.

La nivelul superior padurilor se regaseste vegetatia specifica pajistilor alpine dominata de graminee precum iarba vantului, paius, coada iepurelui, rogoz, invadate de tufe de ienupar si arbusti precum afinul, merisorul, coacazul si uneori bujorul de munte.

Pe stancile alpine plantele devin pitice si se strang in pernite viu colorate. Printre acestea putem aminti ochii soricelului si laptele stancilor. De-a lungul apelor se regasesc palcurile de anini invecinate cu catinisuri zburlite si uneori tufisuri de zmeura si coacaze.

Fauna este reprezentata de specii de padure precum cerbul, ursul, caprioara la care se mai adauga viezurele, vulpea, lupul, rasul, ierunca, veverita, cocosul de munte si altele.

Domeniul alpin este populat de elemente tipice precum capra neagra, pisica salbatica, precum si pasari precum vulturul sur, acvila tipatoare, huhurezul, lastunul, uliul, botgrosul, etc. Dintre reptile intalnim vipera comuna.

Apele de munte au fost colonizate cu pastravul indigen care traieste alaturi de alte specii precum lipanul, mreana, moioaga si scobaru.

3.2.2. Populatia si structura demografica

Teritoriul prezentat are o populatie de 27.664 locuitori (anul 2014), din care 13.852 barbati si 13.812 femei, avand o densitate medie de 355,89 loc./km². Populatia a scazut cu aproximativ 6000 persoane fata de anul 1990.

Principala cauza a scaderii populatiei este data de migrarea acesteia catre alte localitati din tara si din strainatate. In evidentele INSSE nu sunt incluse persoanele care sunt plecate temporar la munca (neoficial) sau la studii si care sunt in continuare trecute ca persoane rezidente. O situatie a plecarilor si stabilirilor in localitate ne ofera o imagine relevanta a fenomenului de migratie cu care se confrunta localitatea.

Asa cum reiese din analiza statistica asupra structurii populatiei pe categorii de varsta, in ultimii ani exista o distributie echilibrata a populatiei de peste 60 de ani si a celei sub 20 de ani, ceea ce ofera premisele unei dezvoltari durabile a comunitatii din punct de vedere al resurselor umane. (a se vedea tab. 1 si fig. 1)

Tabelul 1: POPULATIA DUPA DOMICILIU la 1 iulie pe grupe de varsta, sexe - Municipiul Lupeni					
Varste si grupe de varsta	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Nr. Pers	Nr. Pers	Nr. Pers	Nr. Pers	Nr. Pers

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Total	29186	28724	28354	28063	27664
0- 4 ani	1256	1232	1163	1068	980
5- 9 ani	1436	1367	1328	1291	1282
10-14 ani	1585	1479	1448	1431	1385
15-19 ani	2061	1936	1804	1707	1591
20-24 ani	2785	2640	2488	2324	2139
25-29 ani	2157	2176	2237	2309	2382
30-34 ani	2250	2196	2086	2044	1995
35-39 ani	2440	2346	2343	2278	2172
40-44 ani	3002	3087	3108	2702	2517
45-49 ani	2034	2008	1991	2410	2644
50-54 ani	2056	2016	1978	1992	1919
55-59 ani	1671	1725	1805	1836	1935
60-64 ani	1244	1320	1383	1443	1452
65-69 ani	1078	1025	969	980	980
70-74 ani	1021	996	972	960	949
75-79 ani	680	699	721	729	760
80-84 ani	305	336	383	397	395
85 ani si peste	125	140	147	162	187

Sursa: INS

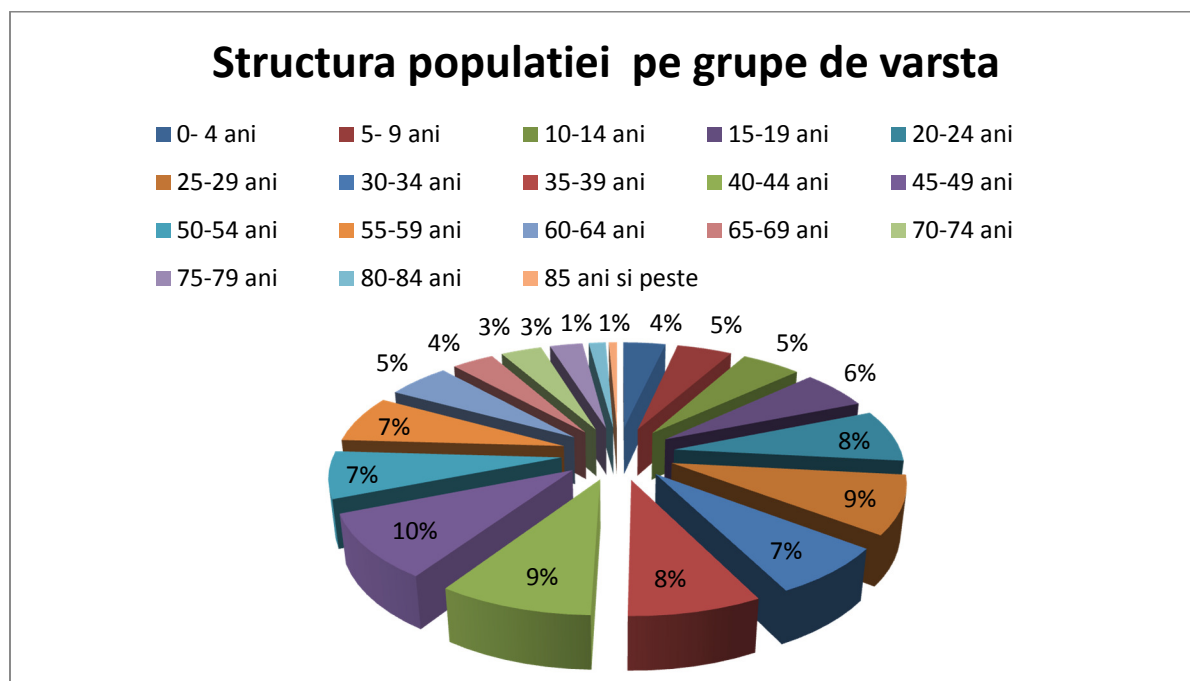

Fig.1 – sursa: INS

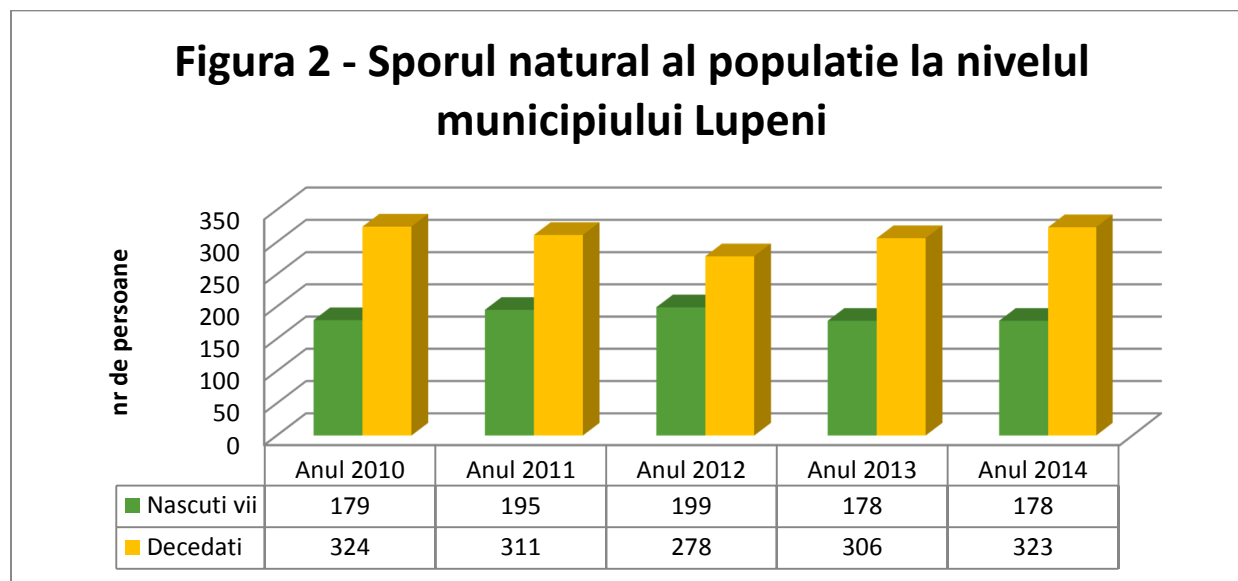
Urmarind comparativ evolutia natalitatii si a mortalitatii inregistrate la nivelul municipiului Lupeni in ultimii ani, se observa ca numarul nasterilor si al deceselor este relativ constant de la an la an (intre 170-200 nascuti vii si 270-325 de

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

decese), insa se inregistreaza o descrestere numerica a populatiei, respectiv sporul natural este negativ, rata mortalitatii fiind mai mare decat rata nasterilor raportate la mia de locuitori. (vezi tab.2 si fig 2)

Tabelul 2 - Nascuti vii - municipiul Lupeni					
Judetul Hunedoara	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
Municipiul Lupeni	179	195	199	178	<u>178</u>
Decedati - municipiul Lupeni					
Judetul Hunedoara	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
Municipiul Lupeni	324	311	278	306	<u>323</u>
SPORUL NATURAL - municipiul Lupeni					
Judetul Hunedoara	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
Municipiul Lupeni	-145	-116	-79	-128	-145

Sursa: INS

Sursa: INS

Din analiza migratiei populatiei la nivelul teritoriului municipiului Lupeni se remarca faptul ca incepand cu anul 2010, interesul populatiei de a-si stabili resedinta in aceasta zona este in scadere, insa in acelasi timp un factor pozitiv il constituie reducerea numarului de persoane ce parasesc acest teritoriu. Daca in 2010 s-a inregistrat un flux de plecari de 405 persoane, in 2014 au fost raportate doar 284 de plecari si pana in al treilea trimestru al lui 2015 s-au inregistrat doar 247 de plecari. (a se vedea tab. 3)

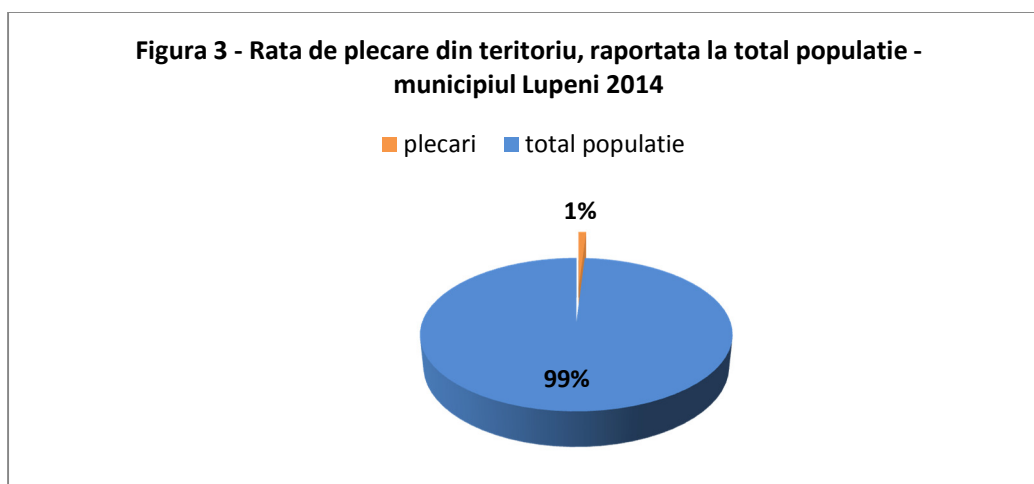
Tabelul 3: Stabiliri de resedinta - municipiul Lupeni						
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015
	Nr. persoane	Nr. persoane	Nr. persoane	Nr. persoane	Nr. persoane	Nr. persoane
Municipiul Lupeni	129	100	123	100	116	101
Plecari cu resedinta - municipiul Lupeni						
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015
	Nr. persoane	Nr. persoane	Nr. persoane	Nr. persoane	Nr. persoane	Nr. persoane
Municipiul Lupeni	405	315	307	315	284	247

Sursa: INS

Raportandu-ne la populatia totala putem aprecia ca rata de parasire a acestui teritoriu, inclusiv emigrarile (a se vedea tab 4) este nesemnificativa, aproximativ 1% in anul 2014.

Tabelul 4 - Emigranti definitivi- municipiul Lupeni				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
Municipiul Lupeni	17	28	16	36

Sursa: INS

Totodata, atractivitatea teritoriului nu este semnificativa pentru a atrage noi resurse umane, anual stabilindu-se aproximativ 100 de persoane cu resedinta pe teritoriul municipiului Lupeni, din care imigranti maxim 2 persoane pe an (a se vedea tab 3, tab 5 si tab.6), in timp ce anual, aproximativ 250 de persoane isi muta domiciliul pe teritoriul municipiului Lupeni.

Tabelul 5 - Imigranti definitivi - municipiul Lupeni			
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Municipiul Lupeni	2	1	2

Sursa: INS

Tabelul 6 - Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migratia externa) - municipiul Lupeni
---

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
	UM: Numar persoane		
Municipiul Lupeni	313	208	262

Sursa: INS

In general, putem aprecia ca migratia populatiei la nivelul municipiului Lupeni este nesemnificativa si prin urmare nu provoaca schimbari demografice majore care sa influenteze pe termen lung si imprezibil capitalul uman de care dispune acest teritoriu. In acest context, strategia de dezvoltarea a teritoriului municipiului Lupeni trebuie sa includa o serie de masuri menite sa imbunatateasca nivelul de pregatire si formare profesionala al populatiei astfel incat sa se poata stimula capacitatea/pregatirea resurselor umane ca factor decisiv al dezvoltarii acestui teritoriu.

Totodata, trebuie avute in vedere o serie de masuri care sa incurajeze dezvoltarea cadrului economic si social, ca factori principali de reducere a plecarii populatiei din aceasta zona si incurajarea natalitatii in randul tinerilor, pentru a diminua sporul negativ al populatiei.

3.2.3. Resurse socio-culturale

Pentru a exista o dezvoltare culturala normala, necesara pentru dezvoltarea durabila a oricarei comunitati, trebuie pe sa se pregateasca o infrastructura specifica manifestarilor culturale la nivelul careia sa se organizeze diferite evenimente si manifestari culturale, in scopul cresterii nivelului de cultura precum si reducerii impactului factorilor de stres social.

Pentru educatia socio-culturala, scoala alaturi de mediul familial si spiritul civic al comunitatii locale sunt principalele resurse ce trebuie valorificate in orice teritoriu ca premise pentru dezvoltarea socio-culturala a comunitatii.

Cultura e compusa din cultura nonmateriala (ideala): creatii abstracte cum sunt valorile, simbolurile, normele, obiceiurile si institutiile si cultura materiala: produsele fizice sau obiectele cum sunt vasele de argila, bijuteriile, porturile traditionale, instrumentele traditionale, mijloacele de productie traditionale, monezile etc.

Legatura dintre cultura si societate este atat de puternica, incat specialistii pun semnul egalitatii intre ele. Totusi, prin cultura intelegem produsele ideale si materiale ale unui grup, iar prin societate intelegem un grup relativ autonom care se autoreproduce, ocupa acelasi teritoriu si participa la o cultura comuna. Asadar, nu exista cultura in afara unei societati si nici societate fara o anumita cultura.

Cultura este un factor fundamental al vietii sociale pentru ca:

- ✓ dezvolta potentialul intelectual la nivel national si capitalul uman in special;
- ✓ creeaza, prin afirmarea diversitatii culturale, o societate deschisa si constienta de valoarea celuiilalt;
- ✓ este mediu al integrarii sociale;
- ✓ este esenta a identitatii nationale;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- ✓ este fundamentala pentru cooperarea si comunicarea interumana;
- ✓ este mediu al transformarii sociale (mentalitate);
- ✓ reduce disparitatile economice intre diferite categorii sociale;
- ✓ este o dimensiune a civilizarii si civilizatiei.

Ca factor al dezvoltarii economice, cultura determina:

- ✓ cresterea calitatii vietii si atragerea de investitii;
- ✓ dezvoltarea activitatilor turistice;
- ✓ crearea unor noi piete de munca;
- ✓ crearea unor industrii culturale;
- ✓ dezvoltarea economica prin relatia sa cu capitalul social;
- ✓ definirea functiilor economice ale unei regiuni;
- ✓ migratia capitalului uman spre diferite regiuni;

Aderarea Romaniei la Uniunea Europeana aduce cu sine si o responsabilizare deosebita a factorilor decizionali la nivel national in ceea ce priveste patrimoniul cultural, parte integranta a patrimoniului cultural european. In acest context, se poate vorbi de o dimensiune mai vasta a patrimoniului cultural implicand, dincolo de prezervarea acestuia, politici speciale de promovare si receptare, de creatie si afirmatie culturala. Astfel, in noul context geo-politic, politicile si strategiile nationale sunt in stransa legatura cu politicile formulate la nivel European, ele nefiind izolate de politicile economice sau sociale.

O strategie a patrimoniului arhitectural si cultural ar trebui sa includa o cat mai generoasa definire a dimensiunii culturii si patrimoniului specific local, astfel incat toti cei interesati, precum si organismele active din domeniul cultural, publice sau private, sa-si poata identifica modalitatea de a-si pastra sau imbunatatii propria activitate.

O astfel de strategie trebuie sa contribuie la generarea de performante crescute in cadrul operational al managementului patrimoniului cultural precum si la cresterea calitatii sectorului patrimonial prin investitii durabile in conservare, training si management al siturilor, valorificarea si promovarea specificului cultural local.

Prin urmare este important sa se creeze o infrastructura soci-culturala adecvata care sa puna in valoare specificul zonei si totodata sa sensibilizeze populatia si sa genereze acea masa critica de oameni care sa poata transmite de la o generatie la alta valorile culturale si „setea de cunoastere”.

La nivelul municipiului Lupeni, exista o comunitate de artisti locali insuficient promovati, dar care pot constitui un nucleu de referinta pentru cultura locala:

- ✓ arta plastica:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- Petru Zmed - expozitii la Roma, Timisoara, Baia Mare, Craiova
- Bosneag Tiberiu – expozitii la Lupeni, Tg. Jiu, Petrosani
- Radu Petre – expozitii la Casa Armatei Bucuresti
- Ban Danut Mihai – expozitii in diferite orase
- ✓ grafica:
  - Vasile Vasinc – expozitii in Franta, Spania, Italia, China, Romania, castigator a numeroase premii internationale in „Ex Libris”
- ✓ arta decorativa:
  - Falticska Mirela – expozitii personale si colective de arta moderna si lucrari in piele
- ✓ arta populara:
  - Samborean Monica – expozitii in acuarela, ulei, cerneala la Timisoara, Lupeni si Petrosani
  - Udrea Petre – Expozitii la Lupeni
- ✓ arta fotografica:
  - Oprea Sorin cu expozitii la Timisoara, Petrosani si Budapesta
  - Francsali Istvan – cu expozitii in Ploiesti si Statele Unite ale Americii
- ✓ literatura:
  - Truta Gheorghe si Kocsik Elisabeta, cu lansari de carte
- ✓ muzica:
  - Dragota Claudiu – participant la diferite festivaluri cu elevii
  - Falticska Eugen – instructor de chitara.
  - Fanfara Lupeni Organizeaza si sustine diferite concerte si muzica de promenada cu diferite ocazii.
Organizeaza cursuri de initiere si aprofundare a muzicii la diferite instrumente.

Cadru principal de acces la cultura, in acest moment, la nivel structural este oferit prin intermediul bibliotecilor scolare si prin evenimentele organizate de reprezentantii ONG-urilor. Amintim aici cele 5 biblioteci organizate la nivelul unitatilor de invatamant din municipiul Lupeni (in cadrul carora se inregistreaza un flux ridicat de carti imprumutate conform datelor statistice raportate pana in 2014 – tab.7 si 8) si o serie de evenimente, expozitii, organizate de ONG-urile locale, precum **Galeria de Arta „Iosif Tellman” unde** au loc prezentari de pictura, caricaturi sau se expun obiecte de artizanat. Majoritatea activitatilor se desfasoara in preajma sarbatorilor pascale sau de Craciun.

Tabelul 7 - Biblioteci pe categorii de biblioteci, municipiul Lupeni					
Categorii de biblioteci	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
Total	6	6	4	7	5

Sursa: INS

Tabelul 8 - Volume eliberate - municipiul Lupeni				
carti eliberate	Ani			
	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
Total	140.368	103.078	105.354	41.949

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Sursa: INS

Ofertele culturale ale municipiului, s-au restrans mult, comparativ cu perioada functionarii Palatului Cultural „Minerul” Lupeni, cladire ce s-a modernizat recent pentru a permite gazduirea unor evenimente culturale (spectacole de teatru, etc). Alte locatii socio-culturale sunt Galeria de Arta si Clubul Sindicatelor care dispun si de o biblioteca cu un numar de 37.426 volume de carti. Gradinitile si Scolile Generale, din propria initiativa, contracteaza Teatrul de Stat ID Sarbu din Petrosani pentru reprezentatii restranse, in incinta propriilor institutii. La nivelul municipiului Lupeni exista si un cinematograful cultural care in acest moment este nefunctional din cauza unei dotari necorespunzatoare. Alte manifestari culturale dedicate copiilor au loc la Clubul Copiilor fiind organizat pe diferite sectii: radio-modele, electronica, birotica, muzica.

De asemenea, numeroase obiceiuri si traditii se desfasoara de-a lungul intregului an in Lupeni, pentru a mentine vie spiritualitatea si datinile locului, sarbatorile locale sau nationale:

- ✓ **Ziua Unirii** - 24 IANUARIE- Cu ocazia acestei sarbatori are loc o prezentare de referate, discutii, colocvii pe marginea marelui eveniment.
- ✓ **Cupa Veteranilor** – LUNA MARTIE
- ✓ **Ziua Adolescentului** – LUNA MAI
- ✓ **Ziua Eroilor Neamului** – 28 MAI
- ✓ **Ziua Copilului** – 1 Iunie. Cu aceasta ocazie, Primaria organizeaza (in sambata sau duminica cea mai apropiata zilei de 1 Iunie) un program de intreceri sportive si artistice: cros, ciclism, desene pe asfalt, dedicate copiilor pana la 14 ani.
- ✓ **Ziua Minerului** - 6 AUGUST- In aceasta zi are loc comemorarea evenimentelor petrecute in municipiul Lupeni in anul 1929.
- ✓ **Toamna Lupeneana** – 14 – 20 SEPTEMBRIE
- ✓ **Ziua Nationala – Marea Unire** – 1 DECEMBRIE
- ✓ **Sarbatoarea Pomului de Craciun** – 25 DECEMBRIE

Pe teritoriul municipiului Lupeni au fost descoperite numeroase marturii care atesta continuitatea popularii acestei zone inca din cele mai vechi timpuri. In spiritul acestor datini se organizeaza o serie de manifestari in aer liber, dintre care amintim:

- ✓ **Din anul 2000 se reface in mod simbolic, drumul parcurs de Mantuitorul Isus Hristos, ca dovada a spiritualitatii profunde si continuitatii crestinismului in aceasta zona. Traseul se desfasoara pe o lungime de 10 km si include 14 popasuri simbolice.** La fiecare dintre acestea exista cate un basoreliev care simbolizeaza scena respectivei opriri, facute de Mantuitor in drumul Sau catre muntele Golgota. La fiecare basoreliev soborul de preoti care participa la procesiune se opreste pentru a se ruga, citind din Cartea Sfanta cele 12 Evanghelii. An de an, circa 4000 de persoane si 20 de preoti participa la procesiunea Drumului Crucii din Straja, ducand pe umeri o cruce in marime naturala, sculptata cu imagini reprezentand cele 14 popasuri, avand incastrata in ea o bucata din lemnul sfant al crucii purtate de Hristos. Crucea are o greutate de 100 de kilograme, 4,40 m lungime si 2,20 m

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

latime; ea strajuieste altarul schitului timp de un an de zile, apoi - anul urmator, tot in Vinerea Mare- este coborata la Cimitirul Eroilor pentru a fi apoi readusa la Straja.

- ✓ **Nedeia Sanzienelor-** In statiunea Straja are loc, in fiecare an, la data de 24 iunie, Nedeia Sanzienelor, sarbatoare legata de cultul recoltei, al vegetatiei si al fecunditatii. Se organizeaza astfel o sarbatoare campeneasca, una dintre cele mai frumoase datini pastrate, in mod autentic, in aceasta zona a tarii. Pe timpuri, localnicii din catunele de munte ale Vaii Jiului isi dadeau intalnire pe coama muntelui cu fratii lor din Gorj. Atractia sarbatorii o reprezinta concursul de cai, in cadrul caruia calaretii trebuie sa poarte, in mod obligatoriu, straie populare romanesti autentice, specifice zonei din care provine. Conform unei traditii de sute de ani, tinerii din catunele de munte, proprietari de turme de oi, se intrec pe un traseu greoi, in munti, calare pe cei mai de seama armasari.
- ✓ **Masuratul oilor** - In fiecare an, in jurul sarbatorii Imparatilor Constantin si Elena, oile ies la munte, marcand astfel inceputul pasunatului in comun. In luna Mai an de an, la stana dinspre statiunea Straja, in Lupeni, proprietarii de turme de oi se intalnesc pentru masuratul oilor. Reguli vechi de cand lumea, pastrate cu grija din generatie in generatie, sunt respectate cu sfintenie de fiecare data. Oile sunt tunse si „vopsite” cu cate o pata de culoare pentru a-si certifica astfel apartenenta stapanului. Gospodinele pregatesc bucate alese din care se vor infrupta la munte nu numai ei si ciobanii, ci si toti iubitorii de traditii invitati cu acest prilej la stana. Intr-o atmosfera de sarbatoare, se masoara laptele muls de la oi, stabilindu-se astfel randuiala la ciobanit, la stana si la branza. Cantitatea de branza care ii revine fiecarui proprietar de turma este in functie de cantitatea de lapte masurata de la oile proprii, acum vazandu-se grija pe care au avut-o pentru hrana oilor si pentru imbunatatirea rasei acestora.
- ✓ **Colindul Crailor-** In fiecare an, in jurul sarbatorii de Craciun, are loc in Straja si Colindul Crailor. Acesta se desfasoara sub forma unei scenete, care dureaza 25 de minute. Echipa este compusa din cel putin 7 persoane, dar poate ajunge si pana la 30 de membri. Sunt personaje pozitive si personaje negative, care se infrunta si intotdeauna binele invinge raul. Personajele pozitive sunt cei trei crai, denumite si Gasparul - imbracat in galben, Valtezarul - imbracat in albastru si Melfiorul - imbracat in roz. Mai este Ingerul - de regula un copil, pentru ca semnifica puritatea. Personajul negativ este Irodul, care conduce alaiul si cu care se "lupta" minute in sir craii. Exista si un soldat si un preot sau doi. Pe langa aceste personaje, ceata crailor mai contine si ciobani, numiti in Valea Jiului "brundusi", dupa denumirea clopotelor pe care le poarta legate de centura, la spate.

Rolul acestor activitati etno-culturale este de a pastra vii traditiile si obiceiurile locale, dar si de a promova si valorifica potentialul endogen al zonei. Punctul forte al patrimoniului cultural este bogatul patrimoniu etnografic, constituit din legende, balade, cantece si dansuri specifice acestei zone muntenesti. O alta categorie de resurse turistice ce pot fi valorificate sunt lacasele de cult, prezente in numar mare si cu traditie inradacinata in cultura populara. Acestea pot fi obiective de interes pentru dezvoltarea unui turism laic si religios.

In acest moment la nivelul municipiului Lupeni nu exista spatii speciale dedicate organizarii unor expozitii permanente sau temporare moderne, de tipul galeriilor de arta, spectacolelor de teatru/film sau alte evenimente culturale de

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

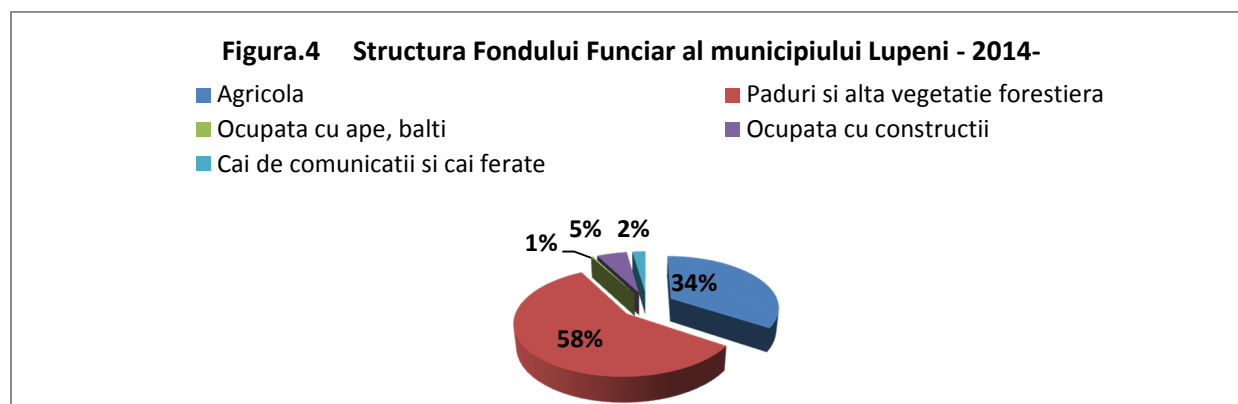
anvergura. Lipsa diversitatii evenimentelor culturale reprezinta un element de constrangere la nivelul dezvoltarii socio-culturale.

Lipsa finantariilor pentru organizarea acestor evenimente cat si pentru amenajarea unor spatii corespunzatoare, sunt factori ce influenteaza negativ dezvoltarea socio-culturala a teritoriului si prin urmare strategia propune o serie de oportunitati de investitii/proiecte care sa sprijine acest domeniu. Proiectele pot fi initiate atat la nivelul ONG-urilor cat si prin valorificarea unor spatii aflate in administrarea publica (construirea unui cinematograful, amenajarea unor spatii expozitionale si promovarea specificului local)

3.2.4. Fondul funciar si utilitatile publice de interes local

3.2.4.1. Fondul funciar si utilizarea acestuia

Teritoriul municipiului Lupeni se intinde pe o suprafata de 7.773 ha, din care cea mai mare pondere o au terenurile neagricole, respectiv padurile si vegetatia forestiera care reprezinta peste 4.200 de ha. (a se vedea figura urmatoare si tab. 9), aproximativ 4500 de ha din fondul funciar aflandu-se in proprietate privata.

Asa cum reiese din structura fondului funciar inregistrat in anul 2014, suprafata agricola este de doar 2538 ha iar dintre aceasta doar 68 de ha se preteaza pentru culturi agricole, restul fiind pasuni si fanate si o foarte mica suprafata este dedicata livezilor. In acest context, de identifica potentialul natural pentru dezvoltarea unui sector zootehnic important in aceasta regiune. (tab.9 si figura 4)

Tabelul 9 - Suprafata fondului funciar dupa modul de folosinta - municipiul Lupeni						
Modul de folosinta pentru suprafata agricola	Forme de proprietate	Ani				
		Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
		UM: Ha				
		Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Total	Total	7773	7773	7773	7773	7773
-	Proprietate privata	4541	4541	4541	4675	4675
Agricola	Total	2538	2538	2538	2538	2538
-	Proprietate privata	2535	2535	2535	2535	2535
Arabila	Total	68	68	68	68	68
-	Proprietate privata	68	68	68	68	68
Pasuni	Total	1314	1314	1314	1314	1314
-	Proprietate privata	1314	1314	1314	1314	1314
Finete	Total	1140	1140	1140	1140	1140
-	Proprietate privata	1137	1137	1137	1137	1137
Livezi si pepiniere pomicole	Total	16	16	16	16	16
-	Proprietate privata	16	16	16	16	16
Terenuri neagricole total	Total	5235	5235	5235	5235	5235
-	Proprietate privata	2006	2006	2006	2140	2140
Paduri si alta vegetatie forestiera	Total	4259	4259	4259	4258	4258
-	Proprietate privata	1424	1424	1424	1558	1558
Ocupata cu ape, balti	Total	30	30	30	30	30
-	Proprietate privata	4	4	4	4	4
Ocupata cu constructii	Total	394	394	394	395	395
-	Proprietate privata	269	269	269	269	269
Cai de comunicatii si cai ferate	Total	172	172	172	172	172
-	Proprietate privata	4	4	4	4	4
Terenuri degradate si neproductive	Total	380	380	380	380	380
-	Proprietate privata	305	305	305	305	305

Sursa: INS

Din suprafata totala a teritoriului municipiului Lupeni de 7773 ha, partea de intravilan reprezinta doar 1080 ha, respectiv aproximativ 14% si la nivelul suprafetei intravilane 66 ha sunt spatii verzi, factor foarte important pentru o dezvoltare durabila, neexistand problemele si riscurile ce se regasesc la nivelul comunitatilor urbane aglomerate.

Tabelul 10 - Suprafata intravilana a municipiului LUPENI				
Judetul Hunedoara	Ani			
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare
MUNICIPIUL LUPENI	1080	1080	1080	1080

Sursa: INS

Tabelul 11 - Suprafata spatiilor verzi- Municipiul Lupeni				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare
Municipiul Lupeni	66	66	66	66

Sursa: INS

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

In acest context, prin strategia de dezvoltare se propun o serie de masuri si investitii care sa puna in valoare cadrul natural al zonei, accentuand potentialul turistic al zonei, alaturi de valorificarea traditiilor si obiceiurilor locale (dezvoltarea statiuni STRAJA, activitati integrate de promovare a zonei prin realizarea unui centru de informare turistica, marcarea unor trasee montane, amenajarea unor zone agrement turistic – rafting, dezvoltarea si diversificare serviciilor turistice specifice potentialului montan al zonei), ca vectori pentru dezvoltarea economica a zonei prin creerea de noi locuri de munca.

3.2.4.2. Utilitatile publice de interes local

Evolutia orasului in timpul industrializarii masive a condus si la asigurarea infrastructurii edilitare: drumuri, alimentare cu apa, energie electrica, termoficare, etc. O prezentare sumara a infrastructurii de utilitati existente la nivelul municipiului Lupeni se regaseste in tabelul 12.

Tabelul 12 - INFRASTRUCTURA DE UTILITATI A MUNICIPIULUI LUPENI - 2013	
Lungimea strazilor orasenesti - municipiul Lupeni	81 km
Lungimea strazilor orasenesti modernizate- municipiul Lupeni	56 km
Lungimea totala a retelei simple de distributie a apei potabile	66,9 km
Capacitatea instalatiilor de productie a apei potabile	10368 mc/zi
Cantitatea de apa potabila distribuita consumatorilor	Total 690 mc Din care: 533 mc uz casnic
Lungimea totala simpla a conductelor de canalizare	46,9 km
Energia termica distribuita	6032 gigacalorii
Lungimea totala a conductelor de distributie a gazelor	26,5 km
Gaze naturale distribuite, dupa destinatie	Total 3.370 mc din care 2438 mc consum casnic

Sursa: INS

3.2.4.3. Infrastructura rutiera

Din cei 81 de Km de strazi orasenesti, la nivelul anului 2013, s-au raportat ca fiind modernizati doar 56 de km. Reteaua de strazi nu este intretinuta corespunzator, fapt pentru care intrarile in oras, in special cea dinspre nord, sunt cele mai afectate. Cu toate acestea in luna septembrie au fost finalizate lucrarile la 13 strazi si 2 poduri, incluzand si soseaua de centura. Astfel, au fost reabilitati 6,16Km de strazi si 1,8 km din soseaua de centura printr-un proiect finantat din POR 2007-2013, Axa 2, DMI 2.1. De asemenea, intrarea dinspre orasul Vulcan a fost reabilitata din fonduri proprii din bugetul local.

In ciuda lucrarilor realizate, exista inca cartiere a caror infrastructura rutiera nu a fost reabilitata si care lasa o amprenta negativa asupra zonei si contribuie la incetinirea ritmului dezvoltarii economice a comunitatii.

3.2.4.4. Infrastructura serviciilor de apa-canal

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

La nivelul teritoriului municipiului Lupeni se asigura o retea de distributie a apei potabile de 66,9 km, suficienta pentru alimentarea tuturor locuintelor, avand o capacitate a instalatiilor de productie a apei potabile 10.368 mc/zi, aflate sub administratia operatorului zonal de apa – APA SERV Valea JIULUI.

Totusi, reseaua de apa-canal necesita investitii substantiale pentru intretinere si reparatii pentru a se asigura aceste servicii fara intreruperi, la un standard de confort optim si in limita unor costuri sustenabile pentru comunitatea deservita.

3.2.4.5. Infrastructura serviciilor de distributie energie termica, distributie gaze naturale si curent electric

Alimentarea cu energie termica se asigura din sistemul de termoficare existent, sursa de agent primar fiind centrala termoelectrica Paroseni. Punctele termice amplasate in cartierele de locuinte asigura necesarul de caldura pentru incalzire si apa calda menajera aferent apartamentelor si dotarilor existente. Dintr-un numar de 11.816 locuinte cuprinse in sistemul centralizat de termoficare cele mai multe sunt debransate, motivul fiind pierderile mari de pe retea care au dus la costuri exagerate pentru consumatorul final.

Aceasta situatie constituie element foarte sensibil la nivelul serviciilor publice locale, starea infrastructurii de termoficare si costurile acestor servicii fiind nesustenabile pentru comunitatea locala, lipsa caldurii si apei calde in locuinte, pe timp de iarna fiind un factor de risc major pentru sanatatea populatiei, fapt pentru care este prioritar sa se identifice o solutie pentru aceasta problema.

In ceea ce priveste situatia locuintelor dotate cu instalatie electrica, un procent de 97,84% dintre gospodarii sunt racordate la reseaua publica de energie electrica. Iluminatul public este amplasat corespunzator, aproximativ 85% din oras fiind bine iluminat, lungimea totala a retelei de iluminat public fiind de 209,3km, insa consumul de energie este ridicat datorita consumatorilor publici neeficienti, fiind astfel necesare investitii pentru eficientizarea consumului.

3.2.4.6. Infrastructura serviciilor publice de salubritate

La nivelul municipiului Lupeni, se desfasoara o serie de activitati specifice serviciului de salubritate a localitatilor, dupa cum urmeaza:

- ✓ Colectarea separata si transportul separat al deeurilor municipale si al deeurilor similare provenind din activitati comerciale, din industrie si institutii, inclusiv fractii colectate separat, fara a aduce atingere fluxului de deseuri de echipamente electrice si electronice, baterii si acumulatori
- ✓ Maturatul, spalatul, stropirea si intretinerea cailor publice
- ✓ Curatarea si transportul zapezii de pe caile publice si mentinerea in functiune a acestora pe timp de polei sau inghet
- ✓ Colectarea cadavrelor animalelor de pe domeniul public si predarea acestora catre unitatile de ecarisaj sau catre instalatiile de neutralizare

Totodata, se identifica lipsa unor servicii obligatorii impuse prin legislatia pentru protectia mediului, cum ar fi:

- ✓ Colectarea si transportul deeurilor provenite din locuinte, generate de activitati de reamenajare si reabilitare interioara si/sau exterioara a acestora
- ✓ Organizarea prelucrarii, neutralizarii si valorificarii materiale si energetice a deeurilor
- ✓ Operarea/administrarea statiilor de transfer pentru deseurile municipale si deseurile similare
- ✓ Sortarea deeurilor municipale si a deeurilor similare in statii de sortare

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- ✓ Organizarea tratării mecano-biologice a deșeurilor și/sau a instalațiilor de eliminare a deșeurilor municipale și a deșeurilor similare
- ✓ Dezinsecția, dezinfectia și deratizarea

Mentionăm că municipiul Lupeni este membru al Asociației de Dezvoltare Intercomunitară „Sistemul integrat de Gestionare a Deșeurilor Județul Hunedoara și urmează să beneficieze de un sistem public de salubritate nou, conform cerințelor de mediu în vigoare.

Totuși, având în vedere întârzierile apărute în realizarea acestui proiect, pentru a se asigura respectarea condițiilor privind protecția mediului și gestionarea corespunzătoare a deșeurilor, trebuie să se aibă în vedere elaborarea unei Strategii locale cu privire la dezvoltarea și funcționarea pe termen mediu și lung a serviciului de salubritate, astfel încât să se asigure respectarea legislației în vigoare privind protecția mediului și gestionarea deșeurilor, până la implementarea proiectului Asociației de Dezvoltare Intercomunitară.

3.2.4.7. Infrastructura locativa

Clădirile publice și private din municipiul Lupeni sunt, în general, într-o stare de degradare avansată. Blocurile de locuințe nu au mai fost renovate de la construcția lor și nici nu au fost întreținute corespunzător. Clădirile publice, precum Primăria și instituțiile de învățământ au fost zugrăvite și îmbunătățite în ultimii cinci ani. Conform datelor statistice, fondul locativ privat s-a extins an de an pe fondul construirii de noi locuințe private, ajungându-se la un număr de 11.816 locuințe raportate în 2014. (a se vedea tab.13).

Tabelul 13 - Locuințe existente la sfârșitul anului pe forme de proprietate, municipiul Lupeni					
Forme de proprietate	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar
Total	11.578	11.697	11.747	11.811	11.816
Proprietate publica	822	1.158	1.157	1.200	1.164
Proprietate privata	10.756	10.539	10.590	10.611	10.652
Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului pe forme de proprietate, municipiul Lupeni					
Forme de proprietate	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	M.P arie desfasurata	M.P arie desfasurata	M.P arie desfasurata	M.P arie desfasurata	M.P arie desfasurata
Total	366.162	431.548	433.876	436.543	436.935
Proprietate publica	10.699	35.047	36.005	37.658	36.803
Proprietate privata	355.463	396.501	397.871	398.885	400.132

Sursa: INS

În continuare există potențial de dezvoltare a fondului locativ, în 2013 finalizându-se peste 64 de locuințe, o parte din fonduri publice, o parte din fonduri private, iar la nivelul anului 2014 s-au eliberat autorizații de construire pentru 7 locuințe însumând 633 mp suprafață utilă. (a se vedea tab. 14 și tab.15)

Tabelul 14 - Locuinte terminate in cursul anului pe surse de finantare, municipiul Lupeni					
Surse de finantare	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar
Total	7	8	50	64	5
Din fonduri publice	:	:	39	46	:
Din fonduri private	7	8	11	18	5
Din care: din fondurile populatiei	7	8	11	18	5

Sursa: INS

Tabelul 15 - Autorizatii de construire eliberate pentru cladiri pe tipuri de constructii, municipiul Lupeni										
Categoriile de constructii	Ani									
	Anul 2010		Anul 2011		Anul 2012		Anul 2013		Anul 2014	
	Nr.	Mp. S.U.	Nr.	Mp. S.U.	Nr.	Mp. S.U.	Nr.	Mp. S.U.	Nr.	Mp. S.U.
Cladiri rezidentiale (exclusiv cele pentru colectivitati)	11	1147	10	1305	7	1105	3	425	7	633
Alte cladiri	:	:	:	:	:	:	1	151	:	0

Sursa: INS

Pornind de la aceasta situatie, pentru imbunatatirea infrastructurii de utilitati existente pe teritoriul municipiului Lupeni si pentru cresterea gradului de atractivitate al zonei din punct de vedere turistic, prin strategia de dezvoltare se propun o serie de investitii pentru:

- ✓ imbunatatirea mediului urban si conservarea, protectia si valorificarea durabila a patrimoniului cultural, respectiv restaurarea si remodelarea fatadelor imobilelor;
- ✓ dotari pentru expunerea si protectia patrimoniului cultural mobil si imobil, precum si actiuni destinate imbunatatirii mediului urban, revitalizarii oraselor, regenerarii si decontaminarii terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie);
- ✓ reducerea poluarii aerului si promovarea masurilor de reducere a zgomotului, reconversia si refunctionalizarea terenurilor si suprafetelor degradate, vacante sau neutilizate din municipiul Lupeni;
- ✓ realizarea de alei pietonale, piste pentru biciclisti, construire trotuare;
- ✓ amenajare spatii verzi (defrisarea vegetatiei existente, modelarea terenului, montarea elementelor constructive de tipul alei, foisoare, pergole, grilaje etc., plantarea/gazonarea suprafetelor, inclusiv plantare arbori);
- ✓ crearea de facilitati pentru recreere pe terenurile amenajate (ex. zone speciale pentru sport, locuri de joaca pentru copii, etc.);
- ✓ creare zona promenada;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- ✓ instalare Wi-Fi in spatiile publice;
- ✓ dotare mobilier urban (banci, cosuri de gunoi, etc);

3.2.5. Servicii locale

Principalele servicii publice locale dezvoltate la nivelul municipiului Lupeni, vizeaza sanatatea populatiei, educatia si asistenta sociala. Gradul de dezvoltare al acestor servicii este moderat, realizandu-se in ultimii ani unele investitii la nivelul infrastructurii medicale si educationale, o parte din ele aflandu-se in derulare in acest moment.

Din punct de vedere al asistentei sociale exista 4 centre, respectiv:

1. Camin de batrani Asociația Misionar Umanitara Glasul Penticostalului
2. Centru Maternal
3. Centru de Pedagogie Curativa
4. Centrul de plasament Lupeni

3.2.5.1. Infrastructura medicala

Capitalul uman, atat sub aspectul starii de sanatate cat si sub aspectul gradului de educatie si nivelului de pregatire profesionala, prezinta o importanta deosebita pentru dezvoltarea durabila a unei comunitati.

La nivelul municipiului Lupeni, infrastructura aferenta serviciilor medicale, este reprezentata de un spital cu ambulatoriu integrat, dispensar medical, cabinete scolare, cabinete stomatologice, farmacii si laboratoare private, toate alcatuind o retea medicala deservita de 255 de cadre medicale (medici, farmacisti, laboranti etc.) ce asigura servicii medicale in conditii optime pentru populatia locala. Statistica pe ultimii ani evidentiaza un numar constant al unitatilor de infrastructura medicala, cu cateva variatii pe zona serviciilor private, ceea ce sugereaza faptul ca exista o capacitate optima a infrastructurii medicale si nu exista o cerere pronuntata pentru multiplicarea acestor investitii in etapa urmatoare ci doar o eventuala modernizare a infrastructurii existente.

Tabel 16 - Unitati sanitare pe categorii de unitati, forme de proprietate, municipiul Lupeni					
Categoriile de unitati sanitare	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar
Spitale	1	1	1	1	1
Ambulatorii integrate spitalului	1	1	1	1	1
Dispensare medicale	1	1	1	1	-
Cabinete medicale de medicina generala	1	:	:	:	-

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Cabinete medicale scolare	1	1	1	1	3
Cabinete medicale de familie- publice	3	3	3	3	-
Cabinete medicale de familie - private	10	10	10	10	10
Cabinete stomatologice - publice	3	3	3	3	1
Cabinete stomatologice - private	5	5	5	5	3
Cabinete medicale de specialitate- publice	1	1	1	:	16
Cabinete medicale de specialitate - private	6	6	5	5	-
Farmacii - publice	1	1	1	1	1
Farmacii private	2	2	1	1	6
Puncte farmaceutice	1	1	:	:	-
Laboratoare medicale- publice	2	4	4	4	2
Laboratoare medicale - private					1
Cabinete medicale veterinare - publice	:	:	1	1	6
Cabinete medicale veterinare - privat					1

Sursa: INS

Spitalul are o capacitate de 175 de paturi (tab. 18), iar structura de personal ce deservește rețeaua serviciilor medicale se reflectă în tabelul 17.

Tabelul 17 - Personalul medico-sanitar pe categorii, forme de proprietate, municipiul Lupeni					
Categorii de cadre medico-sanitare	Forme de proprietate	Ani			
		Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
		Nr. pers	Nr. pers	Nr. pers	Nr. Pers
Medici	Proprietate publica	65	65	65	61
	Proprietate privata	5	15	15	19
<i>din care medici de familie</i>	<i>Proprietate publica</i>	3	3	3	-
	<i>Proprietate privata</i>	8	8	8	13
Stomatologi	Proprietate publica	5	5	5	1
	Proprietate privata	5	5	5	4
Farmacisti	Proprietate publica	2	2	2	1
	Proprietate privata	10	10	10	6
Personal sanitar mediu -	Proprietate publica	131	125	125	118
	Proprietate privata	25	17	17	15

Sursa: INS

Tabelul 18 - Paturi in unitatile sanitare pe categorii de unitati sanitare, municipiul Lupeni					
Categorii de unitati sanitare	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar
In spitale (inclusiv in centre de sanatate)	175	175	175	175	175

Sursa: INS

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Prin strategia de dezvoltare a municipiului Lupeni, perioada 2014-2020, se are în vedere posibilitatea dezvoltării și dotării acestei infrastructuri, pentru a se asigura în continuare servicii optime pentru populația locală.

3.2.5.2. Infrastructura educationala

Dezvoltarea durabilă a oricărei comunități locale, trebuie să aibă în vedere, în primul rând, asigurarea unor servicii educaționale de bază și consolidarea acestora, în vederea perfecționării și instruirii continue a resurselor umane.

Este pe deplin recunoscut că nivelul de educație al populației este unul dintre principalii vectori ai creșterii și diversificării celorlalte sectoare economice. În acest sens se pune accent pe o parte pe realizarea unei infrastructuri educaționale competitive și pe de altă parte pe o diversificare și adaptare continuă a curriculei educaționale la necesitățile reale ale pieței muncii, învățarea pe tot parcursul vieții fiind premisa menținerii active a persoanelor, pe piața muncii, până la vârste înaintate.

Diversificarea economiei locale, depinde de nivelul educației, al cunoștințelor și calificările capitalului uman disponibil în teritoriu, formarea profesională reprezentând „motorul” activităților economice.

Structura unităților de învățământ disponibile pe teritoriul municipiului Lupeni reprezintă învățământul prescolar, primar, gimnazial și liceal, neexistând însă unități de învățământ universitar (a se vedea tab. 19).

Tabelul 19 - Unitățile școlare pe niveluri de educație, municipiul Lupeni					
Niveluri de instruire	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar
Total	10	10	10	10	10
Prescolar	5	5	5	5	5
Primar și gimnazial (inclusiv special)	3	3	3	3	3
Liceal	2	2	2	2	2

Sursa: INS

Rețeaua de învățământ include 5 grădinițe, 3 școli generale, un liceu teoretic și un grup școlar tehnic și este deservită de 216 cadre didactice, conform următoarei repartizări:

Tabelul 20 - Personalul didactic pe niveluri de educație, municipiul Lupeni					
Niveluri de instruire	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Nr. Pers.	Nr. Pers.	Nr. Pers.	Nr. Pers.	Nr. Pers.
Total din care:	234	236	275	220	216

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

1.1 Invatamant prescolar	31	31	28	27	27
1.2 Invatamant primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special)	109	112	118	117	112
1.2.1 Invatamant primar (inclusiv invatamantul special)	46	45	51	47	45
1.2.2 Invatamant gimnazial (inclusiv invatamantul special)	63	67	67	70	67
1.3 Invatamant liceal	94	93	129	76	77

Sursa: INS

La nivelul acestor institutii, conform datelor statistice sunt inregistrati un numar de peste 4000 de copii (numarul celor care frecventeaza forme de invatamant obligatoriu (tab.21)).

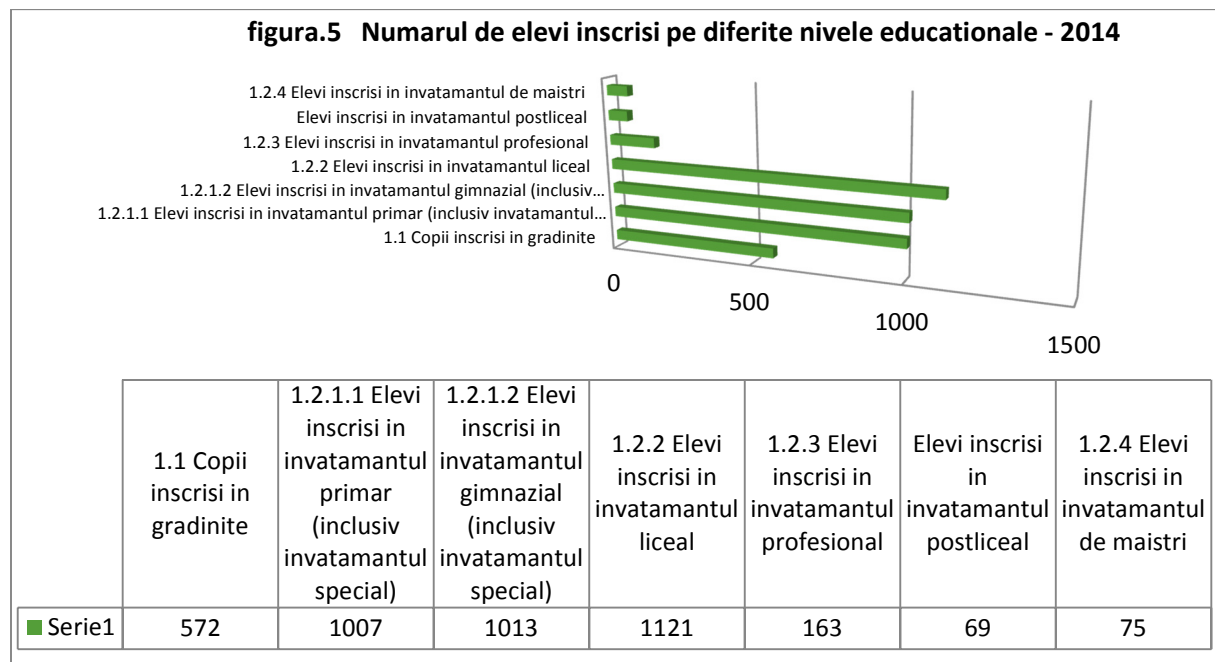
Grupul Scolar Industrial Minier are trei filiere: tehnologic, teoretic si vocational. Domeniile de calificare oferite sunt: mecanic, electromecanic, electrotehnic, electronica, turism si alimentatie publica, textile pielarie si fabricarea produselor din lemn.

Liceul teoretic Lupeni are urmatoarele profil: matematica fizica, filologie, stiinte sociale, stiintele naturii.

Tabelul 21- Populatia scolara pe niveluri de educatie municipiul LUPENI					
Niveluri de instruire	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Nr.pers.	Nr.pers.	Nr.pers.	Nr.pers.	Nr.pers.
Total din care:	4771	4457	5129	4106	4020
1.1 Copii inscrisi in gradinite	642	643	593	585	572
1.2 Elevi inscrisi in invatamantul preuniversitar din care:	4129	3814	4536	3521	3448
1.2.1 Elevi inscrisi in invatamantul primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special)din care:	2252	2134	2102	2069	2020
1.2.1.1 Elevi inscrisi in invatamantul primar (inclusiv invatamantul special)	1040	1040	1043	1029	1007
1.2.1.2 Elevi inscrisi in invatamantul gimnazial (inclusiv invatamantul special)	1212	1094	1059	1040	1013
1.2.2 Elevi inscrisi in invatamantul liceal	1749	1680	2406	1285	1121
1.2.3 Elevi inscrisi in invatamantul profesional	752	128	:	28	75
Elevi inscrisi in invatamantul postliceal	97	:	:	:	92
1.2.4 Elevi inscrisi in invatamantul de maistri	100	:	:	:	75

Sursa: INS

Din analiza raportarilor statistice se observa o scadere moderata de la un an la altul a numarului de elevi inscrisi la nivelul unitatilor de invatamant, fapt datorat pe de o parte abandonului scolar iar pe de alta parte scaderea ponderii tinerilor intre 0-18 ani fata de totalul populatiei din acest teritoriu.

Situatii deosebite in ceea ce priveste procesul de educatie se inregistreaza la nivelul Grupului Scolar Industrial unde rata abandonului scolar depaseste 10 procente, situatie cu efecte directe asupra ocuparii ulterioare a unui loc de munca ce necesita calificare. In sens pozitiv, se observa o pondere mare a elevilor care participa la concursuri si olimpiade scolare, cel mai des in randul scolilor generale.

Activitati extracurriculare: Oferta de activitati extracurriculare este extinsa si variata pentru elevii din clasele I-VIII. La nivelul scolilor generale se organizeaza:

- ✓ Cluburi de carte
- ✓ Cluburi de desen
- ✓ Trupa de teatru
- ✓ Ansamblu folcloric
- ✓ Club de arte plastice
- ✓ Cercuri de muzica
- ✓ Club de karate
- ✓ Club de electronica si informatica

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Pentru adolescenti, liceele organizeaza si ele o serie de activitati prin parteneriat cu alte organizatii locale sau judetene, dar elevii sunt implicati intr-o masura mult mai mica. Daca la nivelul scolilor generale, rata de implicare a elevilor in activitati extracurriculare este de 17,9%, la elevii peste 14 ani rata scade la 8,6%. Cele mai frecventate evenimente din timpul anului sunt Balul Bobocilor, la care participa aproape totii liceenii, Sf. Valentin, Halloween, Stelutele Scolii, Serbarile Craciunului, Ziua Copilului, Ziua Mamei. Numarul de participanti la aceste evenimente trece de 400 persoane pentru fiecare.

Coreland datele statistice referitoare la numarul de elevi inscriși in anul 2013 la diferite niveluri de instruire, cu numarul de absolventi raportat in acelasi an pe diferite niveluri de instruire se observa o diferenta mare intre cei ce se inscriu si cei ce finalizeaza o forma de invatamant obligatoriu.

Tabelul 22 - Absolventi pe niveluri de educatie- municipiul Lupeni- actualizat cf datelor lor						
Niveluri de instruire	Ani					
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015
	Nr. persoane	Nr. persoane	Nr. persoane	Nr. persoane	Nr. persoane	Nr. persoane
Total	896	697	795	522		
Primar si gimnazial (inclusiv special)	308	249	245	194	207	
Liceal	484	448	550	304	307	
Profesional	104	:	:	24		22
Postliceal	:	:	:	:		23
Scoala de maistri	:	:	:	:		32

Sursa:INS si Primaria municipiului Lupeni

S-a observat ca rata abandonului scolar este intr-o stransa corelare cu gradul de saracie al familiei, statutul social, minoritatea etnica caruia ii apartine elevul si nu in ultimul rand starea infrastructurii educationale si nivelul de dotare al acesteia. Alte motive ale abandonului scolar, constatate in special in randul copiilor din comunitatile montane sunt: saracia extrema, lipsa mijloacelor de transport si slaba motivatie cu privire la castigul economic ca rezultat al educatiei.

Studiile realizate la nivel national, evidentiaza ca in familiile muncitorilor cu venituri scazute si in familiile de pensionari, copii din sunt de doua ori mai expusi riscului de abandon scolar, comparativ cu copii din familiile cu o sursa stabila de venit.

Nivelul veniturilor in gospodarie are un efect puternic asupra participarii la actul educativ, alaturi de oferta de locuri de munca disponibila pe piata. Specializarile solicitate pe piata muncii influenteaza si modeleaza in mod direct interesul tinerilor fata de anumite profesii/ meserii, cunostinte si competente, oferta educationala nereusind sa se adapteze in totalitate cerintelor de specializare pe anumite domenii.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Totodata se remarca lipsa investitiilor private care sa propuna cursuri si calificari de interes, in concordanta cu cerintele pietei muncii. Oferta educationala sau de petrecere a timpului liber oferita de alte organizatii, in afara spatiului scolii este redusa.

O posibila solutie pentru corelarea calificarilor/specializarilor disponibile la nivelul formelor de invatamant profesional, cu cerintele pietei muncii este infiintarea unor centre de pregatire si/sau reconversie profesionala, a centrelor de evaluare si recunoastere a competentelor profesionale si nu in ultimul rand a unui centru de consiliere si orientare vocationala care sa vina in sprijinul angajatorilor si a celor aflati in cautarea unui loc de munca.

La nivelul teritoriului municipiului Lupeni, prin intermediul unitatilor de invatamant inregistrate, se asigura urmatoarele dotari pentru activitati sportive: 4 terenuri de sport, 5 sali de gimnastica. (a se vedea tab 24 si 25)

Infrastructura scolara detine un numar de 107 sali si cabinete scolare si 32 de laboratoare scolare si 5 ateliere scolare (a se vedea tab. 23). Situatiile resurselor materiale ale unitatilor scolare influenteaza in mare masura calitatea ofertei, atat direct, cat si indirect. Desi exista cabinete scolare, laboratoare si ateliere scolare in unitatile scolare, nivelul de dotare a atelierelor si laboratoarelor scolare nu este in concordanta cu cerintele pietei si nu permit dezvoltarea de competente la nivelul absolventilor, astfel incat acesta sa asigure o insertie profesionala imediata.

Tabelul 23 - Sali de clasa, laboratoare scolare si ateliere scolare - municipiul Lupeni – actualizat cf datelor lor					
Sali de clasa (cabinete scolare/amfiteatre) pe niveluri de educatie, municipiul Lupeni					
Niveluri de instruire	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar
Total	115	115	133	106	107
Invatamant primar si gimnazial	:	:	:	70	71
Invatamant liceal	:	:	:	36	36
Laboratoare scolare pe niveluri de educatie, municipiul Lupeni					
Niveluri de instruire	Ani				
	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar
Total	24	21	24	33	32
Invatamant primar si gimnazial	:	:	:	14	13
Invatamant liceal	:	:	:	19	19
Ateliere scolare pe niveluri de educatie, municipiul Lupeni					
Niveluri de instruire	Anii				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar
Total	8	9	8	5	5
Invatamant liceal	:	:	:	5	5

Sursa: INS

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Tabelul 24 - Terenuri de sport si sali de gimnastica, pe niveluri de educatie- municipiul Lupeni- actualizat cf datelor lor					
Terenuri de sport pe niveluri de educatie- municipiul Lupeni					
Niveluri de instruire	Ani				
	Numar				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
Total	8	8	7	4	4
Invatamant primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special)	:	:	:	2	2
Invatamant liceal				2	2

Sursa: INS

Tabelul 25 - Sali de gimnastica pe niveluri de educatie, municipiul Lupeni					
Niveluri de instruire	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar
Total	5	4	6	5	5
Invatamant primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special)	:	:	:	2	2
Invatamant primar si gimnazial	:	:	:	2	2
Invatamant liceal	:	:	:	3	3

In ceea ce priveste conexiunea la internet si prezenta sistemelor hardware si software in cadrul institutiilor de invatamant din teritoriului analizat, se remarca faptul ca acestea beneficiaza de conexiune si internet si au spatii special amenajate in care elevii pot sa deprinda abilitati de utilizare a calculatorului si internetului, existand conform datelor statistice un nr. de 221 PC-uri. (a se vedea ta. 26). Dotarea este insuficienta raportata la numarul total de elevi inscrisi in unitatile de invatamant de pe teritoriul municipiului Lupeni.

Tabelul 26 - Numarul PC-urilor pe niveluri de educatie, Municipiul Lupeni					
Niveluri de instruire	Ani				
	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar
Total	178	163	272	220	221
Invatamant primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special)	:	:	:	77	78
Invatamant primar si gimnazial	:	:	:	77	78
Invatamant liceal	:	:	:	143	143

Sursa: INS

Avand in vedere stadiul de dezvoltare al invatamantului la nivelul teritoriului municipiului Lupeni, pentru o mai buna integrare a capitalului uman pe piata muncii, prin strategia de dezvoltare 2014-2020 se propun:

- Masuri care sa imbunatateasca infrastructura aferenta unitatilor de invatamant si dotarea corespunzatoare a acestora, pentru a deservi in conditii optime elevii si personalul didactic

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- Imbunatatirea si adaptarea ofertei de formare profesionala prin infiintarea unui centru de formare profesionala a adultilor si evaluare/certificare de competente, astfel incat sa se poata sustine cursuri de formare/specializare/calificare/reconversie profesionala si pentru alte domenii decat cele acoperite acum prin curricula existenta in prezent in cadrul invatamantului tehnic
- Infiintarea unui centru de orientare vocationala pentru tinerii ce urmeaza o forma de invatamant, pentru a-i ajuta sa pregateasca pentru o mai buna insertie pe piata muncii
- Infiintarea unui centru de consiliere si mediere pe piata muncii in vederea unei mai bune integrarii a celor aflati in cautarea unui loc de munca.
- Dezvoltarea unor programe de tip „A DOUA SANSA” pentru cei ce au abandonat scoala
- Dezvoltarea unor programe pentru:
  - ✓ reducerea parasirii timpurii a scolii prin masuri integrate de prevenire si de asigurare a oportunitatilor egale pentru elevii apartinand grupurilor vulnerabile, cu accent pe elevii apartinand minoritatii roma si din comunitatile dezavantajate socio-economic
  - ✓ Reducerea parasirii timpurii a scolii prin masuri integrate de prevenire si de asigurare a oportunitatilor egale pentru elevii apartinand grupurilor vulnerabile, cu accent pe elevii apartinand minoritatii roma si elevii din comunitatile dezavantajate socio-economic
  - ✓ Cresterea participarii la invatamantul prescolar, in special a grupurilor cu risc de parasire timpurie a scolii, cu accent pe copiii apartinand minoritatii roma
  - ✓ Dezvoltarea unor parteneriate public-privat, intre reprezentantii mediului de afaceri si reprezentantii formelor de invatamant tehnic, pentru adaptarea curriculei si pregatirii practice la nevoile pietei, asigurandu-se astfel o mai buna insertie a tinerilor absolventi

---

3.2.5.3. Infrastructura sociala

Unul dintre cele mai importante segmente de servicii publice, la nivelul teritoriului municipiului Lupeni este sectorul serviciilor sociale.

Activitati sociale si institutii locale:

Institutii locale au rol in coordonarea si metinerea serviciilor publice locale, respectiv:

- ✓ Consiliul local care reprezinta autoritatea deliberativ si primaria care reprezinta puterea executiva.

Activitatile comunitatilor sunt astfel coordonate de autoritatile administratiilor publice locale, respectiv primaria si consiliul local ce urmaresc derularea de lucrari pentru imbunatatirea starii drumurilor, pentru imbunatatirea apei potabile sau pentru alimentarea cu gaze.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

La nivelul municipiului, ordinea si linistea publica sunt asigurate prin activitatile desfasurate de Politia Municipiului Lupeni, Politia Locala si Jandarmeria Montana

Lucratorii postului local de Politie desfasoara urmatoarele activitati:

- solutionarea de petitii/ sesizari ale cetatenilor comunei;
- aplicarea de contraventii ;
- intocmirea dosarelor de cercetare penala;

Protectia civila este asigurata prin Serviciul Public Voluntar pentru Situatii de Urgenta al carui personal are urmatoarele atributii:

- desfasurarea de actiuni de informare si instruire privind cunoasterea regulilor si masurilor de aparare impotriva dezastrelor;
- verificarea modului de aplicare a normelor, dispozitiilor si masurilor care privesc apararea impotriva dezastrelor
- actiuni de interventie pentru inlaturarea efectelor dezastrelor, salvarea, acordarea primului ajutor si protectia persoanelor si a bunurilor afectate de dezastre;
- acordarea de ajutor, in conditiile legii, persoanelor a caror viata este pusa in pericol in caz de inundatii, alunecari de teren, accidente, explozii precum si in caz de dezastre.

La nivelul primariei functioneaza si serviciul de asistenta sociala.

Asistenta sociala presupune un ansamblu complex de masuri intreprinse pentru a raspunde nevoilor sociale, individuale, familiale sau de grup, in vederea prevenirii si depasirii unor situatii de dificultate, vulnerabilitate sau dependenta in prezentarea autonomiei si protectiei persoanei, pentru prevenirea marginalizarii si excluziunii sociale si promovarea incluziunii sociale in scopul cresterii calitatii vietii.

Plecand de la aceste considerente se subintelege ca cele mai expuse persoane si cele care intra cel mai frecvent sub incidenta activitatii serviciilor sociale sunt:

- persoanele apartinand minoritatilor etnice,
- persoanele din familii dezorganizate/monoparentale,
- persoanele expuse riscului de abandon (copii, batrani)
- persoanele cu dizabilitati
- batranii, copii
- somerii si persoanele aflate in cautarea unui loc de munca
- persoanele din familii cu grad ridicat de saracie
- adulti aflati in dificultate financiara, o categorie in crestere numerica.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- persoanele abuzate

Conform datelor statistice, in municipiul Lupeni infrastructura sociala este reprezentata de:

- Caminul de batrani infiintat si administrat de Asociația Misionar Umanitara Glasul Penticostalilor;
- Centrul Maternal din cartierul Viitorului - unul din cartierele cu cele mai grave probleme sociale din Valea Jiului;
- Centrul de plasament Lupeni: serviciu rezidențial organizat pe module familiale, cu o capacitate de 30 de locuri. În acest centru se oferă găzduire, îngrijire, suport emoțional, consiliere, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă precum și pregătire în vederea reintegrării sau integrării socio-profesionale pentru copiii / tinerii care sunt separați de familia lor naturală pentru o perioadă de timp. Toți copiii de vârstă școlară din cadrul Centrului de plasament Lupeni sunt cuprinși într-o formă de învățământ;
- Centrul de Pedagogie Curativa Lupeni, destinat persoanelor cu dizabilitati.

In anul a 2012 erau inregistrate 758 de persoane asistate social, din care 235 cu varste intre 0-18 ani, 192 cu varste intre 19-34 de ani, 260 cu varste intre 35-64 de ani si 19 peste 64 de ani. Persoanele cu dizabilitati erau 731 din care 51 cu varsta intre 0-18 ani, 223 cu varste intre 19-34 de ani, 84 cu varste intre 35-64 de ani si 373 peste 64 de ani.

Pe plan local, serviciul de asistenta sociala din cadrul Primariei este asigurat de salariati cu responsabilitati specifice acestei activitati, nominalizate in fisele de post individuale.

SOMERII

Reducerea activitatii sectorului minier a dus la cresterea semnificativa a ratei somajului. In anii 1990, 80% din populatia orasului era ocupata in aceasta industrie. Disponibilizarile care au avut loc au condus la disparitia multor locuri de munca nu numai in sectorul minier ci si in activitatile conexe, celelalte sectoare nedezvoltandu-se atat de repede pentru a prelua forta de munca ramasa disponibila.

De altfel, o problema majora in reincadrarea persoanelor disponibilizate, este lipsa de calificare in alte domenii de activitate si dificultatea adaptarii acestor persoane la un alt ritm de munca si alt mod de relationare angajat/angajator.

In continuare industria are ponderea cea mai mare in randul populatiei ocupate, iar pe urmatoarele locuri se situeaza serviciile si comertul. In ultimii ani se inregistreaza o usoara crestere a numarului de persoane ce lucreaza in domeniul turismului, industria prelucratoare si confectii. Acest fapt se datoreaza dezvoltarii sectorului turistic si deschiderii unor fabrici de confectii in sistem lohn.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

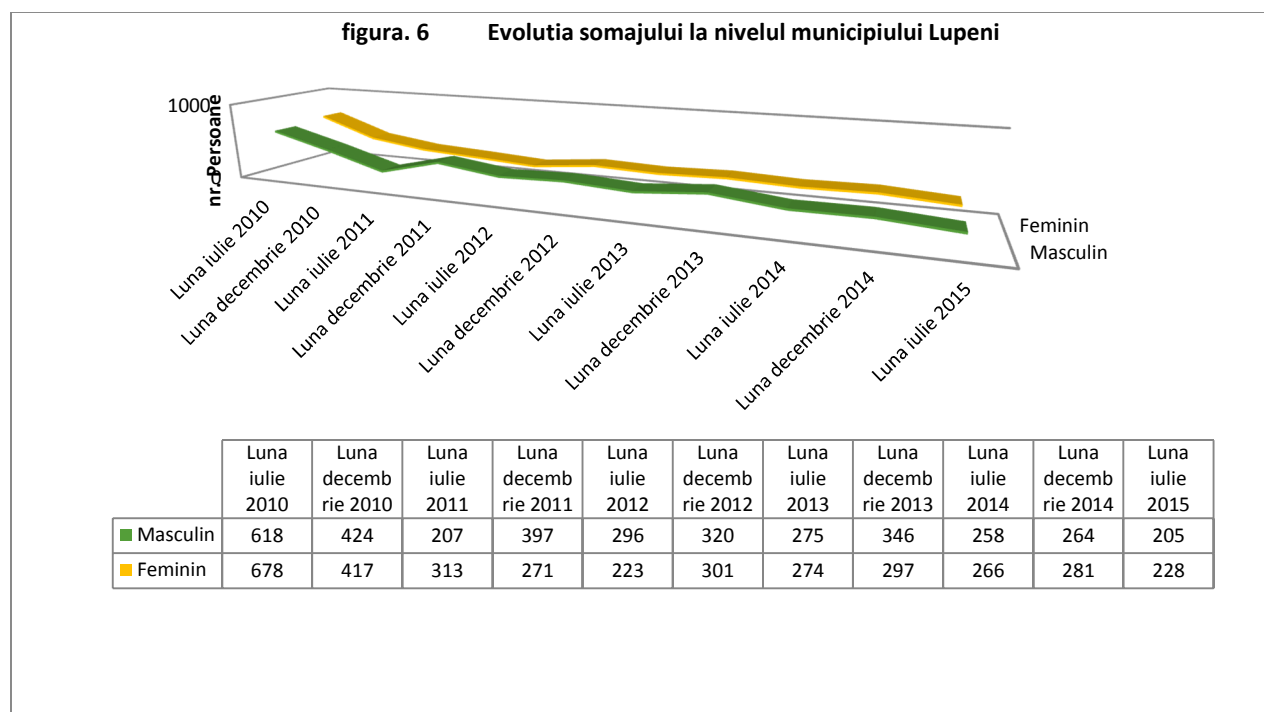
La finalul anului 2014 figurau inregistrati la oficiul fortelor de munca 545 de persoane, valoare in descrestere fata de aceeași perioada a anului 2013. In luna iulie 2015 figurau inregistrati la oficiul fortelor de munca 433 de persoane, valoare mai mica comparativ cu cea inregistrata in aceeași perioada in anul 2014 (a se vedea tab.27)

Tabelul 27 - Someri inregistrati la sfarsitul lunii, pe sexe- Municipiul Lupeni											
Sexe	Perioade										
	Luna iulie 2010	Luna dec 2010	Luna iulie 2011	Luna dec 2011	Luna iulie 2012	Luna dec 2012	Luna iulie 2013	Luna dec 2013	Luna iulie 2014	Luna dec 2014	Luna iulie 2015
	nr pers	nr pers	nr pers	nr pers	nr pers	nr pers	nr pers	nr pers	nr pers	nr pers	nr pers
Total	1296	841	520	668	519	621	549	643	524	545	433
Masculin	618	424	207	397	296	320	275	346	258	264	205
Feminin	678	417	313	271	223	301	274	297	266	281	228

Sursa: INS

In aceeași masura datele statistice evidentiaza faptul ca este o diferenta minima intre gradul de ocupare a fortei de munca, pe categorii de sexe, numarul somerilor reducandu-se la jumatate in cursul lunii iulie 2015, comparativ cu luna iulie 2010.

In concluzie, se poate aprecia ca rata somajului se afla intr-o usoara descrestere, numarul somerilor fiind in scadere de la un an la altul. Acest lucru nu se justifica printr-o simpla crestere a ocuparii fortei de munca in randul populatiei active ci si prin faptul ca sporul natural al populatiei a scazut an de an, multi tineri pleaca sa munceasca in afara localitatii, iar o parte din cei fara loc de munca ajung sa fie asimilati in sistemul asigurarilor sociale devenind pensionari.

Sursa: INS

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

De-a lungul timpului, o data cu inceperea procesului de restructurare a activitatii miniere din Valea Jiului au fost derulate o serie de programe de crestere a gradului de ocupare a fortei de munca. Aceste programe, derulate in Valea Jiului incepand cu anul 2001, s-au caracterizat prin urmatoarele tipuri de masuri:

- cursuri de formare profesionala;
- acordarea de alocatii pentru somerii care se incadreaza inainte de expirarea somajului;
- incadrarea somerilor peste 45 ani sau intretinatori unici de familie;
- crearea de noi locuri de munca prin creditarea intreprinderilor mici si mijlocii;
- acordarea de servicii de consultanta si asistenta pentru inceperea unei activitati independente sau pentru initierea unei afaceri;
- ocuparea temporara a fortei de munca in lucrari publice de interes comunitar.

Aceste programe au dat rezultate in masura in care au fost corelate cu atragerea de investitori si deschiderea unor unitati de productie care au folosit forta de munca recent re-calificata.

In conditiile in care o buna parte a fortei de munca este calificata in meserii specifice industriei miniere, iar gradul de participare la cursuri de calificare/recalificare este redus (studiile zonale arata o participare la cursuri de calificare a 11% -17% din numarul de somerii inregistrati), rezulta o forta de munca ieftina dar necalificata pentru cerintele si tendintele actuale ale economiei.

Pentru a creste, in fapt, rata de ocuparea fortei de munca, se impune dezvoltarea unor centre de formare si conversie profesionala in cadrul carora sa se poata urma cursuri de specializare/reconversie/calificare, in acord cu potentialul economico-social al zonei.

Totodata este necesar sa se infiinteze un centru integrat de orientare si consiliere psiho-sociala, in vederea insertiei pe piata a persoanelor defavorizate, somerilor de lunga durata, tinerilor absolventi si a altor categorii ale populatiei ce au nevoie de consiliere si asistenta sustinuta pentru a se reintegra pe piata muncii.

VARSTNICII

Persoanele in varsta din cadrul comunitatii municipiului Lupeni, necesita o monitorizare a starii de sanatate precum si asistenta sociala ca atare, prin servicii de ingrijire de catre persoane calificate.

La nivelul municipiului Lupeni figureaza ca fiind autorizat un singur centru de batrani (al unei asociatii), in conditiile in care datele statistice arata ca numarul persoanelor cu dizabilitati, cu varste peste 64 de ani este de aproximativ 380 persoane.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Iniatiivele de integrare a acestor categorii de persoane in viata economico-sociala si culturala a comunitatii nu exista, principalele impedimente fiind lipsa finantarii unor programe destinate acestora si lipsa unor persoane calificate si cu experienta in implementarea unor astfel de programe.

MINORII

La nivelul municipiului Lupeni numarul de minori abandonati este in crestere, ajungand in 2012 la 56 de persoane inregistrate, iar in plasament erau dati 75 de minori.

In aceste conditii se impune dezvoltarea unor infrastructuri sociale specifice care sa raspunda necesitatilor persoanelor defavorizate, cu grad mare de vulnerabilitate. Prin strategia de dezvoltare a municipiului Lupeni se propune infintarea unui centru multifunctional, un centru tip respiro, precum si asigurarea unor programe de calificare a personalului care va deservi aceste centre.

Se va urmari posibilitatea incheierii unor parteneriate public-privat in cadrul carora sa se infiinteze si sa se administreze aceste centre multifunctionale in cadrul carora sa se asigure atat serviciile minime de interventie medicala cat si asistenta sociala pentru categoriile vulnerabile.

Totodata se recomanda identificarea unor ONG-uri care la randul lor sa dezvolte astfel de servicii in cadrul unor structuri de economie sociala, inclusiv posibilitatea construirii unor locuinte sociale.

3.2.6. Elemente complementare privind prezentarea teritoriului

Pe parcursul pregatirii strategiei, in cadrul diferitelor intalniri publice, de lucru sau de prezentare, participantilor li s-a solicitat sa completeze un scurt chestionar pentru identificarea nevoilor de dezvoltare locala. Motivul alegerii subiectilor din randul participantilor la aceste evenimente, a fost acela potrivit caruia cei care participa sunt considerati unii dintre cei mai activi membri ai comunitatii locale, raspunsurilor lor avand un anumit nivel de reprezentativitate pentru intreaga comunitate. In acest context, a fost completat un numar de 96 chestionare, luandu-se in considerare doar cele validate.

Structura participantilor a acoperit mai multe categorii de varsta si ocuparea in diferite domenii economico-sociale. Marea majoritate au fost reprezentati ai comunitatii cu varste cuprinse intre 45 si 60 de ani. Analizand domeniul de activitate profesionala a participantilor putem aprecia ca cei mai activi au fost reprezentantii institutiilor publice, urmati de reprezentatii cadrelor didactice, mediul de afaceri privat si ONG-uri.

Totodata, din afirmatiile celor chestionati reiese o implicare foarte scazuta a populatiei la consultarile publice si evenimentele organizate de autoritatile publice, principalul motiv invocat fiind faptul ca opiniile lor nu sunt luate in considerare si nu au puterea de a influenta deciziile locale (puterea de decizie apartinand primarului si consilierilor locali, in opinia celor ce au raspuns).

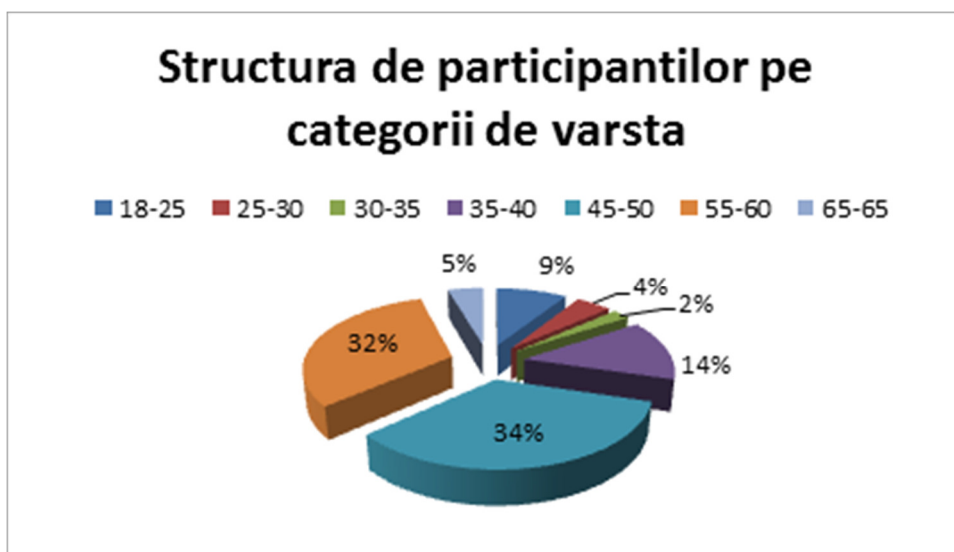

Figura.7

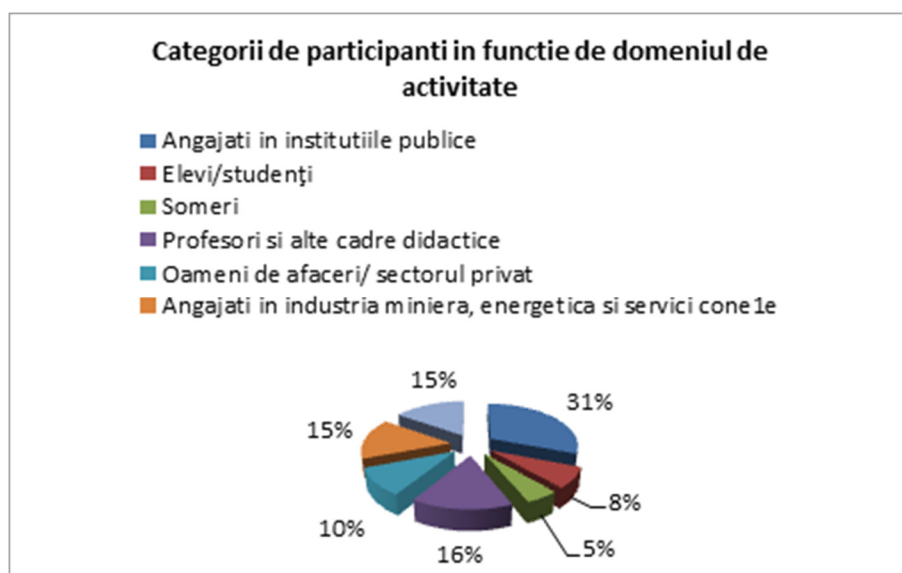

Figura.8

In continuare vom prezenta principalele rezultate obtinute pe baza prelucrarii raspunsurilor la aceste chestionare.

1. Referitor la infrastructura locala – marea majoritate a repondentilor (67%) apreciaza ca starea acesteia este nesatisfacatoare (nu este buna/este foarte proasta), asociind acest lucru cu lipsa fondurilor bugetare precum si cu o gestionare defectuoasa a bugetelor.
2. In privinta calitatii serviciilor publice locale, 53% dintre participant apreciaza ca nivelul de dezvoltare a serviciilor locale este nesatisfacator, invocandu-se numerosi factorii ca avand impact major in acest sens.
3. La intrebarea privind starea infrastructurii ce deservește institutiile publice, majoritatea repondentilor au apreciat ca este acceptabila.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

4. La intrebarea privind atractivitatea teritoriului, din punct de vedere turistic, majoritatea participantilor au apreciat ca avand un potential limitat datorita lipsei unei infrastructuri de agrement care sa puna la dispozitie mai multe posibilitati de recreere si la standarde mai ridicate.
5. La intrebarea daca municipiul Lupeni este considerat atractiv pentru tineri, majoritatea au raspuns ca nu este atractiv sau este foarte putin atractiv, punand acest aspect pe seama dificultatii de a gasi un loc de munca si a posibilitatilor limitate pentru agrement si recreere.
6. La intrebarea referitoare la nivelul de trai, majoritatea celor chestionati au raspuns ca nivelul de trai este foarte scazut si scazut.
7. La intrebarea privind oferta de servicii de formare profesionala/ reconversie profesionala/ formare continua, majoritatea respondentilor au apreciat ca aceste servicii sunt insuficient dezvoltate.
8. La intrebarea referitoare la aprecierea modului de pastrare a datinilor si obiceiurile locale, majoritatea au raspuns ca pe plan local se pastreaza foarte putin din obiceiurile locale.
9. La intrebarea referitoare la existenta si implicarea ONG-urilor locale in activitatile socio-culturale si educationale la nivelul comunitatii, marea majoritate au apreciat ca nu exista ONG-uri care sa se implice in mod curent in activitatile socio-culturale si educationale din comunitate.
10. La intrebarea privind atitudinea angajatilor din institutiilor publice, marea majoritate au apreciat ca acestia manifesta o atitudine proactiva la locul de munca.
11. La intrebarea legata de promovarea resurselor si potentialului economic al teritoriului, majoritatea respondentilor au afirmat nu ca exista o promovare eficienta.
12. La intrebarea legata de infrastructura turistica de cazare, majoritatea au afirmat ca nu exista suficiente unitati de cazare la nivelul teritoriului iar serviciile de agrement si recreere sunt insuficient dezvoltate.
13. La intrebarea legata de infrastructura de invatamant majoritatea au afirmat ca exista suficiente unitati de invatamant care sa acopere necesitatile comunitatii.
14. In privinta prioritizarii investitiilor locale la nivelul utilitatilor publice, s-a evidentiat prin raspunsurile celor chestionati ca este necesar sa se realizeze investitii la nivelul intregii infrastructuri de utilitati locale ce deservește comunitatea.
15. In privinta prioritizarii investitiilor locale in domeniul social-educational, s-a evidentiat necesitatea unor investitii pentru dotarea unitatilor de invatamant, infiintarea unui centru de formare profesionala pentru adulti si tineret, infiintarea unui centru de orientare scolara si profesionala, amenajarea unor baze sportive, dezvoltarea unor centre sociale multifunctionale, precum si dezvoltarea unor programe de instruire pentru functionarii publici.
16. In privinta prioritizarii investitiilor locale in domeniul cultural si sportiv, s-a evidentiat necesitatea dezvoltarii unei baze sportive la Straja, amenajarea unui parc acvatic, a unui patinuar, reabilitarea cinematografului precum si amenajarea altor zone de agrement in interiorul Municipiului sau la Straja.
17. O alta prioritate a fost abordarea problemelor de mediu, cei chestionati afirmand necesitatea amenajarii si marcarea unor trasee, realizarea unor platforme de observare și centre de vizitare, dezvoltarea infrastructurii specifice managementului și monitorizarii habitatelor, realizarea unor lucrari de infrastructura pentru

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

prevenirea inundatiilor si reducerea consecintelor inundatiilor, precum si reabilitarea terenurilor degradate ca urmare a exploatarii miniere.

4. SITUATIA ECONOMICA A MUNICIPIULUI LUPENI

4.1. Contextul economic national si regional

Cantonand in subsol cel mai mare zacamant de huila din Romania, zona a devenit "interesanta" din punct de vedere economic in urma cu aproximativ 165 ani. Dezvoltarea industrială a Romaniei a presupus, intre altele, utilizarea carbunelui exploatat in minele din Valea Jiului.

Municipiul Lupeni a fost cel mai mare producator de carbune cocsificabil din tara, cu o dezvoltare monoindustrială (80% din populatie traind din minerit sau alte activitati conexe). Localitatea a beneficiat din plin de avantajele dezvoltării economice si urbane din perioada mineritului extensiv, ca acum sa se confrunte cu problemele inerente decaderii principalului domeniu economic. Dupa anul 1990 inasa, intreaga activitate industrială din zona a intrat intr-un declin accentuat, restructurarea mineritului consumand resurse financiare insemnate.

Bazinul Valea Jiului fiind o zona monoindustrială, centrata pe o industrie care in acest moment este semnificativ redusa ca pondere in economia natională, principala provocare economica si socială a fost reconversia profesională a celor disponibilizati in urma restructurării companiilor ce activau in industria miniera.

Dupa reducerile de personal din domeniul mineritului, populatia ocupata pe piata muncii a inregistrat un trend descrescator. Aceasta scadere este determinata de lipsa locurilor de munca in sectoare economice alternative, coroborata cu lipsa de calificare si inflexibilitatea celor disponibilizati. In ultimii ani sectoarele economice care au inregistrat o crestere a absorbtiei fortei de munca sunt turism, industria prelucratoare si confectiile.

4.2. Structura sectorului economic pe domenii de activitate

In perceptia colectiva la nivel national, mineritului carbonifer ii este asociata Valea Jiului. Totusi, in ultimii ani, pe langa industria extractiva care ocupa in continuare un rol major la nivel teritorial, exista o reprezentare si a celorlalte sectoare economice.

Conform datelor statistice principala ramura economica ce se regaseste la nivelul teritoriului Lupeni este industria, urmata de servicii si apoi comertul, pe ultimul loc ca pondere fiind agricultura. In domeniul industrial sunt active 34 intreprinderi. Datele din bilanurile lor, referitoare la numarul mediu de angajati, la nivelul anului 2012, insumeaza 1024 de persoane.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Conform datelor statistice din 2012, in domeniul serviciilor erau inregistrate, 90 de intreprinderi, in cadrul carora erau angajati aproximativ 362 de persoane. In cadrul comertului activau 117 agenti economici in cadrul carora erau angajate 488 de persoane, iar in domeniul agricol si silvic activau 4 agenti economici la nivelul carora erau incadrate un numar de 199 persoane. (a se vedea tab. 28). Acestora li se adauga Compania Nationala a Huilei care detine exploatarea miniera si care a fost absorbita din 2013 de catre Complexul Energetic Hunedoara. Incepand cu anul 2024, campul minier Lupeni va fi inchis.

Tabelul 28 - PRINCIPALELE SECTOARE ECONOMICE REPREZENTATE LA NIVELUL MUNICIPIULUI LUPENI (INS 2012)			
SECTORUL ECONOMIC	Nr de intreprinderi active	Cifra de afaceri	Numarul mediu de angajati
INDUSTRIA			
Industria alimentara	9	5.758.331	108
Fabricarea produselor textile	2	60.187.650	660
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn si pluta, cu exceptia mobilei; fabricarea articolelor din paie si din alte materiale vegetale impletite	4	323.043	9
Fabricarea produselor din cauciuc si mase plastice	2	1.214.727	22
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	1	1.186.990	34
Industria constructiilor metalice si a produselor din metal, exclusiv masini, utilaje si instalatii	3	2.007.280	65
Fabricarea de masini, utilaje si echipamente n.c.a.	1	792.309	5
Productia si furnizarea de energie electrica si termica, gaze, apa calda si aer conditionat	1	3.323.865	78
Constructii de cladiri	6	149.232	9
Lucrari speciale de constructii	5	3.085.935	34
COMERTUL			
Comert cu ridicata si cu amanuntul, intretinerea si repararea autovehiculelor si a motocicletelor	8	1.795.720	21
Comert cu ridicata cu exceptia comertului cu autovehicule si motociclete	12	4.539.562	11
Comert cu amanuntul, cu exceptia autovehiculelor si motocicletelor	97	47.657.988	456
SERVICIILE			
Hoteluri si alte facilitati de cazare	12	1.698.880	20
Transporturi terestre si transporturi prin conducte	11	2.163.619	34
Restaurante si alte activitati de servicii de alimentatie	18	2.523.056	71
Activitati de servicii in tehnologia informatiei	2	109.965	2
Intermedieri financiare, cu exceptia activitatilor de asigurari si ale fondurilor de pensii	6	1.383.300	19
Activitati auxiliare pentru intermedieri financiare, activitati de asigurare si fonduri de pensii	2	137.591	1
Tranzactii imobiliare	3	801.861	9
Activitati juridice si de contabilitate	3	309.915	7
Activitati ale directiilor (centralelor), birourilor administrative centralizate; activitati de management si de consultanta in management	3	161.655	2
Activitati de arhitectura si inginerie; activitati de testari si analiza tehnica	4	156.826	5
Publicitate si activitati de studiere a pietei	2	87.909	3
Alte activitati profesionale, stiintifice si tehnice	2	695.601	25
Activitati de inchiriere si leasing	2	66.601	1

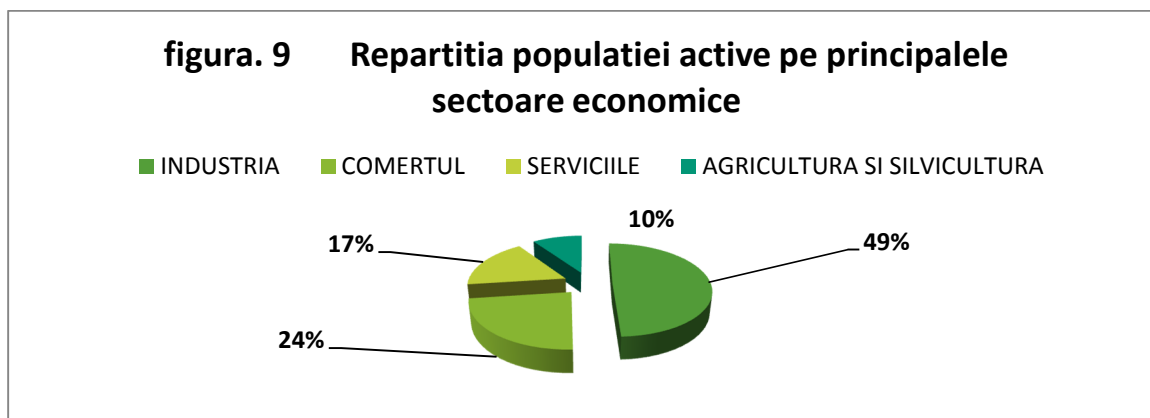
STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Activitati de servicii privind forta de munca	2	212.953	3
Activitati ale agentilor turistice si a tur-operatorilor; alte servicii de rezervare si asistenta turistica	3	58.806	2
Activitati de investigatii si protectie	1	280.997	12
Activitati de peisagistica si servicii pentru cladiri	3	4.929.559	111
Activitati de secretariat, servicii suport si alte activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor	1	127.549	2
Invatamant	2	986.963	12
Activitati referitoare la sanatatea umana	1	145.059	5
Activitati sportive, recreative si distractive	2	19.395	3
Reparatii de calculatoare, de articole personale si de uz gospodaresc	1	124.604	2
Colectarea, tratarea si eliminarea deseurilor; activitati de recuperare a materialelor reciclabile	1	15.559	3
Alte activitati de servicii	3	94.658	8
AGRICULTURA SI SILVICULTURA			
Agricultura, vanatoare si servicii anexe	1	240869	3
Silvicultura si exploatare forestiera	3	14505738	196

Sursa: INS

4.2.1. Repartizarea populatiei active

Repartizarea populatiei active pe sectoarele economice relevante, conform datelor statistice din 2012, evidentiaza ca industria genereaza aproximativ 50% din locurile de munca, celelalte sectoare reprezentative fiind comertul ce detine 24% din locurile de munca, serviciile ce detin 17% si pe ultimul loc agricultura si silvicultura. (a se vedea figura.9)

Sursa: INS

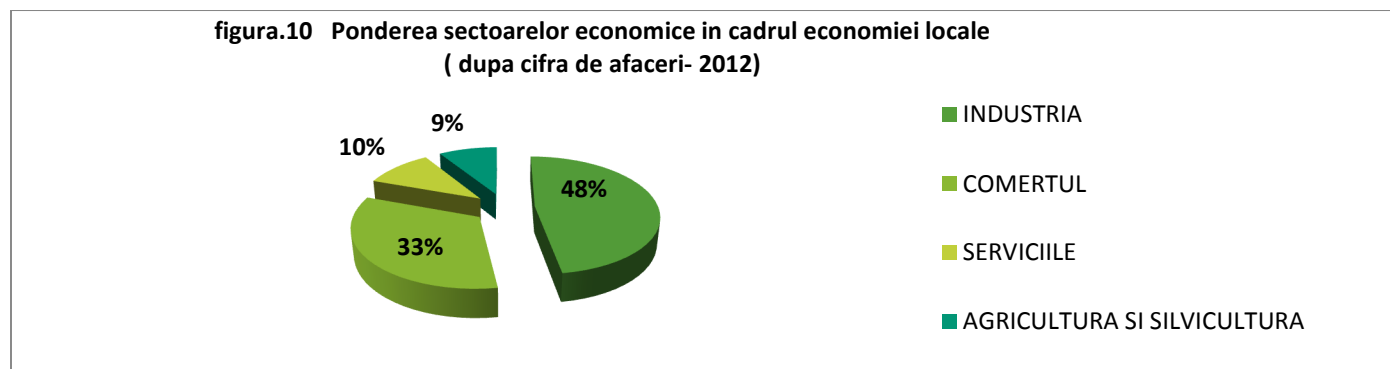
Aceasta repartizare reflecta caracterul industrial al zonei si totodata o slaba diversificare a activitatilor economice. Factorii determinanti pentru diversificarea activitatilor economice sunt calificarea si formarea profesionala a capitalului uman, atragerea investitiilor si incurajarea initiativei private, dezvoltarea unor infrastructuri locale optime pentru deservirea teritoriului (retea rutiera, dezvoltarea transportului local, internet de mare viteza, schimburi de experienta si colaborari prin intermediul camerelor de comert sau organizatiilor profesionale, etc)

La nivelul strategiei de dezvoltare durabila 2014-2020, se propun o serie de initiative prin care sa se incurajeze parteneriatele public-privat ca vectori ai cresterii economice prin atragerea de fonduri nerambursabile la nivel local,

precum si o serie de oportunitati de finantare a mediului de afaceri, in special pentru agentii din domeniul productiei si serviciilor, in vederea diversificarii activitatilor economice locale.

4.2.2. Industria

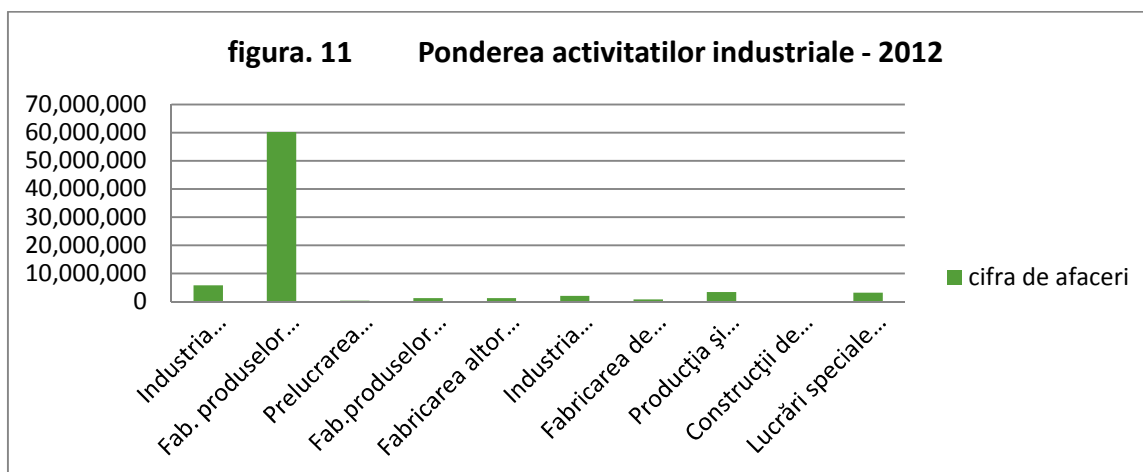
Asa cum rezulta din inventarierea activitatilor economice dezvoltate pe teritoriul municipiului Lupeni, INDUSTRIA reprezinta sectorul majoritar atat ca cifra de afaceri cat si ca numar de angajati.

Sursa: INS

Urmarind insa structura activitatilor industriale la nivelul anului 2012, se remarca faptul ca fabricarea produselor textile aducea un rulaj de peste 60.000.000 lei cifra de afaceri sustinand peste 600 de locuri de munca (fig. 11). Se cunoaste insa faptul ca rata de profit si nivelul salarial in acest sector sunt foarte scazute in raport cu celelalte sectoare, fapt pentru care contributia acestui sector la cresterea economiei locale este limitata (majoritatea unitatilor de confectii textile lucreaza in lohn).

Un sector relevant prin contributia directa la cresterea economica este cel al constructiilor speciale si productiei energetice, inasa acestea sunt intercorelate cu sectorul minier, fapt ce atrage un anumit risc din perspectiva dezvoltarii pe termen lung a acestor sectoare, in conditiile in care pana in 2024 exploatarea miniera din Lupeni trebuie inchisa.

Pe termen mediu si lung industria trebuie reorientata catre acele sectoare care genereaza nu doar cifre de afaceri ridicate ci si profituri mai mari, care pot absoarbi un volum considerabil al capitalului uman prin reconversia si specializarea acestuia. In acest sens, trebuie sa se aiba in vedere atragerea capitalurilor pentru investitii durabile in zona si in acelasi timp sa se coreleze pregatirea profesionala si reconversia capitalului uman cu acele meserii care creeaza valoare adaugata ridicata (automotive, IT, telecomunicatii, etc).

4.2.3. Serviciile

La nivelul municipiului Lupeni, sectorul serviciilor este bine reprezentat de un numar de 90 de agenti economici la nivelul anului 2012, cu o cifra de afaceri de 17.292.881 lei, reprezentand astfel al treilea sector economic ca importanta la nivelul economiei locale.

Conform structurii serviciilor prestate, in baza nomenclatorului CAEN, principalele categorii sunt serviciile turistice si activitatile conexe legate de acestea, reprezentate de un numar de 33 de agenti economici (12 unitati de cazare, 18 restaurante, 3 agentii de turism – conform datelor statistice din 2012), in cadrul carora erau angajate peste 90 de persoane si care au generat o cifra de afaceri de 4.280.742 lei in 2012.

Alte sectoare din domeniul serviciilor bine reprezentate la nivelul municipiului Lupeni sunt :

- ✓ transportul,
- ✓ telecomunicatiile,
- ✓ reparatiile electro-casnice,
- ✓ producerea si distribuirea energiei termice,
- ✓ servicii de telefonie,
- ✓ televiziune prin cablu si internet,
- ✓ salubritate,
- ✓ cursuri de schi,
- ✓ inchiriere echipament sportiv,
- ✓ croitorie,
- ✓ frizerie, coafor, etc.

Serviciile financiare sunt oferite in municipiul Lupeni de cate o agentie apartinand BCR, BRD, Banca Transilvania, CEC. De asemenea, este bine dezvoltat sectorul asigurarilor. O alta categorie de servicii dezvoltate este legata de profesiile independente, existand un numar de 17 agenti economici inregistrati la nivelul anului 2012, care activau in domeniul contabil, juridic, expertize, studii tehnice si proiectare.

Avand in vedere caracterul sezonier al activitatilor turistice si slaba diversificare a serviciilor conexe recreationale, prin strategia de dezvoltare pentru perioada 2014-2020, se va urmari dezvoltarea serviciilor conexe turismului precum si diversificarea acestui sector.

Pentru cresterea numarului de turisti la nivelul municipiului Lupeni este de dorit sa se dezvolte sinergii puternice intre autoritatile publice si agentii economici din domeniul turismului, sa se dezvolte un concept unitar si o strategie coerenta de promovare a zonei pentru o mai buna exploatare a potentialului turistic.

Pentru dezvoltarea IMM-urilor se vor inventaria sursele de finantare disponibile pentru activitatile de productie si servicii, urmarindu-se in acelasi timp dezvoltarea competentelor antreprenoriale pentru un numar cat mai mare de persoane interesate sa initieze un nou business la nivel local, precum si dezvoltarea de noi structuri economice pe tipologia intreprinderilor sociale, parteneriate public/privat, incubatoare de afaceri si alte structuri de spijinire a afacerilor.

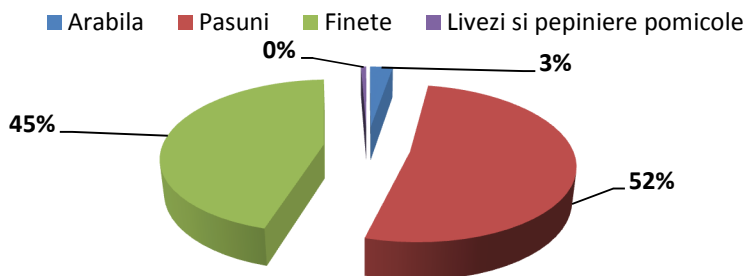

4.2.4. Agricultura

Asa cum rezulta din analiza structurii fondului funciar al municipiului Lupeni, suprafata agricola raportata la suprafata teritoriului este nesemnificativa. Acest fapt se datoreaza pozitionarii geografice a localitatii, respectiv altitudinea ridicata si clima ce actioneaza la nivelul depresiunii Valea Jiului, factori nefavorabili dezvoltarii exploatatilor agricole.

Relieful si conditiile pedo-climatice ofera insa un avantaj competitiv sectorului zootehnic, datorita existentei unor suprafete mari de pasuni si fanete, care insa sunt insuficient valorificate in prezent datorita gradului de izolare al acestor zone si lipsei unor mijloace tehnice de productie care sa permita exploatarea optima a acestor suprafete.

figura. 12 Structura suprafetelor agricole disponibile la nivelul teritoriului municipiului LUPENI (2014)

Sursa: INS

Din totalul suprafetei arabile, conform raportarilor statistice din 2014, s-au cultivat aproximativ 60 de ha, suprafata cea mai mare fiind cultivata cu cartofi si legume.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Suprafata cultivata cu principalele culturi - municipiul Lupeni			
Principalele culturi HA/Anii	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
Porumb boabe	6	6	6
Cartofi	30	30	30
Legume	26	26	26

Suprafata destinata livezilor si pepinierelor pomicole este de doar 16 ha, cantitatea de fructe recoltate in 2014 fiind de 287 tone, inregistrand o descrestere semnificativa fata de 2013 cand s-a inregistrat o productie de 706 tone.

La capitolul zootehnie – efectivele de animale inregistreaza o usoara scadere in 2014 fata de 2013, scadere cauzata de diminuarea numarului de pasari, in timp ce bovinele, ovinele si porcinele inregistreaza o crestere fata de ceilalti ani, pentru ovine inregistrandu-se o crestere cu 24% in 2014 fata de 2013, respectiv cu 362 capete mai mult decat in anul precedent. Aceste cresteri se reflecta si la nivelul calitatii productiei, cresterea productiei de lapte, carne oua lana.

EFFECTIVELE DE ANIMALE- MUNICIPIUL LUPENI				
Principalele categorii de animale	UM: Numar			
	Numar			
	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
Bovine	455	455	455	495
Porcine	176	176	59	65
Ovine	1894	1894	1534	1896
Pasari	6669	6669	4269	3709

Potentialul agricol al zonei inclina balanta sectorului zootehnic catre dezvoltarea unor ferme de ovine, cu promovarea unor produse BIO, daca se are in vedere stabulatia libera a efectivelor de animale, ca alternativa la stanele traditionale sau gospodariile taranesti in cadrul carora nu putem vorbi de o valorificare superioara a productiei rezultate.

4.2.5. Comertul

Dezvoltarea activitatii din sectorul comercial se poate atribui procesului de privatizare si investitiilor din sectorul privat. Bazata pe acest sistem, s-a dezvoltat reseaua comerciala, ceea ce a determinat imbunatatirea distributiei teritoriale a unitatilor comertului cu amanuntul, marirea suprafetei comerciale si utilizarea mai eficienta a spatiilor existente, iar pe de alta parte, a asigurat flexibilitatea relatiilor cu furnizorii industriali, cresterea concurentei intre comercianti si ameliorarea calitatii produselor oferite populatiei. In Lupeni se desfasoara activitati de comert cu amanuntul (produse alimentare, nealimentare, farmaceutice, diverse) atat la nivelul unor unitati de mici dimensiuni cat si la nivelul unor centre comerciale gen supermarket.

Comertul este reprezentat la nivelul activitatilor economice locale, de 117 agenti economici reprezentand cel de al doilea sector economic din perspectiva cifrei de afaceri conform datelor statistice raportate in 2012, respectiv 53.993.270 lei.

In acest sector erau angajate 488 persoane (2012), principalele activitati comerciale conform nomenclatorului CAEN fiind:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- ✓ Comert cu ridicata si cu amanuntul,
- ✓ Comert cu ridicata cu exceptia comertului cu autovehicule si motociclete
- ✓ Comert cu amanuntul, cu exceptia autovehiculelor si motocicletelor

Avand in vedere ca activitatile comerciale se dezvolta in stransa corelare cu cresterea consumului la nivelul populatiei si cresterea nivelului de trai (implicit puterea de cumparare), nu se impun masuri speciale pentru promovarea activitatilor comerciale, balata cerere/oferta, pret/calitate, fiind factorii determinanti in dezvoltarea si diversificarea comertului.

4.2.6. Turismul

Municipiul Lupeni are un bogat fond turistic insuficient exploatat. Frumusetea si varietatea cadrului natural, precum si bogatia elementelor cu caracter cultural (artistic, arhitectural, etnografic si istoric) si existenta Statiunii Turistice Straja, confera municipiului Lupeni potential de dezvoltare a serviciilor turistice si de agrement.

Statiunea turistica Straja este situata la cca. 9 km de trupul principal al municipiului, pe drum auto, la o altitudine cuprinsa intre 1350 m și 1580 m, intr-un cadru natural pitoresc, pe versantul nordic al Muntilor Valcan, dominat de Varful Straja (1868m), care impreuna cu versantul sudic al Muntilor Retezat, strajuiesc Valea Jiului de Vest și in detaliu localitatile Lupeni, Paroșeni și Vulcan.

Accesul se face fie pe drumul DJ664A, practicabil tot timpul anului, fie cu telescaunul”, care are o lungime de 2,8 km si pleaca din zona agrement „Braită”, de la 750 m altitudine ajungand la 1350 m altitudine, la sosire.

Pe cei 230 m diferenta de nivel, in cadrul natural se succed padurile de foioase, padurile de rasinoase si pasunile de la inceputul golului alpin. Solul este alcatuit din sisturi pietroase, bine stabilizate, inierbate, care nu necesita consolidari sau masuri speciale de protectie.

Din punct de vedere turistic, zona statiunii Straja isi are inceputurile in anii 1914 – 1916, cand s-a construit „Cabana Straja” pe amplasamentul actual al cabanei cu același nume. Prima extindere a cabanei s-a facut in anul 1942, dupa care urmatoarea interventie a fost in 1964.

Zona statiunii turistice „Straja” este marcata fizic printr-un monument inchinat eroilor din primul razboi mondial, „Crucea eroilor”, ridicata in 1996, la altitudinea de 1440 In continuitatea acestui eveniment, in 1999, se acorda o semnificatie religioasa zonei, prin realizarea schitului Straja in aval de amplasamentul monumentului, culminand un an mai tarziu (2000) cu organizarea. unicului pelerinaj ortodox din Romania ce se desfașoara in Vinerea Mare, numit „Drumul Crucii”. Este cea mai lunga procesiune din lume si in cadrul ritualului se parcurge o distanta de 10,5km.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Un moment important in dezvoltarea statiunii a avut loc in anul 1982 prin luarea deciziei de a construi o instalatie de transport persoane – „telescaun” – din municipiul Lupeni pana in zona de munte schiabila. In anul 1983, se realizeaza prima instalatie de transport persoane pentru schi (Teleschi nr. 1 – amplasat in apropierea cabanei Straja), urmand ca in anul 1984 sa se realizeze instalatia Teleschi nr. 2 si in 1985, instalatia Teleschi nr.3.

Pana in anul 1985 cazarea se facea in cabana Straja realizata in anii 1914 – 1916, care detinea circa 40 locuri de cazare. In anul 1985 a inceput demararea realizarii unui centru de cazare pentru recuperarea fortei de munca din minierit.

In anul 1989, se realizeaza prima infrastructura de acces in zona, prin inceperea executiei drumului forestier – actualul amplasament al drumului judetean DJ 664A, finalizat in anul 1992, fapt ce a creat premiza pozitiva de dezvoltare turistica a zonei prin realizarea unor case de vacanta si unitati de cazare.

Pana in anul 1989, cu exceptia unor stane nu a fost posibil realizarea altor constructii in zona, prevaland importanta strategica a zonei. Dupa anul 1990, zona se dezvolta exploziv, fara sa existe un plan urbanistic director, iar in anul 1995 se realizeaza prima documentatie de urbanism prin intocmirea a trei P.U.D.-uri, ocazie cu care se definesc cele trei trupuri de teritoriu intravilan, in suprafata de 7,00 ha.

In urma realizarii celor trei P.U.D. -uri se trece la concesionarea terenurilor in vederea construirii unor case de vacanta, unitatii de cazare si realizarea a altor trei teleschiuri.

Ulterior, in 2002, prin Hotarare de Guvern, in anul 2002, zona de agrement este atestata ca Statiune turistica de interes local. Acest fapt da atributii sporite Consiliului Municipal Lupeni:

- Obligatia de a actiona in directia respectarii prevederilor documentatiilor de urbanism si altor reglementari legale privind protectia mediului prin eliminarea tuturor surselor de poluare (a apei, solului, aerului, sonora, vizuala),
- Obligatia de a urmarii modul de desfasurare a activitatilor economice si turismului in statiune, incurajand dezvoltarea functiei turistice.

Incepand cu anul 2003, Statiunea Straja este inclusa in programul „ Superschi in Carpati” si din 2006 este inclusa in programul „Schi in Romania”.

In prezent in „Statiunea Turistica Straja” exista un numar de 310 locatii de primire turistica (pensiuni, vile, cabane, si case de vacanta) in care pot fi cazate un numar de 3000-4000 persoane, iar la sfarsit de saptamana, in perioada de iarna, statiunea este vizitata de 6000 – 7000 de turisti/zi.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

In anul 2007 s-a finalizat modernizarea DJ664A, inclusiv covor asfaltic, fara stratul de uzura, proiect ce s-a realizat printr-un parteneriat intre Consiliul Judetean Hunedoara – Deva si Primaria municipiului Lupeni.

Conform P.U.Z.-ului (plan urbanistic zonal) sunt prevazute a se construi, pe langa cele existente, inca un numar de 140 noi unitati de cazare, precum si realizarea unor spatii de parcare aferente acestor unitatii, care vor permite dezvoltarea „Statiunii Straja” si transformarea acesteia in Statiune Turistica de interes National si International.

Conform proiectului” Dezvoltarea Statiunii Turistice Straja” aprobat de Ministerul Dezvoltarii Regionale si Turismului, in Statiune s-au realizat :

- 7 partii dintre care doua olimpice,
- un lac de acumulare de 55000mc pentru a alimenta cei 164 hidranti necesari celor 40 de tunuri pentru producerea zapezii artificiale,
- o telegondola
- s-au achizitionat 2 ratracuri moderne pentru a tasa zapada de catre municipalitate¹.

In etapele urmatoare ale proiectului se vor executa urmatoarele investitii:

- prelungirea partiei de slalom prin construirea unei copertine peste drumul DJ 664A,
- construirea a doua telescaune moderne de cate 4 locuri care vor face legatura intre:
  - noua partie slalom si Vf. Straja
  - intre parcare Sf. Gheorghe si Vf. Mutu
- amenajarea un complex sportiv compus din:
  - o sala de sport,
  - doua terenuri sintetice
  - un bazin de inot.

Dupa terminarea acestor lucrari, statiunea Straja va avea cele mai lungi partii (10-15 km) cu diferenta de nivel de peste 1000m.

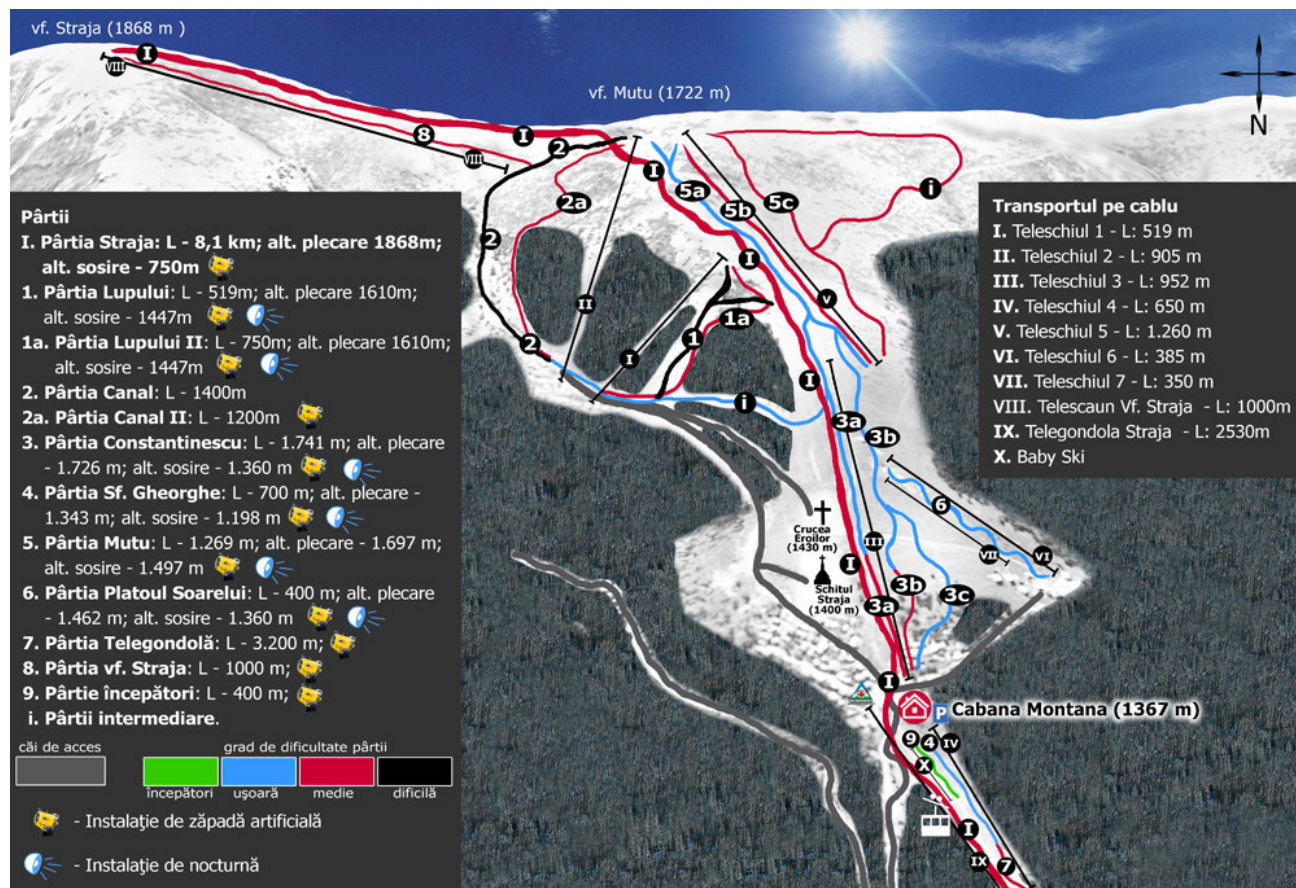
Statiunea dispune de scoli de schi, trasee montane, activitati diverse pentru petrecerea timpului liber, organizandu-se de asemenea manifestari sportive mari: Cupa Veteranilor si Cupa Energeticianului – manifestari de interes national, concursuri – Cupa Vodafone, Cupa Minerul, Cupa Comexim, Cupa Bamby, Serbarile Zapezii si Nedei – Nedeia Sanzienelor. „Drumul Crucii” Lupeni - schitul „Straja” – pelerinaj ortodox in Vinerea Mare a Sfintelor Pasti. Statiunea Straja este cuprinsa in Programul National de Dezvoltare a Turismului Montan ‘Superschi in Carpati’ in etapa a II-a. Accesul in statiunea Straja se face din centrul orasului astfel incat in perioadele cu manifestari si de sezon de iarna, cca 7.000-8.000 turisti/zi intra in localitate.

---

¹ Mai exista alte 6 ratracuri in administrare private.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Principalele puncte de atracție turistică în această zonă sunt partile de sky ce oferă posibilitatea practicării sporturilor de iarnă, zona schiabilă fiind compusă din 12 partii de schi din care opt sunt amenajate și omologate. Șase partii sunt iluminate facilitând schiul nocturn, iar 11 sunt dotate cu instalații de zăpadă. Gradul de dificultate al acestora se încadrează de la ușor la dificil așa cum se menționează în imaginea și tabelul următor:

<http://www.skistraja.ro/partii.html>

Tabelul 29 - Partii de ski Straja

Partie	Dificultate	Lungime/latime	Diferența nivel	Altitudine plecare	Altitudine sosire	Zăpadă artificială /Nocturna
1. Platoul Constantinescu simbol internațional=albastru.	ușor	1.741,5m/ ≥50 m	366	1.726,20 m	1.360,00 m	da/da
2. Partia Lupului simbol internațional=negru.	dificil	519 m/ ≥ 40 m;	163	1.610,00 m;	1.447,00 m;	da/da
3. Partia Mutu simbol	mediu	1269m ≥ 100 m	200	1.697,61 m	1.497,61 m	da/da

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

international = rosu + albastru.						
4.Partia Sfantu Gheorgh simbol international = albastru	usor	700 m ≥ 40 m	144,5	1.343,00 m	1.198,50 m	da/da
5.Platoul Soarelui simbol international = albastru	usor	405 m ≥ 50 m	102	1.462,00 m	1.360,00 m	da/da
6.Partia Canal simbol international = negru	greu	1400 m ≥ 40 m	180			nu/nu
7.Partia Telescaun simbol international = rosu .	mediu - greu	cca. 1200 m	cca. 220 m	1.870,00 m	1650,00 m;	da/nu
8.Partia Telegondola simbol international = albastru + rosu + negru.	medie (cca 80%)+dificila (cca. 20%);	cca. 3.504 m	cca. 593 m	1.343,00 m	750,00 m	da/nu

Sursa: Salvamont Lupeni

Aceste partii sunt deservite de urmatoarele instalatii de urcat pe cablu:

INSTALATII DE URCAT PE CABLU	CARACTERISTICI
TELEGONDOLA STRAJA – PRIMARIA MUNICIPIULUI LUPENI Punere in functiune - 2012	<ul style="list-style-type: none"> • lungimea - 2.515 m; • diferenta de nivel - 595 m; • viteza de operare 0- 6 m/s • capacitatea de transport - 8 persoane/ cabina; • capacitatea de transport/ora - 1500 persoane/ora; • numar gondole 50 bucati; • numar stalpi 13; • deserveste partia : TELESKAUN
TELESKAUN DEBRAIABIL DE 4 LOCURI – TD4 - PRIMARIA MUNICIPIULUI LUPENI Punere in functiune - 2012	<ul style="list-style-type: none"> • lungimea traseului - 1154 m; • diferenta de nivel – 219,7 m; • viteza de operare 0- 5 m/s • durata transportului - 4 min; • capacitatea de transport – 4 persoane; • capacitatea de transport/ora - 1200 persoane; • numar telescaune 39 bucati; • numar stalpi 9 ; • deserveste partia STRAJA
TELESCHI NR. 1 – SC COMEXIM R SRL Punere in functiune - 1983	<ul style="list-style-type: none"> • lungimea traseului - 519 m; • diferenta de nivel - 163 m; • durata transportului - 4 min;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

	<ul style="list-style-type: none"> capacitatea de transport - 1 persoana; capacitatea de transport/ora - 675 persoane; deserveste partia - CONSTANTINESCU, MUTU, LUPULUI, PLATOUL SOARELUI.
TELESCHI NR. 2 – SC COMEXIM R SRL Punere in functiune - 1984	<ul style="list-style-type: none"> lungimea traseului - 905 m; diferenta de nivel - 260 m; durata transportului - 5 min; capacitatea de transport - 1 persoana; capacitatea de transport/ora - 780 persoane; deserveste partia - CANAL, CONSTANTINESCU, MUTU, LUPULUI, PLATOUL SOARELUI.
TELESCHI NR. 3 – SC COMEXIM R SRL Punere in functiune - 1985	<ul style="list-style-type: none"> lungimea traseului - 952 m; diferenta de nivel - 180 m; durata transportului - 5 min; capacitatea de transport - 1 persoana; capacitatea de transport/ora - 840 persoane; deserveste partia - CONSTANTINESCU, SFANTU GHEORGHE, PLATOUL SOARELUI.
TELESCHI NR. 4 – SC COMEXIM R SRL Punere in functiune - 2001	<ul style="list-style-type: none"> lungimea traseului - 650 m; diferenta de nivel - 145 m; durata transportului - 5 min; capacitatea de transport - 1 persoana; capacitatea de transport/ora - 424 persoane; deserveste partia - SFANTU GHEORGHE.
TELESCHI NR. 5 – SC COMEXIM R SRL Punere in functiune - 2004	<ul style="list-style-type: none"> lungimea traseului - 1.260 m; diferenta de nivel - 198,60 m; durata transportului - 4 min; capacitatea de transport - 1 persoana; capacitatea de transport/ora - 600 persoane; deserveste partia - MUTU, PLATOUL SOARELUI, CONSTANTINESCU.
TELESCHI NR. 6 – SC WEST WEEK END SRL Punere in functiune - 2002	<ul style="list-style-type: none"> lungimea traseului - 385 m; diferenta de nivel - 102 m; durata transportului - 4 min; capacitatea de transport - 1 persoana; capacitatea de transport/ora - 520 persoane; deserveste partia - PLATOUL SOARELUI, CONSTANTINESCU
TELESCHI NR. 7 – SC WEST WEEK END SRL Punere in functiune - 2011	<ul style="list-style-type: none"> lungimea traseului - 329 m; diferenta de nivel – 68,38 m; durata transportului – 2 min; capacitatea de transport - 1 persoana; capacitatea de transport/ora - 650 persoane; deserveste partia - PLATOUL SOARELUI, CONSTANTINESCU.

Sursa: Primaria Lupeni

Totodata, pentru a fi utilizate la maxim, aceste partii sunt deservite de o serie de instalatii de nocturna, dupa cum urmeaza:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

PARTIA	CARACTERISTICILE INSTALATIEI DE NOCTURNA
PLATOUL CONSTANTINESCU	<ul style="list-style-type: none"> • lungime = 1.741,50 m; • latime ≥ 50 m; • numar de stalpi = 22 buc; • putere = 15 kW.
PARTIA MUTU	<ul style="list-style-type: none"> • lungime = 1.269 m; • latime ≥ 100 m; • numar de stalpi = 20 buc; • putere = 13 kW.
PARTIA LUPULUI	<ul style="list-style-type: none"> • lungime = 519 m; • latime ≥ 40 m; • numar de stalpi = 10 buc; • putere = 7 kW.
PARTIA SF.GHEORGHE	<ul style="list-style-type: none"> • lungime = 700 m; • latime ≥ 40 m; • numar de stalpi = 9 buc; • putere = 4,5 kW.
PLATOUL SOARELUI	<ul style="list-style-type: none"> • lungime = 405 m; • latime ≥ 50 m; • numar de stalpi = 8 buc; • putere = 7 kW.

Sursa: Primaria Lupeni

In cadrul statiuni Straja exista un numar de 310 locatii de primire turistica, care pot asigura cazarea pentru aproximativ 3.292 de turisti. Dintre acestea, in 2014, doar 620 locuri erau clasificate conform normelor de primire turistica cu functiuni de cazare turistica, disponibile la nivelul structurilor de cazare turistica din categoria vilelor, cabanelor si pensiunilor turistice.(a se vedea tab. 30 si 31)

In prezent sunt omologate/ in curs de omologare 22 cabane, 17 pensiuni, 11 vile cu o capacitate de 1500 de locuri și 26 de restaurante, 5 baruri și un disco-club.

Tabelul 30 - Structuri de primire turistica cu functiuni de cazare turistica pe tipuri de structuri- municipiul Lupeni					
Tipuri de structuri de primire turistica	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar
Total	6	11	11	10	9
Vile turistice	2	4	4	3	4
Cabane turistice	1	2	2	2	2
Pensiuni turistice	3	4	4	4	3
Pensiuni agroturistice	:	1	1	1	:

Sursa: INSSE

Tabeul 31 - Capacitatea de cazare turistica existenta pe tipuri de structuri de primire turistica- municipiul Lupeni					
Tipuri de structuri de primire turistica	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Locuri	Locuri	Locuri	Locuri	Locuri
Total	140	335	356	306	310

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

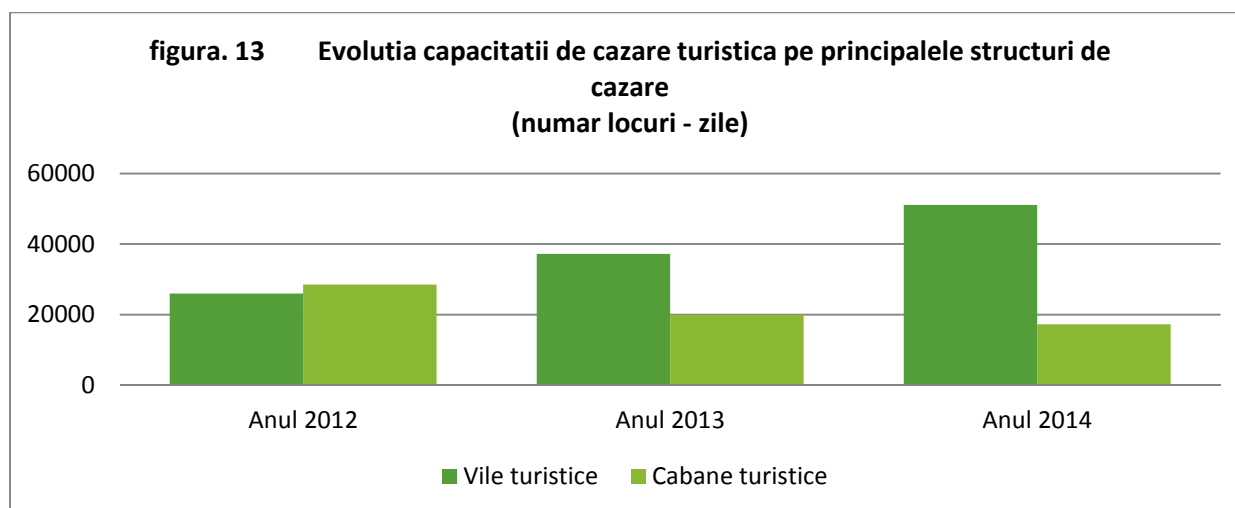
Vile turistice	34	138	159	109	163
Cabane turistice	78	106	106	106	106
Pensiuni turistice	28	61	61	61	41
Pensiuni agroturistice	:	30	30	30	:

Sursa: INSSE

Capacitatea de cazare turistica la nivelul infrastructurii de cazare turistica certificate, a crescut an de an, ajungandu-se in 2014 la 68.369 numar locuri-zile.(a se vedea tab. 32)

Tabelul 32 - Capacitatea de cazare turistica in functiune pe tipuri de structuri de primire turistica- municipiul Lupeni					
Tipuri de structuri de primire turistica	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar locuri-zile	Numar locuri-zile	Numar locuri-zile	Numar locuri-zile	Numar locuri-zile
Total	28470	30516	54534	62771	68369
Vile turistice	:	:	25986	37243	51049
Cabane turistice	28470	30516	28548	20008	17320
Pensiuni agroturistice	:	:	:	5520	:

Sursa: INSSE

Conform datelor statistice raportate la INSSE, numarul de sosiri ale turistilor aproape ca s-a dublat in 2014 fata de 2010, ajungand la 3.482 de persoane inregistrate, in corelare cu dezvoltarea infrastructurii de cazare si a facilitatilor de acces in zona, precum si datorita investitiilor pentru amenajarea partiilor de ski.

Tabelul 33 - Sosiri ale turistilor in structuri de primire turistica pe tipuri de structuri - municipiul Lupeni					
Tipuri de structuri de primire turistica	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

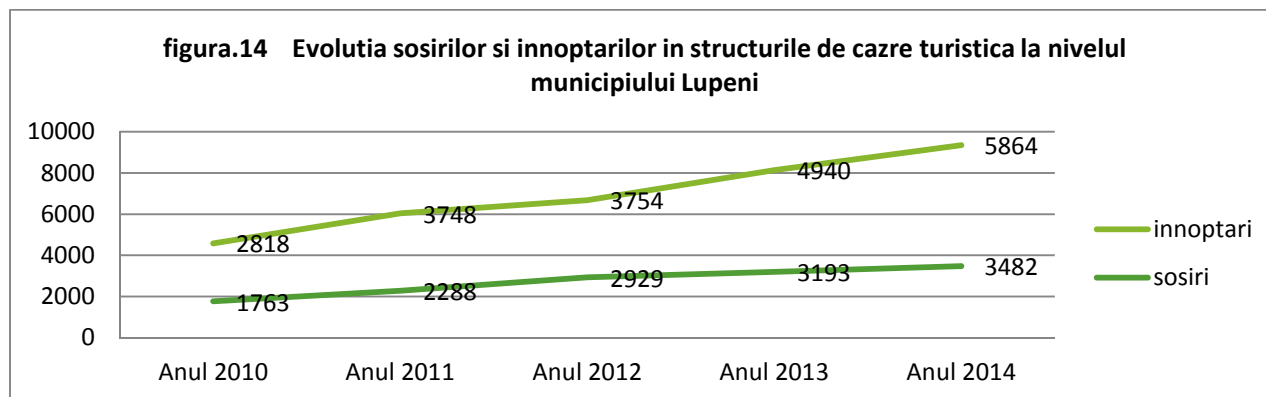
Total	1763	2288	2929	3193	3482
Vile turistice	:	:	859	1216	2481
Cabane turistice	1763	2288	2070	1865	1001
Pensiuni agroturistice	:	:	:	112	:

Sursa: INSSE

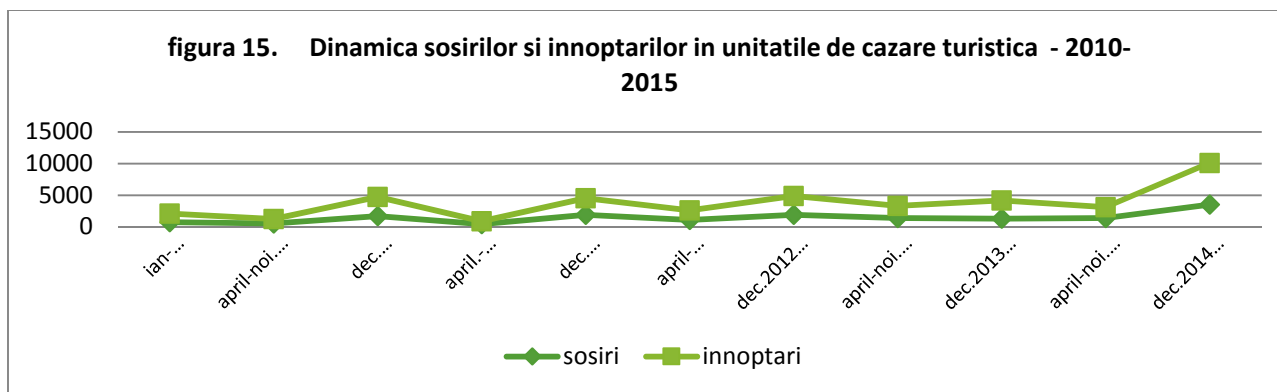
In aceeași măsură, a crescut și numărul de innoptări în structurile de primire, fapt ce contribuie la un grad ridicat de ocupare a spațiilor de cazare și confirmă creșterea atractivității zonei pentru turiști. Astfel dacă în 2010 s-au înregistrat 2.818 innoptări, în 2014 s-au raportat 5864.

Tabelul 36 - Innoptari in structuri de primire turistica pe tipuri de structuri - municipiul Lupeni					
Tipuri de structuri de primire turistica	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar
Total	2818	3748	3754	4940	5864
Vile turistice	:	:	1168	1884	3971
Cabane turistice	2818	3748	2586	2925	1893
Pensiuni agroturistice	:	:	:	131	:

Sursa: INSSE

Este interesant de urmărit faptul că sosirile și innoptările ating perioade maxime în lunile decembrie-martie ale anului, după care în lipsa condițiilor climatice favorabile practicării sporturilor de iarnă, respectiv în sezoanele vara-toamnă nu se acopera nici un sfert din capacitatea de cazare disponibilă (nici pe perioada concediilor de vara), fapt ce confirmă caracterul sezonier al activităților turistice, în ciuda faptului că există amenajat un Parc Aventura în cadrul Stațiunii.

Prin strategia de dezvoltare durabila a municipiului LUPENI perioada 2014-2020 se propun o serie de investitii necesare pentru a creste perioada de valorificare a spatiilor de cazare, respectiv diversificarea serviciilor turistice care sa permita desfasurarea unor activitati recreative pe timpul verii, cum ar fi tabere tematice, drumetii, trasee montane, rafting, mountain-bike, etc.

5. ANALIZA SWOT A TERITORIULUI

5.1 Concepte teoretice privind analiza SWOT

Primul pas în elaborarea strategiei de dezvoltare locală a municipiului Lupeni a fost evaluarea situației curente a municipiului din perspectiva domeniilor cheie, fapt care a permis analiza în detaliu a tuturor aspectelor pozitive și negative ale evoluției sale. Scopul final al acestei evaluări reprezintă atât formularea obiectivelor strategice ale municipiului Lupeni pe termen lung, cât și stabilirea direcțiilor de dezvoltare pentru a atinge obiectivele stabilite.

În procesul de elaborarea a strategiei s-a folosit analiza SWOT, ca instrument managerial, pentru evaluarea și prezentarea sintetică a aspectelor celor mai importante care vor afecta, într-un mod sau altul, evoluția viitoare a municipiului Lupeni.

Orice comunitate trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă haotică, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se consumă irațional resurse prețioase. Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru coerent și când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategică (PPS) a vizat definirea reperelor strategice de dezvoltare pe termen lung. Etapele metodologice principale ale PPS au fost următoarele:

- ✓ realizarea unei analize preliminare;
- ✓ analiza sectorială a domeniilor strategice principale;
- ✓ stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a comunității;
- ✓ articularea documentului strategic.

Analiza SWOT este o metodologie de analiză a unui proiect. Numele este descriptiv:

- ✓ Strengths (puncte tari)
- ✓ Weaknesses (puncte slabe)
- ✓ Opportunities (oportunități)
- ✓ Threats (riscuri).

Pentru a avea certitudine că politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare a municipiului Lupeni, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru accesarea fondurilor prin care Uniunea Europeană susține politica de dezvoltare regională, s-a impus elaborarea strategiei de dezvoltare locală pentru perioada 2014 - 2020.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Problemele cheie au fost identificate pe baza concluziilor evaluării premergătoare și prezentate în cadrul unei matrice, sub forma punctelor slabe, punctelor tari, oportunităților și amenințărilor.

- ✓ Punctele tari se referă la mediul intern și reprezintă resursele și capacitățile de care comunitatea dispune și care sunt superioare celor deținute de alte comunități similare.
- ✓ Punctele slabe se referă la mediul intern și reprezintă resursele și capacitățile insuficiente sau de o calitate inferioară celor deținute de alte comunități similare.
- ✓ Oportunitățile se referă la mediul extern și reprezintă suma evoluțiilor favorabile ale mediului de ansamblu al țării, care poate îmbrăca forme extrem de diferite plecând de la schimbările legislative, integrarea europeană și posibilitatea oferită comunității de a se dezvolta într-o formă superioară pe ansamblu sau pe domenii de interes.
- ✓ Amenințăările se referă la mediul extern și reprezintă evoluții defavorabile ale acestuia privite în ansamblu, care pot îmbrăca forme extrem de diferite, plecând de la schimbările de mentalitate, lacunele legislative și evoluții economice negative sau instabile care afectează capacitatea comunității de a atinge obiectivele strategice pe care și le-a propus.

5.2 Diagrama SWOT a teritoriului

POPULATIA SI FORTA DE MUNCA			
Puncte tari	Puncte slabe	Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Populatie tanara ✓ Exista forta de munca disponibila ✓ O parte a persoanelor disponibilizate au participat la programele de reconversie profesionala ✓ Existenta unui echilibru demografic in ceea ce priveste tinerii sub 20 de ani si batranii peste 60 de ani, ceea ce ofera un potential de dezvoltare durabila a teritoriului din punct de vedere al resurselor umane. ✓ Populatie activa in special in sectoarele industriei, comertului dar si serviciilor ✓ Existenta initiativei economice la nivel local ✓ Forta de munca relativ ieftina in comparatie cu zonele invecinate 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sold natural in declin ✓ Migrarea fortei de munca active in strainatate ✓ Coeficient de substitutie sub 1, ceea ce indica o regresie a populatiei ✓ Participare sociala reduasa ✓ Nivel de educatie mediu ✓ Valori in descrestere ale cuprinderii in invatamant si rate ridicate ale abandonului scolar la nivelul de invatamant liceal ✓ Descentralizare administrativa reduasa ✓ Tendinta tinerilor de a parasii teritoriul ✓ Pondere mare a populatiei varstnice cu venituri scazute ✓ Insuficienta dezvoltare a serviciilor de perfectionare sau recalificare pentru populatia activa 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Facilitatea accesului la informatii prin posibilitatile de organizare in zona a unor cursuri de formare profesionala, informare si difuzare de cunostinte ✓ Posibilitatea de crestere a numarului de locuri de munca (si implicit a populatiei active) prin facilitatea accesului la finantare a microintreprinderilor ✓ Promovarea, prin finantari nerambursabile, a integrarii tinerilor in pe piata muncii ✓ Dezvoltarea unor servicii si activitati cu caracter socio-cultural si educational in vederea consolidarii respectului si increderii de sine, ca principali factori motivationali pentru cointeresarea resuselor umane in dezvoltarea teritoriului ✓ Posibilitatea de finantare a unor centre vocationale de consiliere si mediere pe piata muncii, prin fonduri europene 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Veniturile limitate si lipsa unor politici coerente de incurajare a cresterii natalitatii vor duce la imbatranirea demografica. ✓ Cresterea nivelului de migratie a populatiei tinere catre mediul urban mai dezvoltat in aceeasi regiune sau dincolo de granitele nationale. ✓ Politici defavorizante la nivelul zonei in ceea ce priveste comunitatile mici; ✓ Riscul excluderii sociale a locuitorilor din zona din cauza nivelului redus de educatie al acestora;
ECONOMIE - TURISM			
Puncte tari	Puncte slabe	Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pozitie geografica favorabila si infrastructura de legatura cu celelalte zone ale tarii modernizata 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zona monoindustriala 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta unor resurse naturale care pot genera noi activitati economice: lemn, fructe de padure, cuart etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pozitionarea centrelor de interes pentru dezvoltarea

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

<p>(drumul de la Hateg la Petrosani si Autostrada A1) sau in curs de finalizare (defileul Jiului)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Resurse umane disponibile pentru ocupare pe piata muncii 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Migratia fortei de munca calificata sau cu potential de calificare sau initiativa antreprenoriala ✓ Putere de cumparare scazuta la nivelul populatiei ✓ Numar redus de IMM-uri active si profitabile. Majoritatea agentilor economici activeaza in comert ✓ Orientarea tinerilor spre piata externa a muncii sau spre judetele din vestul tarii ✓ Lipsa terenurilor cu potential agricol, care sa poata oferi resurse pentru activitati economice alternative 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Apropierea de zone industrializate (Sibiu, Sebes), proximitate prin care se pot atrage investitori strategici ✓ Posibilitatea finantarii cu fonduri europene a programelor de reconversie profesionala, incurajarea initiativei private ✓ Existenta surselor de finantare gestionabile la nivel local cu conditia crearii unui parteneriat public – privat (DLRC) 	<p>unor afaceri in afara acestui teritoriu</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Initiativa privata scazuta ✓ Surse de finantare limitate pentru initiativa privata locala. Judetul Hunedoara face parte din Regiunea de Dezvoltare Vest, regiune incadrata alaturi de Bucuresti Ilfov la regiuni dezvoltate, fapt ce conduce la o rata de finantare nerambursabila redusa
--	---	---	---

DEZVOLTARE TURISTICA STRAJA

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Potential turistic ridicat pe tot parcursul anului. ✓ 8 partii de schi omologate, incluzand diferite nivele de dificultate, nocturne si tunuri de zapada ✓ Exista telegondola si telescaun - infrastructuri noi ✓ Capital natural de valoare din punct de vedere al biodiversitatii si peisajului ✓ Vecinatatea cu Parcul National Retezat ✓ Existenta a doua ONG-uri specializate in protectia mediului ✓ Echipa de salvamontisti calificati pentru situatii de urgenta si interventie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pozitie relativ izolata a zonei cu posibilitati limitate de acces ✓ Dezvoltarea neunitara a unitatilor de cazare si a celor cu functiune pentru alimentatie publica ✓ Lipsa unei promovari sustinute a statiunii ✓ Slaba colaborare cu operatorii din turism ✓ Insuficienta pregatire a resurselor umane care lucreaza in domeniul turistic si serviciile conexe acestuia ✓ Slaba diversificare a serviciilor recreative si de agrement ✓ Lipsa unui concept unitar de promovare a potentialului turistic al zonei ✓ Lipsa unei inventarii clare a resurselor turistice si a unei strategii de valorificare a lor ✓ Caracterul sezonier al turismului in zona ✓ Lipsa retelei de alimentare cu gaze naturale si alimentare centralizata cu apa potabila, si a retelei de canalizare centralizate in statiunea Turistica Straja 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Suprasaturarea existenta pe Valea Prahovei ✓ Apropierea de autostrada Sebes-Brasov ✓ Finalizarea (la sfarsitul anului 2015) a Centrului National de Informare si Promovare Turistica Straja ✓ Posibilitatea de a accesa fonduri nerambursabile pentru amenajarea unor trasee de drumetie si ciclism ✓ Organizarea de tabere tematice ✓ Existenta unui patrimoniu cultural specific pe zona obiceiurilor si datinilor locale ✓ Dezvoltarea turismului de nisa (ecologic, speologic, laic) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta altor puncte de atractie turistica similare, in zonele invecinate, ✓ Supratefe de teren limitate pentru concesiuni care sa permita dezvoltarea infrastructurii turistice.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Slaba colaborare cu operatorii din turism si a unei promovari sustinute la nivel regional, national si international 		
SERVICIILE SI INFRASTRUCTURA PUBLICA			
INFRASTRUCTURA LOCALA			
Puncte tari	Puncte slabe	Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Modernizarea a 13 strazi insumand 6,16km si a soselei de centura (1,8km) pe perioada de programare anterioara ✓ Dezvoltare policentrica diferentiata clar pe cartiere (Centru vechi, Braia, Barbateni, Viitorului, Stefan) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lipsa unei ridicari topografice actualizate la nivelul intregului municipiu ✓ Infrastructura locativa veche ce necesita investitii constante pentru intretinere si reparatii ✓ Lipsa unor proiecte rezidentiale noi ✓ Slaba dotare cu utilitati a zonelor periferice ✓ Slaba calitate a transportului in comun ✓ Lipsa cailor speciale de acces pentru persoanele cu handicap la majoritatea institutiilor din municipiu ✓ Nu exista parcuri la nivelul necesitatilor in special pentru perioada de iarna pentru autoturismele turistilor ✓ Lipsa retelei de alimentare cu apa si a canalizarii in zona gospodariilor taranesti ✓ Interventii de intretinere si mentenanta limitate asupra infrastructurii existente ✓ Lipsa unei strategii privind managementul deeurilor la nivel loc ✓ Servicii de salubritate necorespunzatoare cerintelor legale in vigoare 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Surse de finantare nerambursabile disponibile pentru finantarea transportului ecologic/electric ✓ Existenta surselor de finantare gestionabile la nivel local cu conditia crearii unui parteneriat public – privat (DLRC) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lipsa initiativelor de asociere la nivel local si al microregiunii Valea Jiului ✓ Resurse financiare reduse care nu permit abordarea integrata a investitiilor la nivelul intregului teritoriu, din punct de vedere al cofinantarii ✓ Situarea geografica a teritoriului in afara drumurilor de interes national si european
INFRASTRUCTURA DE MEDIU			
Puncte tari	Puncte slabe	Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta unei suprafete de 4500 hectare padure, 56% din suprafata 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Situri industriale neecologizate ✓ Lipsa unui depozit de deseuri ecologice la nivelul microregiunii 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta de finantari disponibile pentru proiectele de mediu 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Exploatarea masiva a fondului silvic care poate duce la alunecari de teren

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

<p>comunitatii, cu un rol important in echilibrul ecologic</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Un bazin hidrografic semnificativ ✓ Vecinatatea cu Parcul National Retezat ✓ Existenta a doua ONG-uri specializate in protectia mediului 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nivel scazut al managementului de mediu ✓ Lipsa de interes a locuitorilor fata de problemele de mediu ✓ Halde de steril neamenajate ✓ Folosirea carbunelui pentru incalzit, in Statiunea Turistica Straja ✓ Presiunea antropica din ce in ce mai mare asupra padurilor din jurul municipiului 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lipsa de corelatie intre legislatia europeana de mediu si cea nationala ✓ Lipsa reglementarilor cu privire la exploatarea fondului forestier ✓ Lipsa de eficienta a organismelor abilitate in domeniul protectiei mediului ✓ Patrimoniu de mediu limitat ca diversitate
---	---	--	--

INFRASTRUCTURA MEDICALA

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Cladirea ambulatoriului integrat din cadrul spitalului este modernizata, dotarea cu echipamente moderne fiind in curs de realizare ✓ Cadre medicale cu experienta ✓ Capacitate de spitalizare de peste 170 de paturi 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lipsa culturii medicale in sensul preventiei ✓ Zona cu risc ridicat de dezvoltare a bolilor contagioase cauzate de minerit ✓ Relationare defectuoasa intre cadrele medicale si beneficiarii serviciilor medicale 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta surselor de finantare nerambursabila dedicate eficientizarii energetice a cladirilor publice 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lipsa surselor de finantare pentru dotarea spitalului ✓ Migratia fortei de munca inalt calificate ✓ Imbatranirea populatiei ✓ Riscul apartiei bolilor nutritionale pe fondul saraciei si a consumului de alcool; precum si cresterea bolilor profesionale pentru populatia activa in domeniul extractiei miniere.

INFRASTRUCTURA EDUCATIONALA

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta de institutii de invatamant prescolar, primar, gimnazial si liceal, precum si profesional 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Baza didactica uzata fizic si moral, atat la nivelul infrastructurii (cladiri, spatii de invatamant, ateliere, laboratoare, etc.), cat si la nivelul dotarilor specifice ✓ Mentinerea unor programe scolare insuficient adaptate la cerintele pietei muncii 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta surselor de finantare nerambursabila pentru modernizarea infrastructurii educationale, exceptand investitiile aferente liceelor teoretice 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Reconfigurarea permanenta a structurii si nivelului de pregatire profesionala la angajatorilor

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta a 4 scoli generale, 4 gradinite, 2 licee (un liceu teoretic si un liceu tehnologic) ✓ Personal didactic competent si cu experienta 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Slaba dotare a institutiilor scolare ✓ Grad mare de uzura a unor cladiri ale institutiilor de invatamant si lipsa centralelor termice la o buna parte a acestora ✓ Parasirea timpurie a sistemului educational 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dezvoltarea unor calificari profesionale in cadrul liceului tehnic, corelate cu cerintele pietei ✓ Posibilitatea de a accesa programe de tip A DOUA SANSA pentru cei ce au abandonat timpuriu scoala precum si programe de prevenire a abandonului scolar 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Necorelarea curriculei scolare cu cerintele pietei muncii locale si regionale ✓ Ritmul adaptarii curriculumelor educationale la cerintele practice ale angajatorilor este mai lent decat ritmul de modificare a structurii cererii de personal calificat pe anumite domenii
---	--	--	--

SOCIETATEA CIVILA

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunitati	Amenintari
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta organizatiilor din societatea civila la nivel local: <ul style="list-style-type: none"> ○ Asociatia Pro – Straja ○ Asociatia Eben Hazer ○ Asociatia Down Valea Jiului ○ Asociatia filantropica de caritate si misiune Help ○ Partida romilor Pro Europa ○ Asociatia umanitara casa de copii Lupeni ○ Asociatia culturala Iosif Tellmann 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lipsa unor institutii de asistenta sociala ✓ Numar insuficient de centre de ocrotire pentru anumite categorii cu probleme (minori abuzati, femei abuzate, tineri institutionalizati, persoane in varsta) ✓ Probleme sociale datorate lipsei locurilor de munca ✓ Lipsa unui centru vocational, consiliere si orientare profesionala care sa ajute persoanele aflate in cautarea unui loc de munca ✓ Slaba manifestare a voluntariatului ✓ Lipsa resurse financiare, spatii, logistica pentru ONG-uri ✓ Lipsa programe de instruire a sectorului ONG in managementul organizational si in scrierea cererilor de finantare ✓ Degradare accentuata a monumentului Biserica Pogorarea Sf. Duh ✓ Lipsa unui centru rezidential pentru persoanele varstnice ✓ Lipsa unui centru de zi pentru prevenirea violentei domestice ✓ Participarea civica si politica redusa a tinerilor 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Posibilitatea infiintarii unui parteneriat public-privat care sa se implice in dezvoltarea locala de tip DLRC (Community Responsibility for Local Development) , prin POR, la nivelul municipiului Lupeni prin asocierea societatii civile cu autoritatile publice si mediul privat astfel incat sa se obtina finantari nerambursabile particularizate pe nevoile comunitatii. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lipsa experientei ONG-urilor locale in gestionarea de proiecte de anvergura si cu impact semnificativ la nivel local si regional ✓ Slaba sinergie intre reprezentantii autoritatilor publice si cei ai ONG-urilor ✓ Inexistenta unor bugete care sa sprijine activitatea de animare a teritoriului si facilitarea transferului de informatii intre reprezentantii autoritatilor si institutiilor publice pe de o parte si populatia din teritoriu , pe de alta parte

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

5.3 Nevoi de dezvoltare identificate in zona de actiune

Aspecte critice identificate in analiza socio-economica	Nevoi de dezvoltare identificate
<ul style="list-style-type: none"> ✓ diminuarea semnificativa a principalei ramuri economice, mineritul ✓ ritmul de dezvoltare a sectoarelor alternative este in continuare lent ✓ populatie preponderent tanara, apta de munca. ✓ forta de munca disponibila dar slab calificata ✓ migrarea populatiei catre alte localitati care ofera mai multe oportunitati socio-economice 	<p>A. Dezvoltarea economiei locale.</p> <p>Orasul trebuie sa ofere oportunitati de ocupare pentru populatia tanara. Acest lucru presupune pe de-o parte crearea unor conditii atractive pentru investitori, iar pe de alta parte pregatirea/adaptarea populatiei active la noile cerinte ale mediului de afaceri.</p> <p>Dezvoltare economiei trebuie sa tina cont de limitarile existente pe piata muncii din municipiul Lupeni si sa se orienteze pe acele domenii de activitate care nu necesita profesii pentru care nu exista traditie pe plan local.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ infrastructura socio-culturala limitata ✓ infrastructura educationala limitata pentru scoilele profesionale ✓ oferte educationale si recreationale reduse ✓ posibilitati restranse de parteneriate si cooperari cu alte localitati 	<p>B. Oportunitati de educare si petrecere a timpului liber</p> <p>Lupeniul este o localitate cu o populatie tanara care are nevoie sa petreaca timpul intr-un mod educativ, constructiv, dar care cauta in acelasi timp posibilitati de distractie, specifice varstei lor.</p> <p>Infrastructura materiala a scolilor nu este insa suficienta pentru a le oferi tinerilor posibilitati de organizare a unor activitati culturale, sportive sau artistice.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ veniturile extrem de mici ale familiilor ✓ copii care raman fara parinti pentru ca acestia pleaca in strainatate pentru locuri de munca ✓ infractionalitatea in crestere 	<p>C. Cresterea securitatii si sigurantei locuitorilor si turistilor</p> <p>este o necesitate ce trebuie rezolvata ca premisa pentru dezvoltarea armonioasa a activitatilor socio-economice si in special cele turistice.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ cladiri publice degradate aspect neingrijit al orasului, ✓ orasul si-a pierdut arhitectura autenticnromaneasca atat de apreciata ✓ infrastructura edilitara a centrului vechi al orasului degradata ✓ blocuri de locuinte debransate de la sistemul de incalzire pentru ca locatarii nu isi permit plata facturilor 	<p>D. Imbunatatirea aspectului localitatii</p> <p>Desi intr-o stare acceptabila, infrastructura orasului necesita imbunatatire in zonele cu potential de dezvoltare economic.</p> <p>Este vorba de centrul istoric pentru ca este spatiul cel mai frecventat de turisti si chiar de locuitori, in timpul lor liber si de arterele care fac legatura cu statiunea Straja si care faciliteaza accesul la zonele industriale.</p> <p>Reabilitarea terminca a locuintelor va asigura rezolva doua aspecte importante: cresterea accesibilitatii sistemului de incalzire si renovarea fatadelor. Un aspect ingrijit al orasului, cladiri frumoase si siguranta sunt aspecte importante care determina un turist sa petreaca mai mult timp intr-o localitate.</p>

6. POTENTIALUL DE VALORIFICARE A OPORTUNITATILOR

Plecand de la analiza SWOT a teritoriului municipiului Lupeni intr-un cadru consultativ a avut loc un proces de analiza si prioritizare a acelor optiuni de dezvoltare care sa valorifice cat mai mult punctele tari ale teritoriului si oportunitatile externe, pe de o parte, si sa minimalizeze punctele slabe din interiorul teritoriului si amenintarile externe identificate, pe de alta parte. Acest proces de consultare s-a realizat intr-o maniera participativa si a implicat actorii cheie de la nivelul teritoriului (autoritati publice, ONG-uri, firme private, tineri, femei etc).

In cadrul acestui proces de consultare au fost elaborate urmatoarele scenarii alternative de dezvoltare a zonei, in urma analizei acestora fiind selectata varianta finala si prioritatile strategice de dezvoltare:

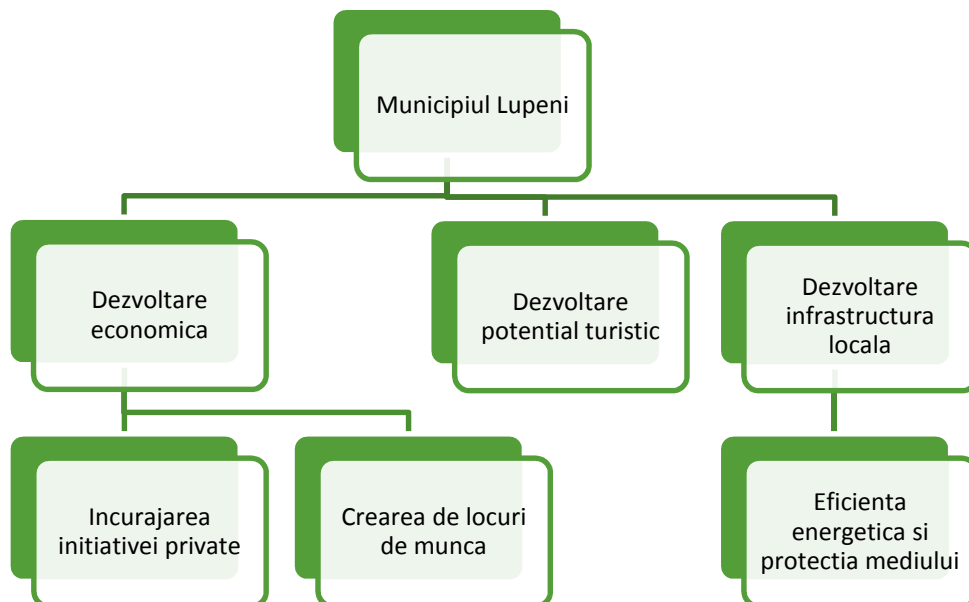
- 3.1.1 **Scenariul fara Plan de Dezvoltare Locala** – ceea ce implica continuarea tendintelor negative de dezvoltare a zonei asa cum au fost acestea evidentiate in capitolul privind analiza diagnostic. Diferitele proiecte dezvoltate sau propuse in zona, promovate de catre reprezentantii sectorului public sau privat, realizate in inertia speculării unor oportunitati contextuale generate in afara teritoriului, desi au efecte locale benefice nu vor putea avea un impact semnificativ la nivelul intregului teritoriu in lipsa unei abordari integrate a interventiilor de dezvoltare.
- 3.1.2 **Scenariul de dezvoltare monovalent (bazat pe dezvoltarea sectorului turistic)** - este acela in care sunt preluate, continuate si consolidate tendintele dezvoltarii unei economii monovalente, in care s-ar schimba doar sectorul principal de activitate, respectiv industria extractiva s-ar inlocui, cu sectorul serviciilor turistice si celor conexe acestora. In cadrul acestui scenariu dezvoltarea zonei s-ar baza doar pe dezvoltarea si diversificarea serviciilor turistice, limitate insa de sezonalitatea activitatilor turistice si implicit de fluctuatiile veniturilor obtinute din aceste activitati. Desi implementarea acestui scenariu ar avea un impact pozitiv asupra sectorului serviciilor, acesta nu ar conduce la o valorificare substantiala a intregului potential natural si uman al zonei, iar problema dependentei economiei locale de un singur segment de piata atrage cu sine o serie de riscuri pe termen mediu si lung. Avand in vedere pozitionarea si gradul de accesabilitate al zonei, volumul activitatilor turistice si de agrement va ramane limitat, datorita dezvoltarii unor infrastructuri si servicii similare si la nivelul Petrosaniului.
- 3.1.3 **Scenariul complementar de dezvoltare** - presupune stimularea acelor activitati care nu sunt conectate direct cu serviciile turistice sau cu industria extractiva, urmarindu-se cu precadere dezvoltarea altor segmente din economie. Analizand resursele zonei, alte sectoare ce pot fi dezvoltate sunt:
- ✓ prelucrarea lemnului, limitarea dezvoltarii acestuia fiind conditionata de gradul relativ redus de valorificare a exploatare forestiere, precum si de impactul negativ ce il are asupra mediului o exploatare forestiera intensiva, existand riscul de a se anula premisele unei dezvoltari durabile

- ✓ sectorul serviciilor (coafor, cizmarie, servicii stomatologice, servicii sanitar-veterinare) si a comerțului, ambele fiind limitate de faptul ca valoarea adaugata a acestora este foarte redusa si piata de consum pentru aceste servicii nu poate fi generata in lipsa dezvoltarii altor sectoare economice care sa implice fluxuri financiare ridicate cu impact in cresterea nivelului de trai al populatiei. Pe masura ce creste nivelul de trai al populatiei va creste si cererea pentru serviciile sus mentionate.

Abordarea acestui scenariu ar avea un impact local pozitiv in ceea ce priveste diversificarea economiei locale si cresterea calitatii vietii la nivelul teritoriului, pierzandu-se in schimb oportunitatea valorificarii potentialului turistic si al celui zootehnic.

3.1.4 **Scenariul dezvoltarii integrate** - presupune integrarea celor doua scenarii prezentate mai sus si anume cel al dezvoltarii monovalente si cel al dezvoltarii complementare. In acest fel, dezvoltarea teritoriului municipiului Lupeni se va baza atat pe dezvoltarea sectorului turistic cat si al serviciilor complementare si al sectorului zootehnic. In felul acesta caracterul sezonier al turismului nu va avea un impact puternic asupra zonei, ba dimpotriva se poate diversifica si oferta turistica a zonei prin dezvoltarea agroturismului la nivelul gospodariilor familiale la nivelul carora se vor dezvolta microfermele zootehnice. In felul acesta se asigura o exploatare rationala si durabila a resurselor zonei si se poate genera o baza de productie si pentru industria alimentara prin stimularea infiintarii unor ateliere de productie alimentara care sa valorifice produsele zootehnice din zona. Acest scenariu al dezvoltarii integrate pune un accent deosebit pe activitati conexe turismului, activitati integrate de promovare a teritoriului ca zona turistica si nu in ultimul rand reconversia si recalificarea profesionala a resurselor umane ce pot fi inserate pe piata muncii. Potentialul natural al zonei precum si cel istoric si cultural, alaturi de turism ar putea devenii catalizatorii dezvoltarii zonei, implicand beneficii economice importante. Un aspect la fel de important legat de dezvoltarea turismului este promovarea mestesugurilor si traditiilor locale ca si activitati complementare in cadrul unor actiuni pilot care sa implice adoptarea unor practici noi. Nu mai putin important este domeniul protectiei mediului pentru o dezvoltarea durabila a intregului teritoriu. Activitatile de protectie a mediului se vor regasi in cadrul acestui scenariu in toate activitatile care vor duce la dezvoltarea teritoriului municipiului Lupeni. O abordare integrata a dezvoltarii teritoriului nu poate face abstractie de necesitatea dezvoltarii resurselor umane din perspectiva realizarii acelor conditii pentru diversificarea ofertelor de formare, cresterea nivelului de pregatire profesionala a capitalului uman, corelarea educatiei cu cerintele pietei, stimularea culturii antreprenoriale si insertia fortei de munca locale si in special a tinerilor in campul muncii.

Din analiza scenariilor prezentate mai sus in cadrul procesului consultativ, actorii cheie implicati au considerat scenariul dezvoltarii integrate ca fiind cel mai potrivit pentru dezvoltarea durabila a teritoriului municipiului Lupeni si au fost identificate urmatoarele prioritati strategice pentru dezvoltarea teritoriului:

Finantarea acestor obiective se poate face prin accesarea PROGRAMELOR OPERATIONALE 2014-2020, aprobate de catre Comisia Europeana in baza Acordului de Parteneriat pe care Romania l-a semnat in cursul anului 2014. Acordul de parteneriat (AP) include cinci fonduri structurale si de investitii europene (fonduri ESI):

- Fondul european de dezvoltare regionala (FEDR),
- Fondul de coeziune (FC),
- Fondul social european (FSE),
- Fondul european agricol pentru dezvoltare rurala (FEADR)
- Fondul european pentru pescuit si afaceri maritime (EMFF)

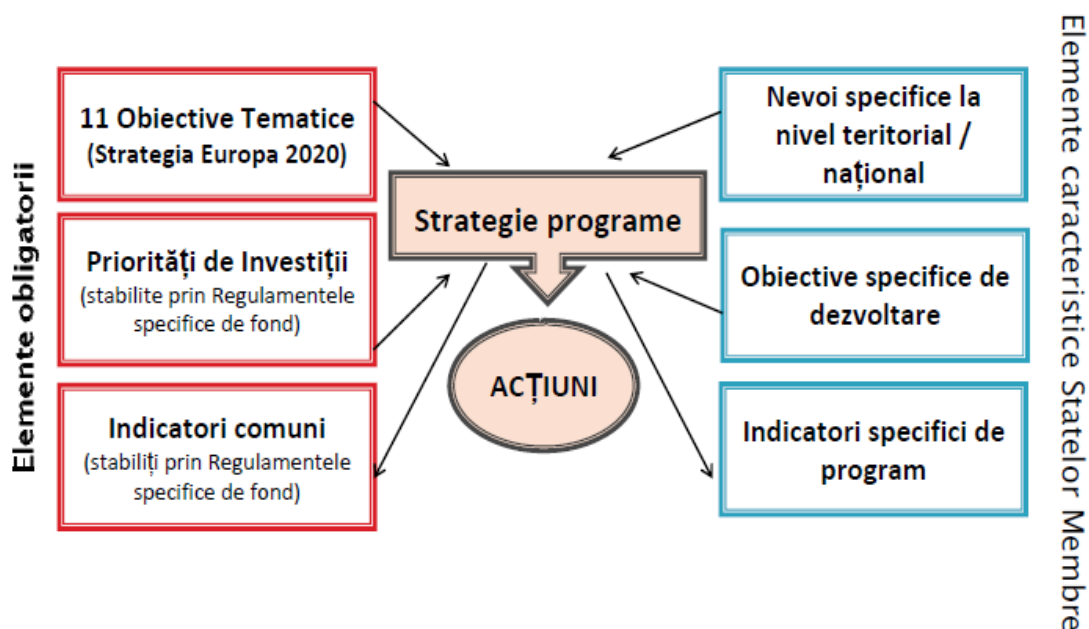
ACORDUL DE PARTENERIAT vizeaza urmatoarele provocari si prioritati:

- ✓ promovarea competitivitatii si a dezvoltarii locale, in vederea consolidarii sustenabilitatii operatorilor economici si a imbunatatirii atractivitatii regionale;
- ✓ dezvoltarea capitalului uman prin cresterea ratei de ocupare a fortei de munca si a numarului de absolventi din invatamantul tertiar, oferind totodata solutii pentru provocarile sociale severe si combaterea saraciei, in special la nivelul comunitatilor defavorizate sau marginalizate ori in zonele rurale;
- ✓ dezvoltarea infrastructurii fizice, atat in sectorul TIC, cat si in sectorul transporturilor, in vederea sporirii accesibilitatii regiunilor din Romania si a atractivitatii acestora pentru investitori;
- ✓ incurajarea utilizarii durabile si eficiente a resurselor naturale prin promovarea eficientei energetice, a unei economii cu emisii reduse de carbon, a protectiei mediului si a adaptarii la schimbarile climatice;
- ✓ consolidarea unei administratii publice moderne si profesioniste prin intermediul unei reforme sistemice, orientata catre solutionarea erorilor structurale de guvernanta.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

Aceste prioritati se regasesc la nivelul fiecarui Program Operational dintre cele 5 enumerate mai sus fiind transpuse in 10 obiective tematice (strategia Europa 2020). Abordarea acestor obiective tematice se face prin stabilirea unor prioritati de investitii la nivelul fiecarui program operational, pentru care s-au stabilit bugetele si indicatorii comuni de cuantificare a gradului de indeplinire a respectivelor obiective.

6.1 SCHEMA LOGICA A PROGRAMELOR OPERATIONALE EXISTENTE PENTRU PERIOADA 2014 – 2020

6.1.1 Programele operationale pentru perioada de Programare 2014-2020

1. PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL - POR
2. PROGRAMUL OPERATIONAL CAPITAL UMAN – POCU
3. PROGRAMUL OPERATIONAL COMPETITIVITATE – POC
4. PROGRAMUL OPERATIONAL INFRASTRUCTURA MARE – POIM
5. PROGRAMUL OPERATIONAL CAPACITATE ADMINISTRATIVA - POCA
6. PROGRAMUL OPERATIONAL ASISTENTA TEHNICA - POAT
7. PROGRAMUL NATIONAL PENTRU DEZVOLTARE RURALA – PNDR
8. PROGRAMUL OPERATIONAL PENTRU PESCUIT SI AFACERI MARITIME - POPAM

6.1.2 Corespondenta dintre obiectivele tematice stabilite pentru perioada de programare 2014-2020 (art.9 – reg.ce nr.1303/2013) si programele operationale destinate Romaniei

1. CONSOLIDAREA CERCETARII, DEZVOLTARII TEHNOLOGICE SI INOVARII – **POCU, POC, POR**
2. IMBUNATATIRE, ACCES SI UTILIZARE SI CRESTEREA CALITATII TIC – **POC, POCA**
3. IMBUNATATIRE COMPETITIVITATE IMM, A SECTORULUI AGRICOL SI ASECTORULUI PESCUITULUI SI ACVACULTURII – **POCU, POC, POR, PNDR, POPAM**
4. SPRIJINIREA TRANZITIEI CATRE O ECONOMIE CU EMISII SCAZUTE DE CARBON IN TOATE SECTOARELE - **POR**
5. PROMOVAREA ADAPTARII LA SCHIMBARILE CLIMATICE, PREVENIREA SI GESTIONAREA RISCURILOR – **POIM**
6. PROTECTIA MEDIULUI SI PROMOVAREA UTILIZARII EFICIENTE A RESURSELOR - **POIM, POR**
7. PROMOVAREA SISTEMELOR DE TRANSPORT DURABILE SI ELIMINAREA BLOCAJELOR DIN CADRUL INFRASTRUCTURILOR RETELEOR MAJORE - **POIM, POR**
8. PROMOVAREA SUSTENABILITATII SI CALITATII LOCURILOR DE MUNCA SI SPRIJINIREA MOBILITATII FORTEI DE MUNCA – **POCU, POC**
9. PROMOVAREA INCLUZIUNII SOCIALE, COMBATerea SARACIEI SI A ORICAREI FORME DE DEISCRIMINARE – **POCU, POR**
10. INVESTITII IN EDUCATIE FORMAR SI FORMARE PROFESIONALA PENTRU COMPETENTE SI INVATARE PE TOT PARCURSUL VIETII – **POCU, POC, POR**
11. CONSOLIDAREA CAPACITATII INSTITUTIONALE A AUTORITATILOR PUBLICE SI A APARTILOR INTERESEATE SI O ADMINISTRATIE PUBLICA EFICIENTA - **POCA**

6.1.3 Prezentare Programe Operationale relevante pentru Municipiul Lupeni

POR 2014 – 2020

AXA PRIORITARA 1: PROMOVAREA TRANSFERULUI TEHNOLOGIC

PRIORITATEA DE INVESTITII 1.1

INVESTITII: Promovarea investitiilor in C&I, dezvoltarea de legaturi si sinergii intre intreprinderi, centrele de cercetare si dezvoltare si invatamantul superior, in special promovarea investitiilor in dezvoltarea de produse si de servicii, transferul de tehnologii, inovarea sociala, Eco inovarea si aplicatiile de servicii publice, stimularea cererii, crearea de retele si de grupuri si inovarea deschisa prin specializarea inteligenta, precum si sprijinirea activitatilor de cercetare tehnologica si aplicata, liniilor-pilot, actiunilor de validare precoce a produselor, capacitatilor de productie avansate si de prima productie, in special in domeniul tehnologiilor generice esentiale si difuzarii tehnologiilor de uz general.

BENEFICIARI: Entitati juridic constituite si care furnizeaza activitati de transfer tehnologic.

Aceasta masura nu este de interes prioritar pentru municipiul Lupeni, daca avem in vedere contextul economico-social si investitiile inexistente pana in prezent in domeniul cercetarii inovarii, pe de o parte datorita lipsei unui centru universitar si pe de alta parte datorita slabei dezvoltari a mediului de afaceri local.

AXA PRIORITARA 2: IMBUNATATIREA COMPETITIVITATII INTREPRINDERILOR MICI SI MIJLOCII

PRIORITATEA 2.1 - PROMOVAREA SPIRITULUI ANTREPRENORIAL, IN SPECIAL PRIN FACILITAREA

EXPLOATARII ECONOMICE A IDEILOR NOI SI PRIN INCURAJAREA CREARII DE NOI INTREPRINDERI, INCLUSIV PRIN INCUBATOARE DE AFACERI

INVESTITII:

- ✓ constructia/ modernizarea si extinderea spatiului de productie/servicii IMM, inclusiv dotare cu active corporale si necorporale
- ✓ activitati necesare pentru parcurgerea si implementarea procesului de certificare a produselor, serviciilor sau diferitelor procese specifice.
- ✓ promovarea produselor si serviciilor, realizarea de site-uri pentru prezentarea activitatii si a produselor sau serviciilor promovate, inclusiv instrumente de vanzare on-line, facilitarea comertului si inovatii specifice;
- ✓ activitati specifice procesului de internationalizare (participarea la targuri si expozitii internationale, investitii in adaptarea proceselor tehnologice de productie la sistemele de certificare si standardizare specifice pietelor de export, etc).

BENEFICIARI:

- ✓ Microintreprinderi cu istoric de minim 1 an (Numarul de salariati: Unitatea de munca anuala (UMA) < 10 si Cifra de afaceri anuala/ Bilantul contabil total anual (valoarea activelor) ≤ 2 milioane euro).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- ✓ Incubatoare si Acceleratoare de afaceri.

Aceasta masura poate fi de interes pentru agentii economici existenti la nivelul municipiului Lupeni care activeaza in domeniul productiei si serviciilor in conditiile existentei unor surse de cofinantare a investitiilor avute in vedere.

Totodata, pentru dezvoltarea unor incubatoare de afaceri este necesar ca la nivelul Autoritatii Publice Locale a Municipiului Lupeni sa se identifice:

- spatii/locatii care ar putea avea destinatia de Incubator de Afaceri (spatii pentru birouri, sala de conferinte, de instruire, de productie);
- conditiile locale care sa ofere posibilitatea construirii unui Incubator de Afaceri; prezentate in cadrul unui studiu de fezabilitate sustinut de un plan de afaceri corespunzator operarii noii structuri
- bugetul disponibil pentru realizarea incubatorului

In baza depunerii unei cereri la Oficiile Teritoriale pentru Intreprinderi Mici si Mijlocii si Cooperatie, pentru admiterea noii structuri in „Programul National Multianual de Infiintare si Dezvoltare de Incubatoare Tehnologice si de Afaceri”, se va putea obtine finantare pentru crearea unui incubator de afaceri, entitate care ulterior poate accesa si alte fonduri pentru dezvoltarea activitatii asumate prin statut.

PRIORITATEA 2.2 -SPRIJINIREA CREARII SI EXTINDEREA CAPACITATILOR AVANSATE DE PRODUCTIE SI DEZVOLTAREA SERVICIILOR

INVESTITII:

- ✓ constructia/ modernizarea si extinderea spatiului de productie/servicii IMM, inclusiv dotare cu active corporale si necorporale
- ✓ activitati necesare pentru parcurgerea si implementarea procesului de certificare a produselor, serviciilor sau diferitelor procese specifice.
- ✓ promovarea produselor si serviciilor, realizarea de site-uri pentru prezentarea activitatii si a produselor sau serviciilor promovate, inclusiv instrumente de vanzare on-line, facilitarea comertului si inovatii specifice;
- ✓ activitati specifice procesului de internationalizare (participarea la targuri si expozitii internationale, investitii in adaptarea proceselor tehnologice de productie la sistemele de certificare si standardizare specifice pietelor de export, etc).

BENEFICIARI:

- ✓ IMM non-agricole din mediul urban cu istoric de minim 1 an
- ✓ Intreprinderi mijlocii non-agricole cu istoric de minim 1 an

Aceasta masura poate fi de interes pentru reprezentantii mediului de afaceri privat de pe teritoriul municipiului Lupeni, in masura in care acestia dispun de fondurile necesare cofinantarii unor proiecte investitionale .

AXA PRIORITARA 3: SPRIJINIREA CRESTERII EFICIENTEI ENERGETICE IN CLADIRILE PUBLICE

PRIORITATEA 3.1 - SPRIJINIREA EFICIENTEI ENERGETICE SI UTILIZAREA ENERGIEI REGENERABILE IN INFRASTRUCTURA PUBLICA, INCLUSIV CLADIRI PUBLICE SI IN SECTORUL LOCUINTELOR

INVESTITII:

1. Eficienta energetica a cladirilor publice:

- ✓ imbunatatirea izolatiei termice a anvelopei cladirii, (pereti exteriori, ferestre, tamplarie, planseu superior, planseu peste subsol), sarpantelor si invelitoarelor, inclusiv masuri de consolidare a cladirii;
- ✓ reabilitarea si modernizarea instalatiilor pentru prepararea si transportul agentului termic, apei calde menajere si a sistemelor de ventilare si climatizare, inclusiv sisteme de racire pasiva, precum si achizitionarea si instalarea echipamentelor aferente si racordarea la sistemele de incalzire centralizata,
- ✓ utilizarea surselor regenerabile de energie pentru asigurarea necesarului de energie termica pentru incalzire si prepararea apei calde de consum;
- ✓ implementarea sistemelor de management energetic avand ca scop imbunatatirea eficientei energetice si monitorizarea consumurilor de energie (ex. achizitionarea si instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea si gestionarea energiei electrice);
- ✓ inlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent si incandescent cu corpuri de iluminat cu eficienta energetica ridicata si durata mare de viata;
- ✓ orice alte activitati care conduc la indeplinirea realizarii obiectivelor proiectului (inlocuirea lifturilor si a circuitelor electrice - scari, subsol, lucrari de demontare a instalatiilor si echipamentelor montate, lucrari de reparatii la fatade etc.);
- ✓ realizarea de strategii pentru eficienta energetica (ex. strategii de reducere a CO₂) care au proiecte implementate prin POR 2014 – 2020

2. Eficienta energetica a cladirilor rezidentiale:

- ✓ imbunatatirea izolatiei termice si hidroizolare anvelopei cladirii (pereti exteriori, ferestre, tamplarie, planseu superior, planseu peste subsol), sarpantelor si invelitoarelor inclusiv masuri de consolidare;
- ✓ reabilitarea si modernizarea instalatiei de distributie a agentului termic – incalzire si apa calda de consum, parte comuna a cladirii tip bloc de locuinte, inclusiv montarea de robinete cu cap termostatic, etc.
- ✓ modernizarea sistemului de incalzire: repararea/inlocuirea centralei termice de bloc/scara; achizitionarea si instalarea unor sisteme alternative de productie a energiei din surse regenerabile – panouri solare termice, panouri solare electrice, pompe de caldura si/sau centrale termice pe biomasa, etc.;

- ✓ inlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent si incandescent din spatiile comune cu corpuri de iluminat cu eficienta energetica ridicata si durata mare de viata;
- ✓ implementarea sistemelor de management al functionarii consumurilor energetice: achizitionarea si instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea si gestionarea energiei electrice;
- ✓ orice alte activitati care conduc la indeplinirea realizarii obiectivelor proiectului (inlocuirea lifturilor si a circuitelor electrice in partile comune - scari, subsol, lucrari de demontare a instalatiilor si echipamentelor montate, lucrari de reparatii la fatade etc.);
- ✓ realizarea de strategii pentru eficienta energetica (ex. strategii de reducere a CO2) care au proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.

3. Investitii in iluminatul public:

- ✓ inlocuirea sistemelor de iluminatul public cu incandescenta cu iluminat prin utilizarea unor lampi cu eficienta energetica ridicata, durata mare de viata si asigurarea confortului corespunzator (ex. LED), inclusiv prin reabilitarea instalatiilor electrice – stalpi, retele, etc.;
- ✓ achizitionarea/instalarea de sisteme de telegestiune a iluminatului public;
- ✓ extinderea/reintregirea sistemului de iluminat public in localitatile urbane;
- ✓ utilizarea surselor regenerabile de energie (ex. panouri fotovoltaice, etc.);
- ✓ orice alte activitati care conduc la indeplinirea realizarii obiectivelor proiectului;
- ✓ realizarea de strategii pentru eficienta energetica (ex. strategii de reducere a CO2) care au proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.

BENEFICIARI:

- ✓ Unitati administrativ-teritoriale, respectiv autoritatile si institutiile publice centrale,
- ✓ Autoritatile si institutiile publice locale (din mediul rural si urban)
- ✓ Parteneriat UAT si asociatiile de proprietari

Toate aceste tipuri de investitii sunt de interes pentru municipiul Lupeni, in contextul in care in urma analizei teritoriului s-a identificat necesitatea imbunatatirii infrastructurii ce deserveste institutiile publice locale (unitati de invatamant, unitatile medicale, etc) precum si a spatiilor locative existente la nivelul comunitatii.

PRIORITATEA 3.2. PROMOVAREA STRATEGIILOR DE REDUCERE A EMISIILOR DE DIOXID DE CARBON PENTRU TOATE TIPURILE DE TERITORIU, IN PARTICULAR ZONE URBANE, INCLUSIV PROMOVAREA PLANURILOR SUSTENABILE DE MOBILITATE URBANA SI A UNOR MASURI RELEVANTE PENTRU ATENUAREA ADAPTARILOR

INVESTITII:

A. Investitii destinate imbunatatirii transportului public urban :

- ✓ achizitionarea de material rulant electric/vehicule ecologice (EEV) **inclusiv pentru proiecte pilot de introducere** a transportului public in localitati urbane;
- ✓ modernizarea materialului rulant electric (tramvaie),
- ✓ modernizarea/ reabilitarea/ extinderea traseelor de transport electric public;
- ✓ modernizarea/ reabilitarea depourilor aferente transportului public si infrastructura tehnica aferenta, inclusiv construire depouri noi pentru transportul electric;
- ✓ realizarea de trasee separate exclusive pentru vehiculele de transport public;
- ✓ imbunatatirea statiilor de transport public existente, inclusiv realizarea de noi statii si terminale intermodale pentru mijloacele de transport in comun;
- ✓ realizarea de sisteme de e - ticketing pentru calatori; construirea/ modernizarea/ reabilitarea infrastructurii rutiere (pe coridoarele deservite de transport public) pentru cresterea nivelului de siguranta si eficienta in circulatie si exploatare al retelei de transport (cu asigurarea crearii/modernizarii traseelor pentru pietoni si biciclisti, acolo unde este posibil), etc.);

B. Investitii destinate transportului electric si nemotorizat:

- construire infrastructura necesara transportului electric (inclusiv statii de alimentare a automobilelor electrice);
- construirea/ modernizarea/ reabilitarea pistelor/ traseelor pentru biciclisti si a infrastructurii tehnice aferente (puncte de inchiriere, sisteme de parcaj pentru biciclete etc);
- crearea de zone si trasee pietonale, inclusiv masuri de reducere a traficului auto in anumite zone, etc.)

C. Alte investitii destinate reducerii emisiilor de CO2 in zona urbana ;

- realizarea de sisteme de monitorizare video bazat pe instrumente inovative si eficiente de management al traficului;
- modernizarea/ reabilitarea infrastructurii rutiere fundamentate de masurile propuse de PMUD pentru reducerea emisiilor de CO2 realizarea sistemelor de tip park and ride;
- realizarea de perdele forestiere - alineamente de arbori (cu capacitate mare de retentie a CO2).
- Prin intermediul acestei prioritati de investitie, se vor considera **eligibile cheltuielile cu realizarea de planuri de mobilitate urbana durabila** care genereaza proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.

BENEFICIARI: Autoritatile publice locale din localitatile urbane (posibil in parteneriat cu operatorul de transport public), **cu exceptia municipiilor resedinta de judet eligibile in cadrul axei prioritare 4 a POR**

Aceste investitii pot fi privite si din perspectiva efectului de multiplicare a impactului pozitiv nu doar sub aspectul reducerii emisiilor de CO2 cat si sub aspectul imbunatatirii calitatii transportului in comun, crearea de noi servicii pentru comunitate si o utilizare mai eficienta a cailor de acces in cadrul localitatii prin incurajarea adoptarii unor mijloace de transport ecologice cu impact pozitiv asupra sanatatii populatiei (pistele de biciclisti, cai pietonale etc)

PRIORITATEA 4.4 - INVESTITIILE IN EDUCATIE, IN FORMARE, INCLUSIV IN FORMARE PROFESIONALA PENTRU DOBANDIREA DE COMPETENTE SI INVATARE PE TOT PARCURSUL VIETII PRIN DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURILOR DE EDUCATIE SI FORMARE

INVESTITII:

- ✓ constructia/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educationale ante prescolare si prescolare (crese si gradinite);
- ✓ constructia/reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educationale pentru invatamantul profesional si tehnic si invatarea pe tot parcursul vietii (licee tehnologice si scoli profesionale).

BENEFICIARI:

- ✓ Autoritati si institutii ale administratiei publice locale **din municipiile resedinta de judet** (inclusiv localitatile din zona functionala urbana, dupa caz

AXA PRIORITARA 5 IMBUNATATIREA MEDIULUI URBAN SI CONSERVAREA, PROTECTIA SI VALORIFICAREA DURABILA A PATRIMONIULUI CULTURAL

PRIORITATEA 5.1 CONSERVAREA, PROTEJAREA, PROMOVAREA SI DEZVOLTAREA PATRIMONIULUI NATURAL SI CULTURAL

INVESTITII:

- ✓ Restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea monumentelor istorice;
- ✓ Restaurarea, protectia, conservarea si realizarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare;
- ✓ Restaurarea si remodelarea plasticii fatadelor;
- ✓ Dotari interioare (instalatii, echipamente si dotari pentru asigurarea conditiilor de climatizare, siguranta la foc, antiefractie);
- ✓ Dotari pentru expunerea si protectia patrimoniului cultural mobil si imobil;
- ✓ Activitati de marketing si promovare turistica a obiectivului restaurat, inclusiv digitizarea acestuia, in cadrul proiectului.

BENEFICIARI: Autoritati ale administratiei publice locale, autoritati ale administratiei centrale, Unitatile de cult, ONG-uri si Parteneriate intre aceste entitati, respectiv:

- Autoritate a administratiei publice locale, in calitate de lider in parteneriat cu alta autoritate publica locala, cu o autoritate publica centrala, unitate de cult sau ONG
- Autoritate a administratiei publice centrale, in calitate de lider in parteneriat cu o autoritate publica locala sau unitate de cult

PRIORITATEA 5.2: REALIZAREA DE ACTIUNI DESTINATE IMBUNATATIRII MEDIULUI URBAN, REVITALIZARII ORASELOR, REGENERARII SI DECONTAMINARII TERENURILOR INDUSTRIALE DEZAFECTATE (INCLUSIV A ZONELOR DE RECONVERSIE), REDUCERII POLUARII AERULUI SI PROMOVARII MASURILOR DE REDUCERE A ZGOMOTULUI

Reconversia si refunctionalizarea terenurilor si suprafetelor degradate, vacante sau neutilizate din orasele mici, mijlocii si municipiul Bucuresti

INVESTITII:

- ✓ demolarea cladirilor situate pe terenurile supuse interventiilor;
- ✓ realizarea alei pietonale, piste pentru biciclisti, creare trotuare;
- ✓ amenajare spatii verzi (defrisarea vegetatiei existente; modelarea terenului; montarea elementelor constructive de tipul alei, foisoare, pergole, grilaje etc.; plantarea/gazonarea suprafetelor, inclusiv plantare arbori);
- ✓ crearea de facilitati pentru recreere pe terenurile amenajate (ex. zone speciale pentru sport, locuri de joaca pentru copii, etc.);
- ✓ instalare Wi-Fi in spatiile publice;
- ✓ dotare mobilier urban (banci, cosuri de gunoi, etc);
- ✓ modernizarea strazilor urbane adiacente terenurile supuse interventiilor, inclusiv inlocuirea si/sau racordarea la utilitati publice (strazile urbane sunt eligibile in situatii exceptionale, numai in masura in care astfel de investitii sunt necesare pentru facilitarea accesibilitatii la obiectivul de investitii).

BENEFICIARI: *Autoritatile si institutiile publice locale din mediul urban, cu exceptia municipiilor resedinta de judet, finantate in cadrul axei prioritare dedicate dezvoltarii urbane.*

Aceasta masura este de interes pentru municipiul Lupeni, fiind in masura sa rezolve o parte dintre limitarile cu care se confrunta comunitatea in procesul dezvoltarii locale durabile. Lipsa spatiilor amenajate pentru agrement si recreere precum si aspectul demoralizant al localitatii din punct de vedere urbanistic, reprezinta aspecte importante ce au fost puse in discutie in cadrul dezbaterilor publice ce au avut loc pe perioada elaborarii strategiei, reprezentantii comunitatii

solicitand initierea unor investitii care pot ameliora aceste aspecte negative si pot duce la cresterea gradului de atractivitate turistica a localitatii.

AXA PRIORITARA 6: IMBUNATATIREA INFRASTRUCTURII RUTIERE DE IMPORTANTA REGIONALA

PRIORITATEA 6.1 - STIMULAREA MOBILITATII REGIONALE PRIN CONECTAREA NODURILOR SECUNDARE SI TERTIARE LA INFRASTRUCTURA TEN-T, INCLUSIV A NODURILOR MULTIMODALE; CRESTEREA GRADULUI DE ACCESIBILITATE A ZONELOR RURALE SI URBANE SITUATE IN PROXIMITATEA RETELEI TEN-T PRIN MODERNIZAREA DRUMURILOR JUDETENE (URBAN, RURAL)

INVESTITII:

- ✓ modernizarea si reabilitarea (pentru imbunatatirea parametrilor relevanti- cresterea vitezei, sigurantei rutiere, portantei etc.) retelei de drumuri judetene care asigura conectivitatea, directa (drumuri judetene sau trasee compuse din mai multe drumuri judetene legate direct) sau indirecta (drumuri judetene/trasee legate de retea prin intermediul unui drum national modernizat) cu reseaua TEN-T, construirea unor noi segmente de drum judetean pentru conectarea la autostrazi sau drumuri expres.
- ✓ constructia / modernizarea variantelor ocolitoare cu statut de drum judetean ce vor face parte din drumul judetean respectiv, construirea/realizarea de sensuri giratorii si alte elemente pentru cresterea sigurantei circulatiei.
- ✓ construirea/ modernizarea/ reabilitarea de pasaje/noduri rutiere (construirea doar pentru asigurarea conectivitatii directe la autostrazi TEN T a drumurilor judetene) si construirea pasarelelor pietonale;
- ✓ construirea/modernizarea de statii pentru transport public pe traseul drumului judetean.
- ✓ realizarea de investitii destinate sigurantei rutiere pentru pietoni si biciclisti (trasee pietonale si piste pentru biciclisti unde situatia din teren o permite), inclusiv semnalistica verticala pentru treceri de pietoni cu alimentare fotovoltaica
- ✓ realizarea de perdele forestiere si parapeti pentru protectie, realizarea de investitii suplimentare pentru protectia drumului respectiv fata de efectele generate de conditii meteorologice extreme (provocate de schimbari climatice sau alte cauze exceptionale) – inundatii, viscol etc

BENEFICIARI: UAT judet, Parteneriate intre UAT-uri ((UAT judet si UAT judet/oras/municipiu/comuna)

Aceste investitii pot fi accesate de catre municipiul Lupeni, in parteneriat cu Municipiul Deva (care are statut de resedinta de judet) sau alte municipii invecinate dezvoltandu-se astfel proiecte strategice ce pot avea un impact major asupra dezvoltarii locale datorita caracterului regional integrat pe care il vor viza respectivele investitii. Se pot crea astfel noi conexiuni regionale, imbunatatindu-se reseaua de transport si caile de acces in zona, avand ca efect cresterea gradului de accesibilitate si atractie al zonei.

AXA PRIORITARA 7: DIVERSIFICAREA ECONOMIILOR LOCALE PRIN DEZVOLTAREA DURABILA A TURISMULUI

PRIORITATEA 7.1 - SPRIJINIREA UNEI CRESTERI FAVORABILE OCUPARII FORTEI DE MUNCA, PRIN DEZVOLTAREA POTENTIALULUI ENDOGEN CA PARTE A UNEI STRATEGII TERITORIALE PENTRU ANUMITE ZONE, CARE SA INCLUDA RECONVERSIA REGIUNILOR INDUSTRIALE AFLATE IN DECLIN, PRECUM SI SPORIREA ACCESIBILITATII SI DEZVOLTAREA RESURSELOR NATURALE SI CULTURALE SPECIFICE

INVESTITII:

- ✓ Dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear (infrastructura rutiera, retele de captare si transport, parcuri balneare, modernizare si creare baze de tratament)
- ✓ Crearea si extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilitatilor aferente
- ✓ Amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publica precum si crearea/ modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publica;
- ✓ Dezvoltarea de infrastructuri publice la scara mica pentru valorificarea atractiilor turistice
- ✓ Activitati de marketing si promovare turistica ale obiectivului finantat.

BENEFICIARI:

- ✓ unitati administrativ-teritoriale (autoritati ale administratiei publice locale)
- ✓ parteneriate intre unitati administrativ-teritoriale (autoritati ale administratiei publice locale)

Aceasta posibilitate de finantare poate fi valorificata la nivelul municipiului Lupeni in contextul necesitatii diversificarii serviciilor turistice si de agrement in statiunea Straja precum si din perspectiva implementarii unei strategii de marketing pentru aceasta zona, care sa genereze cresterea activitatii turistice la nivelul teritoriului.

AXA PRIORITARA 8: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII SANITARE SI SOCIALE

PRIORITATEA 8.1 - INVESTITIILE IN INFRASTRUCTURILE SANITARE SI SOCIALE CARE CONTRIBUIE LA DEZVOLTAREA LA NIVEL NATIONAL, REGIONAL SI LOCAL, REDUCAND INEGALITATILE IN CEEA CE PRIVESTE STAREA DE SANATATE SI PROMOVAND INCLUZIUNEA SOCIALA PRIN IMBUNATATIREA ACCESULUI LA SERVICIILE SOCIALE, CULTURALE SI DE RECREARE, PRECUM SI TRECEREA DE LA SERVICIILE INSTITUTIONALE LA SERVICIILE PRESTATE DE COLECTIVITATILE LOCALE (URBAN, RURAL)

INVESTITII:

- ✓ constructie/reabilitarea/modernizarea/extinderea dotarea centrelor comunitare integrate socio-medicale
- ✓ reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii ambulatoriilor, inclusiv a celor provenite din reorganizarea/rationalizarea spitalelor mici, ineficiente
- ✓ reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii de unitati de primiri urgente
- ✓ constructia/ dotarea spitalelor de urgenta regionale

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- ✓ reabilitare/ modernizarea/ extinderea/ dotarea infrastructurii de servicii sociale fara componenta rezidentiala (centre de zi, centre „respiro”, centre de consiliere psihosociala, centre de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu etc.)
- ✓ constructie/reabilitare/ modernizare de locuinte de tip familial, apartamente de tip familial, locuinte protejate etc.

BENEFICIARI:

- ✓ Unitati Administrativ Teritoriale (APL), Parteneriate intre acestea si Ministerul Sanatatii,
- ✓ Furnizori de servicii sociale de drept public sau privat, acreditati conform legii, Parteneriate intre acesta si autoritatile si institutiile publice locale

Aceste investitii sunt de interes pentru intreaga comunitate in conditiile identificarii lipsei unor centre sociale care sa raspunda complexitatii nevoilor populatiei defavorizate sau cu risc de excludere sociala, oferind servicii complementare celor oferite pana in prezent.

In acest moment, la nivelul teritoriului sunt bine reprezentate serviciile medicale dedicate populatiei insa factorul social este tratat doar din perspectiva asistentei sociale oferite prin intermediul serviciului specializat al primariei si al initiative ONG-urilor locale, neexistand centre sociale specializate pentru asistenta celor in varsta sau a altor categorii defavorizate, in cadrul carora sa se ofere programe coerente de sustinere si integrare sociala a acestor persoane.

Accesarea unor proiecte in parteneriat cu diferite ONG-uri locale poate fi un punct de pornire pentru dezvoltarea unei infrastructuri sociale corespunzatoare necesitatilor locale prin transferul de cunostinte si punerea in comun a resurselor, oferindu-se totodata si un context favorabil pentru crearea de noi locuri de munca in cadrul acestor centre.

AXA PRIORITARA 9: SPRIJINIREA REGENERARII ECONOMICE SI SOCIALE A COMUNITATILOR DEFAVORIZATE DIN MEDIUL URBAN

PRIORITATEA 9.1 - DEZVOLTARE LOCALA PLASATA SUB RESPONSABILITATEA COMUNITATII

INVESTITII: Actiuni integrate prin CLLD: (COMMUNITY LOCAL LEADING DEVELOPMENT)

- ✓ investitiile in infrastructura de locuire - construirea/reabilitare/modernizare locuintelor sociale
- ✓ investitii in infrastructura de sanatate, servicii sociale – reabilitarea/modernizarea centrelor comunitare integrate medico-sociala;
- ✓ investitii in infrastructura de educatie – construire /reabilitare/modernizare de unitati de invatamant preuniversitar (crese, gradinite, scoli primare, scoli gimnaziale etc.);
- ✓ investitii in amenajari ale spatiului urban degradat al comunitatii defavorizate respectiv:
  - ✓ constructia/reabilitarea/modernizarea cladirilor pentru a gazdui diferite activitati sociale, comunitare, culturale, agrement si sport etc.;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- ✓ crearea/reabilitarea/modernizarea spatiilor publice urbane (strazi nemodernizate, inclusiv reabilitarea/modernizarea utilitatilor publice, zone verzi neamenajate, terenuri abandonate, zone pietonale si comerciale, etc.);
- ✓ construirea/ dotarea cu echipamente a infrastructurii intreprinderilor de economie sociala de insertie.

BENEFICIARI: *Grupurile de actiune locala, constituite din reprezentanti ai autoritatii publice locale, ai institutiilor, ai mediului de afaceri local, ai societatii civile, ai zonei urbane marginalizate selectate pentru interventie.*

Din perspectiva dezvoltarii locale durabile aceasta masura este cea mai importanta din perspectiva impactului major ce il poate avea dezvoltarea unui parteneriat operational eficient, intre reprezentatii autoritatilor publice si cei ai ONG-urilor si mediului privat, care sa atraga fonduri nerambursabile pentru finantarea investitiilor de interes local, cu posibilitatea gestionarii acestor fonduri pentru rezolvarea problemelor comunitatii locale.

Singura limitare in accesarea unor astfel de fonduri este in fapt o provocare serioasa adresata comunitatii de a rupe barierele comunicarii intre sectorul public, sectorul privat si ONG-uri si gasirea acelor elemente de interes comun care pot fi dezvoltate si sustinute in cadrul unor proiecte investitionale care sa raspunda necesitatilor comunitatii.

AXA PRIORITARA 10: IMBUNATATIREA INFRASTRUCTURII EDUCATIONALE

PRIORITATEA 10.1 - INVESTITIILE IN EDUCATIE SI FORMARE, INCLUSIV IN FORMARE PROFESIONALA PENTRU DOBANDIREA DE COMPETENTE SI INVATARE PE TOT PARCURSUL VIETII PRIN DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURILOR DE EDUCATIE SI FORMARE (URBAN,RURAL)

INVESTITII:

- ✓ constructia/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii pentru educatia timpurie - educationale anteprescolare si prescolara (crese si gradinite)
- ✓ constructia/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educationale pentru invatamantul general obligatoriu (scoli I - VIII)
- ✓ constructia/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educationale pentru invatamantul profesional si tehnic si invatarea pe tot parcursul vietii (licee tehnologice si scoli profesionale)
- ✓ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educationale universitare

BENEFICIARI:

- ✓ unitati administrativ-teritoriale (autoritati si institutii ale administratiei publice locale)
- ✓ institutii de invatamant superior de stat

Prin aceasta masura municipiul Lupeni poate realiza o serie de investitii cu impact pozitiv semnificativ asupra calitatii actului educativ si implicit in motivarea elevilor si cadrelor didactice pentru imbunatatirea performantelor scolare. In acest fel se creeaza premiza pentru pregatirea unor generatii bine instruite , cu potential ridicat de a avea acces la invatamantul universitar si implicit o mai buna insertie a acestora pe piata muncii dupa finalizarea studiilor.

AXA PRIORITARA 11 - EXTINDEREA GEOGRAFICA A SISTEMULUI DE INREGISTRARE A PROPRIETATILOR IN CADASTRU SI CARTEA FUNCIARA

PRIORITATEA 11.1. - CONSOLIDAREA CAPACITATII INSTITUTIONALE SI O ADMINISTRATIEI PUBLICE EFICIENTA

Proiectul major elaborat pentru o implementare in trei faze:

- ✓ Integrarea datelor existente si extinderea inregistrarii sistematice in zonele rurale ale Romaniei;
- ✓ Imbunatatirea serviciilor de inregistrare cadastrala;
- ✓ Politici, strategii si management.

BENEFICIAR: ANCP - RURAL

POIM 2014 – 2020

AXA PRIORITARA 3: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE MEDIU IN CONDITII DE MANAGEMENT EFICIENT AL RESURSELOR

PRIORITATEA DE INVESTITII (PI): INVESTITII IN SECTORUL DESEURILOR, PENTRU A INDEPLINI CERINTELE ACQUIS-ULUI DE MEDIU AL UNIUNII SI PENTRU A RASPUNDE UNOR NEVOI DE INVESTITII IDENTIFICATE DE STATELE MEMBRECARE DEPASESC ACESTE CERINTE

OS 3.1. Reducerea numarului depozitelor neconforme si cresterea gradului de pregatire pentru reciclare a deeurilor

Beneficiari: Asociatiile de Dezvoltare Intercomunitara prin Consiliile Judetene/ Municipiul Bucuresti.

PRIORITATEA DE INVESTITII (PI): INVESTITII IN SECTORUL APEI, PENTRU A INDEPLINI CERINTELE ACQUIS-ULUI DE MEDIU AL UNIUNII SI PENTRU A RASPUNDE UNOR NEVOI DE INVESTITII IDENTIFICATE DE STATELE MEMBRE CARE DEPASESC ACESTE CERINTE"

OS 3.2. Cresterea nivelului de colectare si epurare a apelor uzate urbane, precum si a gradului de asigurare a alimentarii cu apa potabila a populatiei

Beneficiari: Asociatiile de Dezvoltare Intercomunitara prin Operatorii Regionali (OR) de Apa

AXA PRIORITARA 4: PROTECTIA MEDIULUI PRIN MASURI DE CONSERVARE A BIODIVERSITATII, MONITORIZAREA CALITATII AERULUI SI DECONTAMINARE A SITURILOR POLUATE ISTORIC

PRIORITATEA DE INVESTITII (PI): REALIZAREA DE ACTIUNI DESTINATE IMBUNATATIRII MEDIULUI URBAN, REVITALIZARII ORASELOR, REGENERARII SI DECONTAMINARII TERENURILOR INDUSTRIALE DEZAFECTATE (INCLUSIV A ZONELOR DE RECONVERSIE), REDUCERII POLUARII AERULUI SI PROMOVARII MASURILOR DE REDUCERE A ZGOMOTULUI

OS 4.2. Cresterea nivelului de evaluare si monitorizare a calitatii aerului la nivel national

Beneficiar: Ministerul Mediului, Apelor si Padurilor

OS 4.3. Reducerea suprafetelor poluate istoric

Beneficiari: autoritati publice / alte organisme publice, inclusiv structuri subordonate acestora, pentru situri contaminate istoric aflate in proprietate sau puse la dispozitia acestora de catre proprietar in vederea implementarii proiectului.

AXA PRIORITARA 5: PROMOVAREA ADAPTARII LA SCHIMBARILE CLIMATICE, PREVENIREA SI GESTIONAREA RISCURILOR

PRIORITATEA DE INVESTITII (PI): SPRIJINIREA INVESTITIILOR PENTRU ADAPTAREA LA SCHIMBARILE CLIMATICE, INCLUSIV ABORDARI BAZATE PE ECOSISTEM

OS 5.1. Reducerea efectelor si a pagubelor asupra populatiei cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbarile climatice, in principal de inundatii si eroziune costiera

Beneficiar:

- ✓ Administratia Nationala Apele Romane, prin Administratiile Bazinale de Apa / institutie desemnata sa implementeze si sa monitorizeze PMRI
- ✓ Alte organisme cu atributii in prevenirea si managementul la nivel national a riscului de inundatii (ex. Administratia Nationala de Meteorologie) sau alte riscuri identificate pe baza evaluarii nationale (dupa ce rezultatele acesteia vor fi disponibile)
- ✓ Parteneriate intre institutiile publice centrale cu rol in prevenirea inundatiilor, precum si cu ONG-urile si alte structuri cu o anumita specializare in domeniul ecologic, care pot sa asigure expertiza necesara pentru implementarea masurilor de tip non-structural.

PRIORITATEA DE INVESTITII (PI): PROMOVAREA INVESTITIILOR PENTRU A FACE FATA UNOR RISCURI SPECIFICE, ASIGURAREA REZISTENTEI IN FATA DEZASTRELOR SI DEZVOLTAREA SISTEMELOR DE GESTIUNE A DEZASTRELOR

OS 5.2. Cresterea nivelului de pregatire pentru o reactie rapida si eficienta la dezastre a echipajelor de interventie

Beneficiar: Inspectoratul General pentru Situatii de Urgenta si structurile din subordine, precum si alte institutii specializate care pot interveni pentru gestionarea unor situatii de urgenta specifice (ex. ARSVOM pentru accidentele pe mare si interventii in caz de poluare), acestea depunand proiectele in parteneriat cu IGSU, ca responsabil la nivel national privind managementul situatiilor de urgenta (ca lider sau junior). In situatiile in care prin evaluarea nationala a riscurilor vor fi identificate proiecte vizand capacitatea de raspuns a serviciilor voluntare, proiectele vor fi depuse in parteneriat de catre IGSU, ca lider de proiect, si autoritatea locala responsabila.

OS 5.2. Cresterea nivelului de pregatire pentru o reactie rapida si eficienta la dezastre a echipajelor de interventie

Beneficiar: IGSU. In situatiile in care prin evaluarea nationala a riscurilor vor fi identificate proiecte vizand capacitatea de raspuns a serviciilor voluntare, proiectele vor fi depuse in parteneriat de catre IGSU, ca lider de proiect, si autoritatea locala responsabila.

Activitati eligibile:

- ✓ Dotarea serviciilor profesioniste si voluntare pentru situatii de urgenta cu tehnica, mijloace si echipament de interventie care sa permita reducerea timpului de interventie in caz de dezastre, raspunsul in caz de dezastru major, protectia personalului de interventie, cresterea eficientei raspunsului si protejarea mediului;
- ✓ Dezvoltarea infrastructurii aferente sistemului de pregatire a personalului din serviciile de urgenta profesioniste si voluntare prin dezvoltarea bazelor si poligoanelor specializate de pregatire in domeniile CBRN, cautarea-salvarea din medii ostile si asanarea de munitie;
- ✓ Modernizarea sistemului de comanda a incidentelor si a sistemelor IT asociate, in vederea asigurarii interoperabilitatii structurilor cu atributii in domeniul gestionarii situatiilor de urgenta;

- ✓ Constituirea si dotarea unor centre regionale de interventie multi-risc in vederea asigurarii unui raspuns oportun si eficient la nivel regional si completarea si dotarea centrelor rapide de interventie

AXA PRIORITARA 6: PROMOVAREA ENERGIEI CURATE SI EFICIENTEI ENERGETICE IN VEDEREA SUSTINERII UNEI ECONOMII CU EMISII SCAZUTE DE CARBON

PRIORITATEA DE INVESTITII (PI): PROMOVAREA PRODUCERII SI DISTRIBUTIEI DE ENERGIE DERIVATE DIN SURSE REGENERABILE

OS 6.1. Cresterea productiei de energie din resurse regenerabile mai putin exploatare (biomasa, biogaz, geotermal)

Beneficiar:

- ✓ **Productie:** Unitati administrativ teritoriale in raza carora exista potential de utilizare a resurselor de energie regenerabile de tip geotermal sau biomasa/biogaz. Societati comerciale care au ca activitate producerea de energie in scopul comercializarii.
- ✓ **Distributie:** Operatori de distributie/transport a energiei electrice care preiau energie produsa din resurse regenerabile de energie

Activitati eligibile:

- ✓ Realizarea si/sau modernizarea capacitatilor de productie a energiei electrice si/sau termice din biomasa si biogaz
- ✓ Realizarea si modernizarea capacitatilor de productie a energiei termice pe baza de energie geotermale
- ✓ Sprijinirea investitiilor in extinderea si modernizarea retelelor de distributie a energiei electrice, in scopul preluarii energiei produse din resurse regenerabile in conditii de siguranta a functionarii SEN

PRIORITATEA DE INVESTITII (PI): PROMOVAREA UTILIZARII COGENERARII DE CALDURA SI ENERGIE CU RANDAMENT RIDICA BAZATA PE CEREREA DE ENERGIE TERMICA UTILA

OS 6.4. Cresterea economiilor in consumul de energie primara prin cogenerare de inalta eficienta

Beneficiar: Societati comerciale din industrie / reprezentantul desemnat al unui parc industrial (administratorul parcului sau distribuitorul de energie al parcului) (codul CAEN urmeaza a fi definit prin Ghidul solicitantului), inregistrand consumuri de peste 200 tep/an, care pot dovedi conditiile cerute proiectelor de cogenerare si/sau care intentioneaza sa valorifice potentialul termic al gazelor reziduale provenite din procese industriale si care pot dovedi un necesar util de energie termica pentru procesele industriale cu o durata de minim 4.000-5.000 h/an.

Activitati eligibile:

- ✓ Realizarea / modernizarea centralelor electrice de cogenerare de inalta eficienta (maximum 8 MWe) pe gaz natural si biomasa la nivelul intreprinderilor
- ✓ Realizarea / modernizarea centralelor electrice de cogenerare de inalta eficienta care utilizeaza gaze reziduale provenite din procese industriale la nivelul intreprinderilor

---

POCA 2014 – 2020

AXA PRIORITARA 1: STRUCTURI EFICIENTE LA NIVELUL TUTUROR PALIERELOR ADMINISTRATIVE SI JUDICIARE

OS 1.1.: Dezvoltarea si introducerea de sisteme si standarde comune in administratia publica ce optimizeaza procesele decizionale orientate catre cetateni si mediul de afaceri in concordanta cu SCAP

OS 1.2. Dezvoltarea si implementarea de politici si instrumente unitare si modern de management al resurselor umane

Activitati eligibile:

- ✓ Identificarea si/sau crearea de metode inovative de asigurare a managementului resurselor umane;
- ✓ Simplificarea proceselor de recrutare, selectie, evaluare, formare, perfectionare, evidenta in sistemul administratiei publice;
- ✓ Dezvoltarea sistemului de monitorizare si control al politicilor de resurse umane in mod unitar si coerent;
- ✓ Elaborarea si implementarea de standarde ocupationale/de competenta

Beneficiari:

- ✓ Autoritati ale administratiei publice centrale si locale;
- ✓ Structurile asociative ale autoritatilor administratiei publice locale;
- ✓ Universitati.

OS 1.3. Dezvoltarea si implementarea de sisteme standard si instrumente modern si eficiente de management la nivelul institutiilor din sistemului judiciar

OS 1.4: Cresterea transparentei si responsabilitatii sistemului de achizitii publice in vederea aplicarii unitare a normelor si procedurilor de achizitii publice si reducerea neregulilor in acest domeniu

AXA PRIORITARA 2: ADMINISTRATIE PUBLICA SI SISTEM JUDICIAR EFICACE SI TRANSPARENTE

OS 2.1.: *Introducerea de sisteme si standarde comune in administratia publica locala ce optimizeaza procesele orientate catre beneficiari in concordanta cu SCAP*

Beneficiari

- ✓ *autoritati si institutii publice locale de la nivelul judetelor si municipiilor;*
- ✓ *ONG, parteneri sociali;*
- ✓ *institutii de invatamant superior acreditate si de cercetare, Academia Romana;*
- ✓ *autoritati si institutii publice locale beneficiare ITI*

Exemple de actiuni

Planificare strategica si financiara

- ✓ analize de impact, analize cost-beneficiu, evaluarea implicatiilor financiare ale deciziilor, in conformitate cu masurile dezvoltate la nivel central;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- ✓ dezvoltarea si implementarea de mecanisme de colaborare si consultare intre actorii relevanti pe domenii specifice de competenta pentru sustinerea dezvoltarii la nivel local;
- ✓ implementarea sistemului de planificare financiara multianuala;
- ✓ elaborarea si implementarea de politici si strategii la nivel local;

Sprrijinirea introducerii de instrumente, procese de management la nivel local

- ✓ implementarea standardelor de cost si de calitate dezvoltate pentru serviciile publice;
- ✓ implementarea de mecanisme pentru eficientizarea cheltuielilor publice si de stimulare a colectarii taxelor si impozitelor locale;
- ✓ mecanisme/metode eficiente de planificare si gestiune a executiei bugetare;
- ✓ implementarea masurilor de simplificare a procedurilor administrative aplicabile cetatenilor (in conformitate cu planul integrat de simplificare a procedurilor pentru cetateni, analiza privind evenimentele de viata);
- ✓ schimburi de experienta/networking-ul cu autoritati, institutii, organisme publice nationale si internationale;
- ✓ efectuarea de investitii in capacitatea institutionala si in eficienta administratiilor si a serviciilor publice la nivel national, regional si local in vederea realizarii de reforme, a unei mai bune legiferari si a bunei guvernante urilor prin instruiri, activitati intreprinse in comun, participari si retele tematice locale/regionale/nationale/europene;
- ✓ dezvoltarea abilitatilor personalului din autoritatile si institutiile publice locale (inclusiv a factorilor de decizie la nivel politic) pe teme specifice de interes (ex. planificarea strategica; planificare bugetara; control managerial intern; politici publice locale; fundamentare, elaborare, implementare, monitorizare si evaluare a deciziilor la nivelul administratiei publice locale);

OS 2.2. Cresterea transparentei, eticii si integritatii in cadrul autoritatilor si institutiilor publice

Beneficiari: administratia publica centrala

OS 2.3. Asigurarea unei transparente si integritati sporite la nivelul sistemului judiciar in vederea imbunatatirii accesului si a calitatii serviciilor furnizate la nivelul acestuia

Beneficiari: administratia publica centrala

6.2 PROPUNERE PORTOFOLIU DE PROIECTE SI SURSE DE FINANTARE

6.2.1 Portofoliu de proiecte

Nr.crt.	Titlul proiectului	Valoarea estimata (EURO)
1.	Repararea si modernizarea strazilor, trotuarelor si aleilor din municipiul Lupeni inclusiv parcare	4 500 000
2.	Reabilitarea, modernizarea si extinderea retelei de iluminat public, inclusiv in Statiunea Turistica Straja	4 000 000
3.	Reabilitarea termica, modernizarea si dezvoltarea fondului locativ	20 000 000
4.	Reabilitarea, repararea si modernizarea drumurilor de acces la zonele de agrement din municipiul Lupeni	2 500 000
5.	Extinderea si modernizarea sistemelor de alimentare cu apa si canalizare, inclusiv catre statiunea Straja	13 000 000
6.	Sistematizare urbanistica Straja	500 000
7.	Imbunatatirea eficientei energetice pentru cladirile aferente institutiilor publice (Reabilitare si modernizare Spital Lupeni - cladirea veche si amenajare incinta si imprejmuire- 4.000.000 Euro si alte institutii publice 5.000.000 Euro)	9 000 000
8.	Refacerea si modernizarea terenurilor de joaca pentru copii	2 000 000
9.	Studii, inventarieri, cartografiere, baze de date pentru infiintarea de arii naturale protejate	2 000 000
10.	Lucrari de refacere a habitatelor naturale si marcaje, poteci, platforme de observare si centre de vizitare, infrastructura specifica managementului si monitorizarii habitatelor, achizitionare echipamente specifice	1 500 000
11.	Infrastructura pentru prevenirea inundatiilor si reducerea consecintelor inundatiilor	3 000 000
12.	Reabilitare infrastructura aferenta SALVAMONT STRAJA si achizitia de dotari specifice pentru in vederea cresterii eficientei echipajelor de interventii	2.500.000
13.	Reabilitarea terenurilor degradate ca urmare a exploatarei carbunelui	3 000 000
14.	Constructie centru comunitar integrat pentru servicii socio-medicale	2 000 000
15.	Infiintare centru de consiliere vocationala pentru elevi si formare profesionala pentru adulti	1 100 000
16.	Proiecte pentru dezvoltarea resurselor umane	500 000
17.	Imbunatatirea infrastructurii educationale si construirea unui campus scolar in cadrul Liceului Tehnologic din Municipiul Lupeni, judetul Hunedoara	10 000 000
18.	Imbunatatirea infrastructurii educationale in cadrul Scolii Gimnaziale nr. 2 din Municipiul Lupeni, judetul Hunedoara	3 000 000
19.	Imbunatatirea infrastructurii educationale in cadrul Scolii Gimnaziale nr. 3 din Municipiul Lupeni, judetul Hunedoara	3 000 000
20.	Amenajarea zonei de agrement Braita si drum de acces	3 000 000
21.	Amenajarea si marcarea traseelor turistice pentru drumeții, a traseului de mountain bike si a traseului de motocros si asigurarea dotarilor necesare, dezvoltarea de pachete si circuite turistice tematice.	4 000 000
22.	Infiintare structura de sprijinire a afacerilor la Mina Sud Lupeni	5 000 000
23.	Amenajarea pentru activitati sportive si de agrement a albiei si falezei Jiului, respectiv transformarea falezei in piste pentru ciclism si jogging si spatii pentru	5 000 000

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

	odihna si relaxare, precum si amenajarea unui culoar navigabil pentru ambarcatiuni mici in albia raului.	
24.	Complex sportiv Straja	2 500 000
25.	Reabilitare Cinematograf Cultural Lupeni	2 000 000
26.	Bazin de inot si Patinuar	5 000 000
27.	Proiecte pentru promovarea incluziunii sociale, combaterea saraciei si a oricarei forme de discriminare (minoritati rome in invatamant prescolar – 100.000 euro si antreprenoriat social 2 000 000 euro)	2 100 000

6.2.2 Sursele de finantare

Avand in vedere obiectivele de investitii propuse, putem vorbi de o impartire a lor pe doua mari categorii de proiecte, respectiv proiecte de investitii pentru dezvoltarea diferitelor infrastructuri locale si dotarea corespunzatoare a acestora si pe de alta parte dezvoltarea capacitatii resurselor umane locale de a deserve respectivele infrastructuri.

Din aceasta perspectiva putem vorbi de o complementaritate ce asigura o abordare integrata a unei investitii strategice, respective creerea /dezvoltarea infrastructurii si pregatirea capitalului uman ce o poate deservii sau chiar utilizarea ei ca atare ca baza materiala pentru dezvoltarea/consolidarea unor servicii dedicate comunitatii locale.

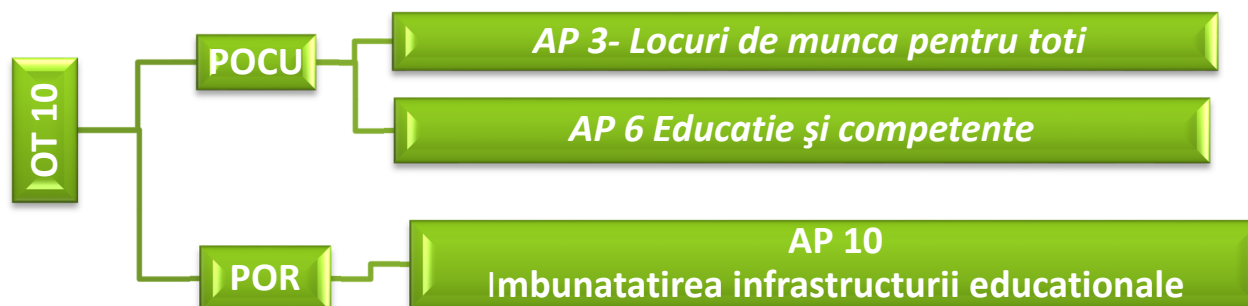
Principalele surse de finantare pentru cele doua categorii de investitii vor fi Programul Operational Capital Uman si Programul Operational Regional.

In cadrul celor doua Programe sunt vizate o serie de obiective tematice din Acordul de Parteneriat, pentru a caror realizare se vor finanta o serie de proiecte investitionale pe tipologia propusa prin Strategia de Dezvoltare a Municipiului Lupeni pentru perioada 2014-2020.

Aceste obiective tematice, precum si natura investitiilor finantate si tipologia beneficiarilor ce le pot implementa, sunt descise in capitolul urmator.

6.2.3 Obiectivele tematice si prioritatile de investitii in cadrul carora pot fi finantate proiectele propuse a se realiza la nivelul municipiului Lupeni

6.2.3.1 OT 10 – INVESTITII IN EDUCATIE, FORMARE SI FORMARE PROFESIONALA PENTRU COMPETENTE SI INVATARE PE TOT PARCURSUL VIETII

AP 3- LOCURI DE MUNCA PENTRU TOTI

OS 3.12 - Imbunatatirea nivelului de cunostinte/ competente/ aptitudini aferente sectoarelor economice/ domeniilor identificate conform SNC si SNCDI ale angajatilor

ACTIVITATI FINANTATE:

Actiuni care vizeaza angajatii

- ✓ Participarea angajatilor la programe de formare profesionala (cursuri de calificare de nivel 2-4 conform Cadrului National al Calificarilor, cursuri de scurta durata, de specializare si perfectionare etc.) in concordanta cu cerintele locurilor de munca din sectoarele economice cu potential competitiv identificate conform SNC si din domeniile de specializare inteligenta conform SNCDI.
- ✓ Evaluare/ validare si certificare pentru recunoasterea competentelor aferente cerintelor locurilor de munca din sectoarele economice cu potential competitiv identificate conform SNC si din domeniile de specializare inteligenta conform SNCDI

Actiuni care vizeaza angajatorii

- ✓ Stimularea angajatorilor pentru organizarea de programe de invatare la locul de munca

BENEFICIARIII PROIECTELOR:

- ✓ Angajatori cu activitate prezenta/ viitoare in domeniile/ sectoarele economice identificate conform SNC si SNCDI, respectiv: turism si ecoturism, textile si pielarie, lemn si mobila, industrii creative, industria auto si componente, TIC, procesarea alimentelor si bauturilor, sanatate si produse farmaceutice, energie si management de mediu, bioeconomie (agricultura, silvicultura, pescuit si acvacultura), biofarmaceutica si biotehnologii.

AP 6 EDUCATIE SI COMPETENTE

OS 6.2 - Cresterea participarii la invatamantul ante-prescolar si prescolar, in special a grupurilor cu risc de parasire timpurie a scolii, cu accent pe copiii apartinand minoritatii roma si a celor din mediul rural

ACTIVITATI FINANTATE: Sprijinirea participarii la invatamantul ante-prescolar si prescolar in special a grupurilor cu risc de PTS, cu accent pe copiii apartinand minoritatii roma si a celor din mediul rural prin:

- ✓ Sprijinirea participarii la invatamantul ante-prescolar, furnizarea de servicii de informare si consiliere a parintilor, programe de educatie parentala, inclusiv masuri de acompaniere si de asigurare de sprijin financiar
- ✓ Asigurarea resurselor umane calificate pentru invatamantul ante-prescolar, inclusiv prin incurajarea mobilitatii personalului didactic prin scheme de mobilitate profesionala, asigurarea unor programe de mentorat
- ✓ Asigurarea/ dezvoltarea si utilizarea de noi servicii si materiale de invatare pentru copiii din invatamantul ante-prescolar, in special pentru copiii apartinand minoritatii roma si copiii cu dizabilitati
- ✓ Promovare de bune practici in aria facilitarii accesului la EICP, valorificand rezultatele unor proiecte /programe initiate/dezvoltate in parteneriat

OS 6.3 - Reducerea parasirii timpurii a scolii prin masuri integrate de prevenire si de asigurare a oportunitatilor egale pentru elevii apartinand grupurilor vulnerabile, cu accent pe elevii apartinand minoritatii roma si elevii din mediul rural/ comunitatile dezavantajate socio-economic.

ACTIVITATI FINANTATE:

Activitati menite sa reduca riscul de PARASIREA TIMPURIE A SCOLII (PTS) pentru elevii apartinand grupurilor vulnerabile, cu accent pe elevii apartinand minoritatii roma si elevi diN mediul rural/ comunitatile dezavantajate socio-economic

- ✓ Promovarea masurilor integrate de prevenire PTS, *programe de tip zone prioritare de educatie*, informare, consiliere si mentorat destinate elevilor in risc de PTS cat si parintilor acestora, *programe de tip scoala dupa scoala*, programe care promoveaza activitatile extra-curriculare, masuri care vizeaza desegregarea scolara, actiuni care contribuie la cresterea stimei de sine, educatie interculturala etc.
- ✓ Programe de sprijin individualizat si adaptare curriculara, formarea cadrelor didactice in aria dezvoltarii de masuri de prevenire a absenteismului si abandonului scolar, dezvoltare de resurse si materiale noi de invatare
- ✓ Formarea echipelor manageriale de la nivelul scolilor in domeniul elaborarii si monitorizarii strategiilor locale de prevenire
- ✓ Dezvoltarea de mecanisme de prevenire si monitorizare a segregarii in scoli

Activitati suport menite sa conduca la cresterea calitatii educatiei obligatorii:

- ✓ Studii/ analize cu valoare de diagnoza si prognoza pe termen mediu, pentru evidentierea cauzelor performantelor scazute la testele nationale si internationale (tip PISA, TIMSS, PIRLS, PIAAC, ECES ,ICCS, ICILS etc.), si pentru dezvoltarea de mecanisme de anticipare a competentelor, precum si pe identificarea de solutii pentru imbunatatirea situatiei actuale, inclusiv prin valorizarea de exemple de bune practici in domeniu din alte state europene

OS 6.4 - Cresterea numarului de tineri care au abandonat scoala si de adulti care nu si-au finalizat educatia obligatorie care se reintorc in sistemul de educatie si formare, inclusiv prin programe de tip a doua sansa si programe de formare profesionala

ACTIVITATI FINANTATE:

Activitati menite sa readuca in sistemul de educatie si formare tineri si adulti care nu si-au finalizat educatia obligatorie:

- ✓ **Implementarea programelor integrate** destinate tinerilor care au abandonat scoala si adultilor care nu si-au finalizat educatia obligatorie, programe care vizeaza cu precadere persoanele apartinand grupurilor vulnerabile
- ✓ Furnizarea de programe de tip "A doua sansa" cu accent pe zonele rurale si comunitatile dezavantajate din punct de vedere socio-economic
- ✓ Dezvoltarea programelor de tip "A doua sansa" inclusiv a programelor de formare profesionala prin sustinerea elaborarii de materiale noi de invatare, invatamant alternativ orientat catre obtinerea de competente cheie
- ✓ Asigurarea programelor de formare profesionala in cadrul programului "A doua sansa", in special in vederea cresterii sanselor de integrare pe piata muncii absolventilor de invatamant secundar inferior
- ✓ Consiliere si programe de educatie parentala pentru membrii familiilor copiilor si adultilor care se afla in afara sistemului educational
- ✓ Studii, analize care sa vizeze participarea la educatie, a celor care provin din medii dezavantajate socio-economic, din mediul rural, precum si a copiilor/tinerilor cu dizabilitati
- ✓ Dezvoltare profesionala a personalului de sprijin cu un rol important pentru elevii care au abandonat scoala
- ✓ Campanii de constientizare

OS 6.5 - Cresterea numarului de oferte educationale orientate pe formarea de competente si pe utilizarea de solutii digitale/de tip TIC in procesul de predare

ACTIVITATI FINANTATE:

- ✓ **Reformarea/validarea/pilotarea curriculumului national scolar obligatoriu (inclusiv pentru invatamantul special si invatamantul de tip a doua sansa)** in vederea orientarii pe formarea de competente cheie si pe nevoile de dezvoltare ale elevilor pentru invatamantul primar si secundar, inclusiv prin utilizarea de solutii digitale/de tip TIC;
- ✓ Dezvoltarea/pilotarea ofertelor curriculare la decizia scolii (CDS) care sprijina achizitia competentelor cheie ale elevilor din invatamantul obligatoriu
- ✓ Elaborarea de materiale didactice care sprijina implementarea curriculumului revizuit (ghiduri, resurse educationale pentru elevi si cadre didactice), in special cele de tipul resurselor educationale deschise.
- ✓ Realizarea de studii tematice privind aplicarea curriculumului revizuit si achizitiile competentelor cheie cu focalizare pe copiii si tinerii din minoritatea roma, copii din medii dezavantajate socio-economic, din mediul rural si copii/tineri cu dizabilitati.

BENEFICIARIII PROIECTELOR:

- ✓ MEN si agentii, structuri/alte organisme aflate in subordinea/coordonarea MEN si alte organisme publice cu atributii in domeniul educatiei si formarii profesionale
- ✓ Administratorul schemei de grant global (in eventualitatea in care se opteaza pentru acest mecanism de implementare)
- ✓ Parteneri sociali din invatamantul preuniversitar (ex. organizatii sindicale)

OS 6.6 - Imbunatatirea competentelor personalului didactic din invatamantul pre-universitar in vederea promovarii unor servicii educationale de calitate orientate pe nevoile elevilor si a unei scoli incluzive.

ACTIVITATI FINANTATE:

- ✓ **Perfectionarea profesionala specializata pentru personalul didactic din invatamantul preuniversitar**
- ✓ Evaluarea si validarea competentelor obtinute de cadrele didactice/ personalul de sprijin prin rute alternative de formare
- ✓ Promovarea unor masuri integrate de mobilitate pentru personalul didactic (de exemplu, cu programul Erasmus +).
- ✓ Alte masuri care vin in sprijinul indeplinirii obiectivelor specifice stabilite in cadrul acestei PI (ex activitati de formare care promoveaza incluziunea, activitati de formare in aria elaborarii de resurse educationale deschise pentru facilitarea implementarii curriculumului revizuit, activitati de formare pentru echipele manageriale in aria monitorizarii impactului masurilor privind cresterea accesului la educatie etc)

BENEFICIARIII PROIECTELOR OS 6.2 , OS 6.3, OS 6.4, OS 6.5

- ✓ MEN si agentii, structuri/alte organisme aflate in subordinea/coordonarea MEN si alte organisme publice cu atributii in domeniul educatiei si formarii profesionale, inclusiv asigurarea calitatii in invatamantul preuniversitar
- ✓ Institutii de invatamant (ISCED 0,1,2,3) acreditate, publice si private, din reseaua scolara nationala
- ✓ Furnizori de servicii de orientare, consiliere, mediere scolara si servicii alternative, publici si privati
- ✓ Parteneri sociali din invatamantul preuniversitar (ex. organizatii sindicale)
- ✓ Institutii de cult si asociatii religioase, ONG-uri
- ✓ Autoritatile publice locale cu atributii in domeniul educatiei de nivel preuniversitar, Institutii/agentii guvernamentale cu atributii in domeniul incluziunii sociale

OS 6.7 - Cresterea participarii la invatamantul tertiar universitar si non-universitare organizat in cadrul institutiilor de invatamant superior acreditate in special pentru cei care provin din grupuri vulnerabile

OS 6.8 - Implementarea de masuri sistemice in invatamantul tertiar universitar si non-universitar organizat in cadrul institutiilor de invatamant superior acreditate pentru a facilita adaptarea la cerintele pietei muncii

OS 6.9 - Imbunatatirea nivelului de competente al personalului didactic din invatamantul tertiar universitar si non-universitar organizat in cadrul institutiilor de invatamant superior acreditate in ceea ce priveste continutul educational inovator si resursele de invatare moderne si flexibile

OS 6.10 - Diversificarea ofertelor educationale in invatamantul tertiar universitar si non-universitar ethnic organizat in cadrul institutiilor de invatamant superior acreditate corelate cu nevoile pietei muncii din sectoarele economice/ domeniile identificate prin SNC si SNCDI

BENEFICIARI PROIECTELOR:

- ✓ Ministerul Educatiei Nationale si autoritatile din subordinea sa
- ✓ Agentii, structuri aflate in coordonarea/subordonarea MEN si alte organisme publice cu atributii in domeniul invatamantului superior, inclusiv in asigurarea si managementul calitatii si a Cadrului National al Calificarilor in Invatamantul Superior
- ✓ Institutii de invatamant superior acreditate, publice si private
- ✓ Parteneri sociali din invatamantul superior (ex. organizatii sindicale)/ Parteneri sociali/ syndicate/ comitete sectoriale/ institutii si organizatii membre ale Pactelor Regionale si Parteneriatelor Locale pentru Ocupare si Incluziune Sociala
- ✓ ONG-uri, inclusiv asociatiile studentesti

OS 6.11 - Cresterea participarii la programele de **FORMARE PROFESIONALA INITIALA (FPI)**, in special pentru

elevii/ucenicii care provin din comunitati dezavantajate, cu accent pe mediul rural si cei apartinand minoritatii roma

OS 6.12 - Cresterea participarii la programele de formare profesionala continua, cu accent pe acei adulti, cu un nivel scazut de calificare si persoanele cu varsta de peste 40 ani, din zone rurale defavorizate, inclusive prin recunoasterea si certificarea rezultatelor invatarii dobandite in contexte non-formale si informale

ACTIVITATI FINANTATE:

OS 6.11 Activitati pentru cresterea participarii la programele de FPI (ISCED 2 – 4 nivel de calificare 3 – 5):

- ✓ Sprijin pentru participarea la programele de FPI, in special pentru copiii si tinerii care provin din comunitati dezavantajate, conditionat de absolvirea studiilor si ocuparea unui loc de munca/ continuarea studiilor in termen de 6 luni de la absolvire;
- ✓ Suport pentru participarea la programe de ucenicie la finalizarea invatamantului obligatoriu;
- ✓ Dezvoltarea si furnizarea de servicii de consiliere si tutorat pentru elevi pentru stimularea participarii la programele FPI
- ✓ Actiuni de informare, indrumare si orientare adresate elevilor si parintilor, cu scopul de a creste nivelul de constientizare a avantajelor participarii la FPI
- ✓ Alte actiuni inovative pentru cresterea participarii la FPI inclusiv prin activitati de cooperare transnationala si transfer de bune practici

OS 6.12 Activitati pentru cresterea participarii la programele de FPC (25 – 64 ani):

- ✓ Sprijin pentru participarea la programele de FPC prin masuri integrate si flexibile cum ar fi: programe care vizeaza imbunatatirea abilitatilor de baza si transversale, atat profesionale, cat si non-profesionale, precum si a competentelor antreprenoriale,
- ✓ Consiliere profesionala si tutorat pentru grupul tinta vizat pentru incurajarea participarii la programele de FPC

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- ✓ Evaluare, recunoastere si validare a rezultatelor invatarii dobandite in contexte non-formale si informale
- ✓ Organizarea de campanii/actiuni de informare si constientizare pentru promovarea importantei formarii profesionale si participarii la programele de FPC
- ✓ Alte actiuni inovative pentru cresterea participarii la FPC

BENEFICIARIII PROIECTELOR:

- ✓ Ministerul Educatiei Nationale (MEN), Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice (MMFPSPV)
- ✓ Agentii, structuri subordonate sau aflate in coordonarea MEN/MMFPSPV si alte organisme publice cu atributii in domeniul formarii profesionale
- ✓ Autoritatea Nationala pentru Calificari, Centrul National de Dezvoltare a Invatamantului Profesional si Tehnic, ANOFM si OJFM (SPO)/
- ✓ Membri ai Comitetelor Sectoriale si Comitete Sectoriale cu personalitate juridica
- ✓ Organizatii sindicale, Patronate, Asociatii profesionale, **ONG-uri**, Camere de comert, industrie si agricultura/ Centre publice sau private de validare/certificare a invatarii anterioare
- ✓ **Furnizori de FPC autorizati, publici si privati/ Furnizori de servicii de consiliere si orientare profesionala/ pentru cariera**

OS 6.13 - *Cresterea numarului absolventilor de invatamant tertiar universitar si non universitar care isi gasesc un loc de munca urmare a accesului la activitati de invatare la un potential loc de munca / cercetare/ inovare, cu accent pe sectoarele economice cu potential competitiv identificate conform SNC si domeniile de specializare inteligenta conform SNCDI*

- ✓ **Actiuni de imbunatatire a tranzitiei de la educatie la viata activa a participantilor din invatamantul tertiar universitar si non universitar (organizat in cadrul institutiilor de invatamant superior) (ISCED 4-8), inclusiv a cercetatorilor post-doctorat**

OS 6.14 - *Cresterea participarii la programe de invatare la locul de munca a elevilor si ucenicilor din invatamantul secundar si tertiar non-universitar, cu accent pe sectoarele economice cu potential competitive identificate conform SNC si din domeniile de specializare inteligenta conform SNCDI*

- ✓ **Actiuni de imbunatatire a tranzitiei de la educatie la viata activa a participantilor din invatamantul secundar si tertiar non-universitar, FPI (ISCED 2 – 4 nivel de calificare 3 - 5) in special in sectoarele economice cu potential competitiv identificate conform SNC si din domeniile de specializare inteligenta conform SNCDI**

OS 6.15 - *Imbunatatirea nivelului de competente al personalului didactic, a formatorilor, a evaluatorilor de competente profesionale si personalului din intreprinderi cu atributii in invatarea la locul de munca*

- ✓ Programe de dezvoltare profesionala a personalului didactic (inclusiv prin stagii de pregatire la agenti economici), a formatorilor din FPI si FPC, a tutorilor din intreprinderi, maistrilor de ucenicie, evaluatorilor de competente profesionale, in special pentru dezvoltarea si implementarea de programe de invatare pe tot parcursul vietii, inclusiv prin stagii la agentii economici (la nivel sectorial, regional etc.)

- ✓ Sustinerea participarii la competitii profesionale regionale, nationale si internationale, cu scopul asigurarii schimbului de know-how si experiente didactice relevante.

OS 6.15 - *Imbunatatirea nivelului de competente al personalului didactic, a formatorilor, a evaluatorilor de competente profesionale si personalului din intreprinderi cu atributii in invatarea la locul de munca*

- ✓ Programe de dezvoltare profesionala a personalului didactic (inclusiv prin stagii de pregatire la agenti economici), a formatorilor din FPI si FPC, a tutorilor din intreprinderi, maistrilor de ucenicie, evaluatorilor de competente profesionale, in special pentru dezvoltarea si implementarea de programe de invatare pe tot parcursul vietii, inclusiv prin stagii la agentii economici (la nivel sectorial, regional etc.)
- ✓ Sustinerea participarii la competitii profesionale regionale, nationale si internationale, cu scopul asigurarii schimbului de know-how si experiente didactice relevante.

OS 6.16 - *Cresterea numarului de oferte furnizate de sistemul de educatie si formare profesionala adaptate la nevoile si tendintele de dezvoltare ale pietei muncii*

- ✓ Activitati pentru cresterea calitatii si relevantei sistemului de educatie si formare profesionala pentru a dezvolta si implementa programe de formare de calitate, relevante pentru piata muncii

OS 6.17 - *Cresterea numarului de programe de formare profesionala pentru sectoarele economice cu potential competitiv identificate conform SNC si din domeniile de specializare inteligenta conform SNCDI bazate pe un sistem de anticipare a nevoilor si tendintelor de dezvoltare ale pietei muncii prin investitii in capacitatea furnizorilor de formare si prin stimularea parteneriatelor cu mediul de afaceri*

- ✓ Activitati pentru consolidarea capacitatii furnizorilor de educatie si formare profesionala pentru a dezvolta si implementa programe de calitate, relevante pentru piata muncii pentru sectoarele economice cu potential competitiv identificate conform SNC si din domeniile de specializare inteligenta conform SNCDI

BENEFICIARIII PROIECTELOR:

- ✓ MEN/MMFPSPV/ Agentii, structuri subordonate sau aflate in coordonarea MEN/MMFPSPV si alte organisme publice cu atributii in domeniul formarii profesionale, Autoritatea Nationala pentru Calificari/ CNDIPT/ ANOFM, AJOFM (SPO)/ Membri ai Comitetelor Sectoriale si Comitete Sectoriale cu personalitate juridica/ Organizatii sindicale/ Patronate/ Asociatii profesionale/Camere de comert, industrie si agricultura/Centre publice sau private de validare/certificare a invatarii anterioare/ Institutii si organizatii membre ale Pactelor Regionale si Parteneriatelor Locale pentru Ocupare si Incluziune Sociala
- ✓ Furnizori de FPI si FPC autorizati, publici si privati/ Furnizori de servicii de consiliere si orientare profesionala/ pentru cariera
- ✓ Institutii si organizatii membre ale consorțiilor si parteneriatelor regionale si locale in domeniile ocuparii, educatiei si formarii profesionale

---

POR - AP 10 IMBUNATATIREA INFRASTRUCTURII EDUCATIONALE

Investitiile in educatie si formare, inclusiv in formare profesionala pentru dobandirea de competente si invatare pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurilor de educatie si formare (URBAN,RURAL)

OS 10.1. Cresterea gradului de participare la nivelul educatiei timpurii si invatamantului obligatoriu, in special pentru copii cu risc crescut de parasire timpurie a sistemului

- ✓ Investitiile prevazute vizeaza invatamantul anteprescolar, prescolar, primar si nivelul secundar inferior.

OS 10.2 – Cresterea gradului de participare la invatamantul profesional si tehnic si invatare pe tot parcursul vietii

- ✓ Investitiile vizeaza interventii in infrastructura educationala pentru invatamantul profesional si tehnic si invatarea pe tot parcursul vietii.

OS 10.3 - Cresterea relevantei invatamantului tertiar universitar in relatie cu piata fortei de munca si sectoarele economice competitive

- ✓ Investitiile vor sprijini dezvoltarea si modernizarea infrastructurii institutiilor de invatamant superior (tertiar) si a resurselor relevante, tinand cont de tendintele de dezvoltare economica in raport cu cerintele pietei si politicile nationale in domeniu (in special Strategia nationala pentru invatamantul tertiar, SNC si SNCDI).

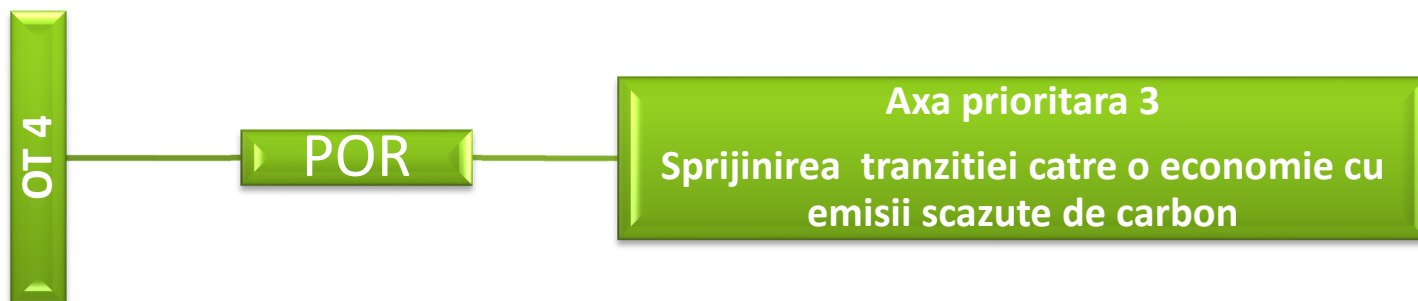
ACTIVITATI FINANATATE:

- ✓ constructia/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii pentru educatia timpurie - educationale anteprescolare si prescolara (crese si gradinite)
- ✓ constructia/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educationale pentru invatamantul general obligatoriu (scoli I - VIII)
- ✓ constructia/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educationale pentru invatamantul profesional si tehnic si invatarea pe tot parcursul vietii (licee tehnologice si scoli profesionale)
- ✓ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educationale universitare

BENEFICIARIII PROIECTELOR:

- unitati administrativ-teritoriale (autoritati si institutii ale administratiei publice locale)
- institutii de invatamant superior de stat

6.2.3.2 OT 4 – SPRIJINIREA TRANZITIEI CATRE O ECONOMIE CU EMISII SCAZUTE DE CARBON IN TOATE SECTOARELE

AP 3- SPRIJINIREA TRANZITIEI CATRE O ECONOMIE CU EMISII SCAZUTE DE CARBON

OS 3.1 - SPRIJINIREA EFICIENTEI ENERGETICE, A GESTIONARII INTELIGENTE A ENERGIEI SI A UTILIZARII ENERGIEI DIN SURSE REGENERABILE IN INFRASTRUCTURILE PUBLICE, INCLUSIV IN CLADIRILE PUBLICE, SI IN SECTORUL LOCUINTELOR

ACTIVITATI FINANTATE:

1. Eficienta energetica a cladirilor publice:

- ✓ Imbunatatirea izolatiei termice a anvelopei cladirii, (pereti exteriori, ferestre, tamplarie, planseu superior, planseu peste subsol), sarpantelor si invelitoarelor, inclusiv masuri de consolidare a cladirii;
- ✓ Reabilitarea si modernizarea instalatiilor pentru prepararea si transportul agentului termic, apei calde menajere si a sistemelor de ventilare si climatizare, inclusiv sisteme de racire pasiva, precum si achizitionarea si instalarea echipamentelor aferente si racordarea la sistemele de incalzire centralizata, dupa caz;
- ✓ Utilizarea surselor regenerabile de energie pentru asigurarea necesarului de energie termica pentru incalzire si prepararea apei calde de consum;
- ✓ Implementarea sistemelor de management energetic avand ca scop imbunatatirea eficientei energetice si monitorizarea consumurilor de energie (ex. achizitionarea si instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea si gestionarea energiei electrice);
- ✓ Inlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent si incandescent cu corpuri de iluminat cu eficienta energetica ridicata si durata mare de viata;
- ✓ Orice alte activitati care conduc la indeplinirea realizarii obiectivelor proiectului (inlocuirea lifturilor si a circuitelor electrice - scari, subsol, lucrari de demontare a instalatiilor si echipamentelor montate, lucrari de reparatii la fatade etc.);
- ✓ Realizarea de strategii pentru eficienta energetica (ex. strategii de reducere a CO2) care au proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.

BENEFICIARII PROIECTELOR: URBAN SI RURAL

- ✓ Unitati administrativ-teritoriale, respectiv autoritatile si institutiile publice centrale, definite conform Legii nr. 90/2001 privind organizarea si functionarea Guvernului Romaniei si a ministerelor si Legii nr. 340/2004 privind

institutia prefectului, autoritatile si institutiile publice locale, definite conform Legii administratiei publice locale nr. 215/2001, cu modificarile si completarile ulterioare, precum si parteneriate ale acestora.

ACTIVITATI FINANTATE:

2. Eficienta energetica a cladirilor rezidentiale:

- ✓ Imbunatatirea izolatiei termice si hidroizolare anvelopei cladirii (pereti exteriori, ferestre, tamplarie, planseu superior, planseu peste subsol), sarpantelor si invelitoarelor inclusiv masuri de consolidare;
- ✓ Reabilitarea si modernizarea instalatiei de distributie a agentului termic – incalzire si apa calda de consum, parte comuna a cladirii tip bloc de locuinte, inclusiv montarea de robinete cu cap termostatic, etc.
- ✓ Modernizarea sistemului de incalzire: repararea/inlocuirea centralei termice de bloc/scara; achizitionarea si instalarea unor sisteme alternative de producere a energiei din surse regenerabile – panouri solare termice, panouri solare electrice, pompe de caldura si/sau centrale termice pe biomasa, etc.;
- ✓ Inlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent si incandescent din spatiile comune cu corpuri de iluminat cu eficienta energetica ridicata si durata mare de viata;
- ✓ Implementarea sistemelor de management al functionarii consumurilor energetice: achizitionarea si instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea si gestionarea energiei electrice;
- ✓ Orice alte activitati care conduc la indeplinirea realizarii obiectivelor proiectului (inlocuirea lifturilor si a circuitelor electrice in partile comune - scari, subsol, lucrari de demontare a instalatiilor si echipamentelor montate, lucrari de reparatii la fatade etc.);
- ✓ Realizarea de strategii pentru eficienta energetica (ex. strategii de reducere a CO2) care au proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.
- ✓

BENEFICIARII PROIECTELOR: URBAN SI RURAL

- ✓ Unitate administrativ-teritoriala (autoritate a administratiei publice locale, APL) din mediul urban, definita conform Legii administratiei publice locale nr. 215/2001, cu modificarile si completarile ulterioare/ ca reprezentanti ai asociatiilor de proprietari.

ACTIVITATI FINANTATE

3. Investitii in iluminatul public:

- ✓ Inlocuirea sistemelor de iluminatul public cu incandescenta cu iluminat prin utilizarea unor lampi cu eficienta energetica ridicata, durata mare de viata si asigurarea confortului corespunzator (ex. LED), inclusiv prin reabilitarea instalatiilor electrice – stalpi, retele, etc.;
- ✓ Achizitionarea/instalarea de sisteme de telegestiune a iluminatului public;
- ✓ Extinderea/reintregirea sistemului de iluminat public in localitatile urbane;
- ✓ Utilizarea surselor regenerabile de energie (ex. panouri fotovoltaice, etc.);

- ✓ Orice alte activitati care conduc la indeplinirea realizarii obiectivelor proiectului;
- ✓ Realizarea de strategii pentru eficienta energetica (ex. strategii de reducere a CO2) care au proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.

BENEFICIARIII PROIECTELOR: URBAN

- ✓ Unitate administrativ-teritoriala (autoritate a administratiei publice locale, APL) din mediul urban, definita conform Legii administratiei publice locale nr. 215/2001, cu modificarile si completarile ulterioare, precum si parteneriate ale acestora.

OS 3.2. Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, in particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbana si a unor masuri relevante pentru atenuarea adaptarilor

ACTIVITATI FINANTATE:

A. Investitii destinate imbunatatirii transportului public urban (ex. achizitionarea de material rulant electric/vehicule ecologice (EEV) inclusiv pentru proiecte pilot de introducere a transportului public in localitati urbane; modernizarea materialului rulant electric (tramvaie), modernizarea/ reabilitarea/ extinderea traseelor de transport electric public; modernizarea/ reabilitarea depourilor aferente transportului public si infrastructura tehnica aferenta, inclusiv construire depouri noi pentru transportul electric; realizarea de trasee separate exclusive pentru vehiculele de transport public; imbunatatirea statiilor de transport public existente, inclusiv realizarea de noi statii si terminale intermodale pentru mijloacele de transport in comun; realizarea de sisteme de e - ticketing pentru calatori; construirea/ modernizarea/ reabilitarea infrastructurii rutiere (pe coridoarele deservite de transport public) pentru cresterea nivelului de siguranta si eficienta in circulatie si exploatare al retelei de transport (cu asigurarea crearii/modernizarii traseelor pentru pietoni si biciclisti, acolo unde este posibil), etc.);

B. Investitii destinate transportului electric si nemotorizat (ex. construire infrastructura necesara transportului electric (inclusiv statii de alimentare a automobilelor electrice); construirea/ modernizarea/ reabilitarea pistelor/ traseelor pentru biciclisti si a infrastructurii tehnice aferente (puncte de inchiriere, sisteme de parcaj pentru biciclete etc); crearea de zone si trasee pietonale, inclusiv masuri de reducere a traficului auto in anumite zone, etc.);

C. Alte investitii destinate reducerii emisiilor de CO2 in zona urbana (ex. realizarea de sisteme de monitorizare video bazat pe instrumente inovative si eficiente de management al traficului; modernizarea/ reabilitarea infrastructurii rutiere fundamentate de masurile propuse de PMUD pentru reducerea emisiilor de CO2 realizarea sistemelor de tip park and ride; realizarea de perdele forestiere - alineamente de arbori (cu capacitate mare de retentie a CO2).

Prin intermediul acestei prioritati de investitie, se vor considera eligibile cheltuielile cu realizarea de planuri de mobilitate urbana durabila care genereaza proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.

BENEFICIARIII PROIECTELOR

- ✓ *Autoritatile publice locale din localitatile urbane (posibil in parteneriat cu operatorul de transport public), cu exceptia municipiilor resedinta de judet eligibile in cadrul axei prioritare 4 a POR.*

6.2.3.3 OT 6 – PROTECTIA MEDIULUI SI PROMOVAREA UTILIZARII EFICIENTE A RESURSELOR

AP 5 - IMBUNATATIREA MEDIULUI URBAN SI CONSERVAREA, PROTECTIA SI VALORIFICAREA DURABILA A PATRIMONIULUI CULTURAL

OS 5.1 – Conservarea, protejarea, promovarea si dezvoltarea patrimoniului natural si cultural

Impulsionarea dezvoltarii locale prin conservarea, protejarea si valorificarea patrimoniului cultural si a identitatii culturale

ACTIVITATI FINANTATE:

- ✓ Restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea monumentelor istorice;
- ✓ Restaurarea, protectia, conservarea si realizarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare;
- ✓ Restaurarea si remodelarea plasticii fatadelor;
- ✓ Dotari interioare (instalatii, echipamente si dotari pentru asigurarea conditiilor de climatizare, siguranta la foc, antiefractie);
- ✓ Dotari pentru expunerea si protectia patrimoniului cultural mobil si imobil;
- ✓ Activitati de marketing si promovare turistica a obiectivului restaurat, inclusiv digitizarea acestuia, in cadrul proiectului.

BENEFICIARIII PROIECTELOR:

- ✓ Autoritati ale administratiei publice locale, autoritati ale administratiei centrale
- ✓ Unitatile de cult, ONG-uri si Parteneriate intre aceste entitati, respectiv:
  - Autoritate a administratiei publice locale, in calitate de lider in parteneriat cu alta autoritate publica locala, cu o autoritate publica centrala, unitate de cult sau ONG

Autoritate a administratiei publice centrale, in calitate de lider in parteneriat cu o autoritate publica locala sau unitate de cult.

OS 5.2 Realizarea de actiuni destinate imbunatatirii mediului urban, revitalizarii oraselor, regenerarii si decontaminarii terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluarii aerului si promovarii masurilor de reducere a zgomotului

Reconversia si refunctionalizarea terenurilor si suprafetelor degradate, vacante sau neutilizate din orasele mici, mijlocii si municipiul Bucuresti

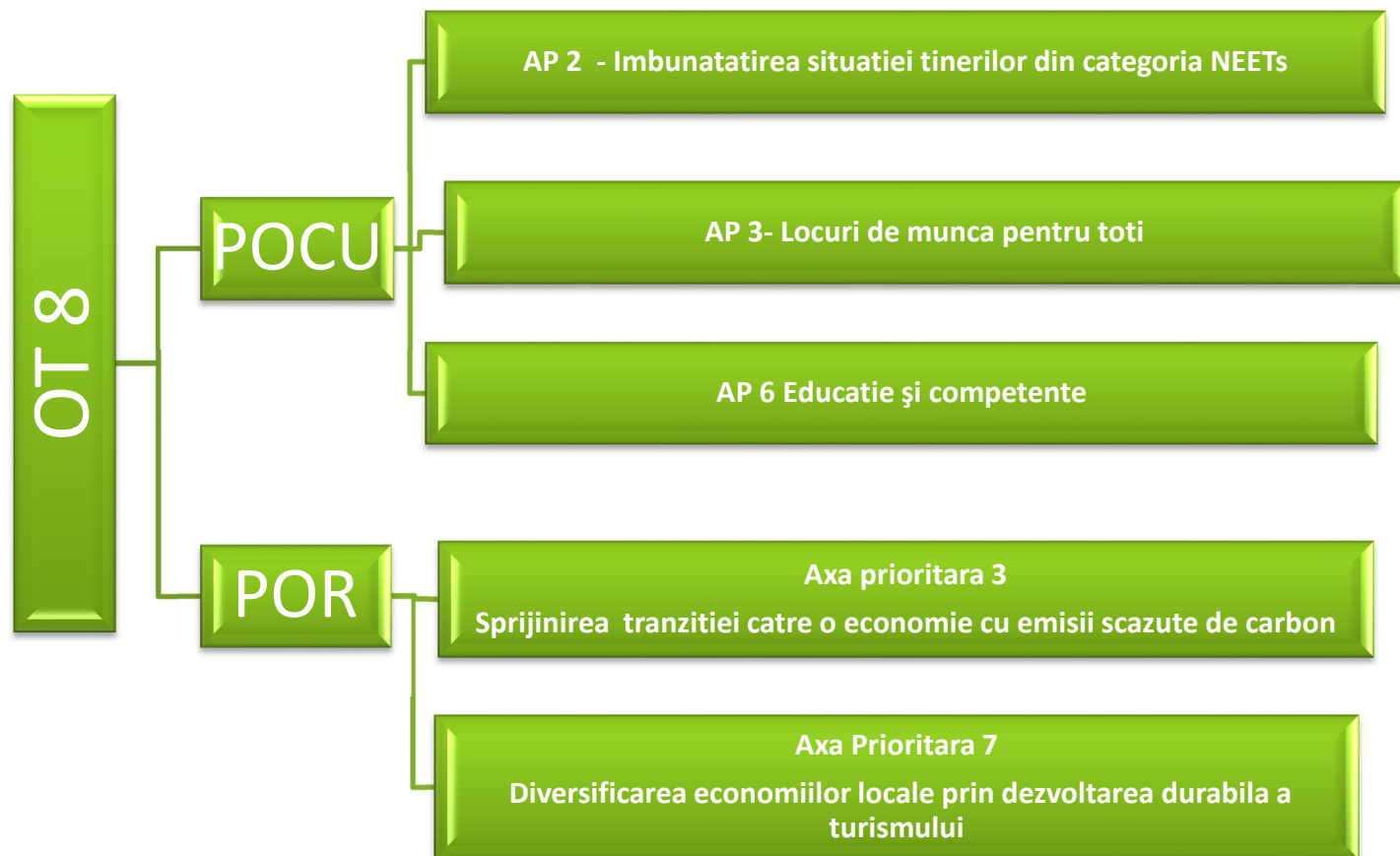
ACTIVITATI FINANTATE:

- ✓ demolarea cladirilor situate pe terenurile supuse interventiilor;
- ✓ realizarea alei pietonale, piste pentru biciclisti, creare trotuare;
- ✓ amenajare spatii verzi (defrisarea vegetatiei existente; modelarea terenului; montarea elementelor constructive de tipul alei, foisoare, pergole, grilaje etc.; plantarea/gazonarea suprafetelor, inclusiv plantare arbori);
- ✓ crearea de facilitati pentru recreere pe terenurile amenajate (ex. zone speciale pentru sport, locuri de joaca pentru copii, etc.);
- ✓ instalare Wi-Fi in spatiile publice;
- ✓ dotare mobilier urban (banci, cosuri de gunoi, etc);
- ✓ modernizarea strazilor urbane adiacente terenurile supuse interventiilor, inclusiv inlocuirea si/sau racordarea la utilitati publice (strazile urbane sunt eligibile in situatii exceptionale, numai in masura in care astfel de investitii sunt necesare pentru facilitarea accesibilitatii la obiectivul de investitii).

BENEFICIARII PROIECTELOR:

- ✓ Autoritatile si institutiile publice locale din mediul urban, cu exceptia municipiilor resedinta de judet, finantate in cadrul axei prioritare dedicate dezvoltarii urbane.

6.2.3.4 OT 8 – PROMOVAREA SUSTENABILITATII SI CALITATII LOCURILOR DE MUNCA SI SPRIJINIREA MOBILITATII FORTEI DE MUNCA

AP 2 - ÎMBUNĂTĂȚIREA SITUAȚIEI TINERILOR DIN CATEGORIA NEETS (BUCUREȘTI-ILFOV, NORD-EST, NORD-VEST, VEST, SUD-VEST OLȚENIA)

OS 2.1 - Creșterea ocupării tinerilor NEETs someri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare, cu rezidență în regiunile eligibile (București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia)

OS 2.2 - Îmbunătățirea nivelului de competențe, inclusiv prin evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal al tinerilor NEETs someri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare, cu rezidență în regiunile eligibile

OS 2.3 - Creșterea numărului tinerilor NEETs inactivi înregistrați la Serviciul Public de Ocupare

BENEFICIARIII PROIECTELOR:

- ✓ Entități relevante (furnizori de formare, furnizori de servicii de ocupare/ evaluare și certificare a competențelor, sindicate, patronate, ONG-uri/ organizații de tineret etc.) în parteneriat cu angajatori
- ✓ Angajatori

- ✓ MMFPSPV/SPO (inclusiv unitatile cu personalitate juridica din subordinea sa) in parteneriat cu entitati relevante (angajatori, furnizori de formare, furnizori de servicii de ocupare/ evaluare si certificare a competentelor, syndicate, patronate, **ONG-uri/ organizatii de tineret etc.**)

ACTIUNI FINANTATE:

- ✓ **Masuri active de ocupare** (servicii personalizate de informare, consiliere si orientare, sprijin in gasirea de loc de munca/ plasarea pe piata muncii/imbunatatirea competentelor prin participarea la programe de ucenicie/finalizarea studiilor obligatorii/ participarea la programe de formare, sprijin pentru ocupare si prime de mobilitate.)
- ✓ **Imbunatatirea nivelului de educatie si competente** (Participarea la programe de formare profesionala / Participarea la programe de ucenicie si stagii prin acordarea de sprijin financiar a angajatorilor in vederea organizarii unor astfel de scheme)
- ✓ **Facilitarea participarii pe piata muncii** (Stimularea angajatorilor pentru a crea locuri de munca pentru tinerii NEETs someri/ Evaluare si certificare pentru recunoasterea competentelor dobandite in context informal si non-formal/ Sprijin in gasirea unui loc de munca/ plasare pe piata muncii)
- ✓ **Incurajarea antreprenoriatului si a ocuparii pe cont propriu** (Acordarea de sprijin financiar pentru infiintarea de intreprinderi de catre tinerii NEETs someri/ Consiliere si formare pentru tinerii NEETs someri in domeniul antreprenoriatului in vederea crearii de intreprinderi, precum si programe de tutorat/mentorat pentru cresterea si consolidarea afacerilor)
- ✓ **Incurajarea mobilitatii fortei de munca** (Sprijin adecvat pentru a ajuta tinerii care gasesc un loc de munca intr-o alta zona/regiune sa se adapteze la noul lor mediu, inclusiv prin acordarea de sprijin financiar (ex. prime de mobilitate si/sau de instalare)/

AP 3- LOCURI DE MUNCA PENTRU TOTI – TOATE REGIUNILE

OS 3.1 - Cresterea ocuparii somerilor si a persoanelor inactive, lucratorii varstnici (55-64 ani), persoanelor cu dizabilitati, persoanelor cu nivel redus de educatie

OS 3.2 - Cresterea ocuparii cetatenilor romani apartinand minoritatii roma

OS 3.3 - Cresterea ocuparii persoanelor din mediul rural, in special cele din agricultura de subzistenta si semisubzistenta

OS 3.4 - Imbunatatirea nivelului de competente, inclusiv prin evaluarea si certificarea competentelor dobandite in sistem non-formal si informal al somerilor si persoanelor inactive, lucratorii varstnici (55-64 ani), persoanelor cu dizabilitati, persoanelor cu nivel redus de educatie

OS 3.5 - Imbunatatirea nivelului de competente, inclusiv prin evaluarea si certificarea competentelor dobandite in sistem non-formal si informal al cetatenilor romani apartinand minoritatii roma

OS 3.6 - Imbunatatirea nivelului de competente, inclusiv prin evaluarea si certificarea competentelor dobandite in sistem non-formal si informal al persoanelor din mediul rural, in special cele din agricultura de subzistenta si semi-subzistenta.

ACIVITATI FINANTATE:

- ✓ **Masuri active de ocupare** (servicii personalizate de informare, consiliere si orientare,sprijin in gasirea de loc de munca/ plasarea pe piata muncii
- ✓ **Imbunatatirea nivelului de educatie si competente** (Participarea la programe de formare profesionala personalizate/ Participarea la programe de ucenicie si stagii prin acordarea de sprijin financiar angajatorilor (de exemplu prin acordarea de stimulente financiare, sprijinirea coordonatorilor de ucenicie/ mentorilor implicati in acest proces, asigurarea materialelor utilizate in procesul de invatare la locul de munca etc.) pentru a organiza astfel de scheme
- ✓ **Facilitarea participarii pe piata muncii** (Stimularea angajatorilor (de exemplu prin acordarea de stimulente financiare) pentru a crea noi locuri de munca/Evaluare si certificare pentru recunoasterea competentelor dobandite in context informal si non-formal, ca modalitate de crestere a sanselor de ocupare/Sprijin in gasirea unui loc de munca/ plasare pe piata muncii etc.
- ✓ **Incurajarea mobilitatii fortei de munca** (Sprijinirea persoanelor care gasesc un loc de munca intr-o alta zona/regiune sa se adapteze la noul lor mediu, inclusiv prin acordarea de prime de mobilitate)

BENEFICIARIII PROIECTELOR:

- ✓ **Entitati relevante** (furnizori de formare, furnizori de servicii de ocupare/ evaluare si certificare a competentelor, syndicate, patronate, ONG-uri/ organizatii de tineret etc.) **in parteneriat cu angajatori/ Angajatori**
- ✓ **MMFPPV/ SPO** (inclusiv unitatile cu personalitate juridica din subordinea sa) **in parteneriat cu entitati relevante** (angajatori, furnizori de formare, furnizori de servicii de ocupare/ evaluare si certificare a competentelor, syndicate, patronate, camere de comert etc)

OS 3.7 - Cresterea ocuparii prin sustinerea intreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbana

ACTIVITATI FINANTATE:

- ✓ **Sprijin acordat persoanelor fizice pentru deschiderea unei afaceri** (Acordarea de sprijin financiar persoanelor fizice pentru infiintarea de afaceri – suma nerambursabila care poate fi completata de posibilitatea apelarii la produse financiare (tipul acestora va fi evidentiat prin analiza ex-ante/ Furnizarea de servicii personalizate de consiliere/ consultanta (ex. elaborare plan de afaceri, consultanta juridica, contabilitate, marketing/Imbunatatirea practicilor si dezvoltarea afacerilor etc.), formare profesionala antreprenoriala si alte forme de sprijin (de exemplu, mentorat), atat in faza de infiintare a afacerii, cat si post infiintare.
- ✓ **Sprijin acordat IMM-urilor deja infiintate (cu un istoric de functionare pana la un an) pentru a crea noi locuri de munca** (Acordarea de subventii pentru a crea noi locuri de munca in IMM-urile existente/ Furnizarea de servicii de consiliere/ consultanta (ex. elaborare planuri de afaceri, consultanta juridica, contabilitate, marketing, imbunatatirea practicilor si dezvoltarea afacerilor etc.), formare profesionala antreprenoriala si alte forme de sprijin (de exemplu, mentorat) pentru dezvoltarea afacerii.

BENEFICIARIII PROIECTELOR:

- ✓ Administratorii schemei/ schemelor de antreprenoriat (in situatia in care se opteaza pentru acest mecanism de implementare)
- ✓ Pentru instrumente financiare, beneficiarii potentiali ar putea fi evidentiati prin analiza ex-ante in conformitate cu art. 37 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013
- ✓ Persoane fizice care intentioneaza sa infiinteze o afacere
- ✓ **IMMuri non agricole din urban**

OS 3.8 Cresterea numarului de angajati care beneficiaza de instrumente, metode, ompetit etc standard de management al resurselor umane si de conditii de lucru imbunatatite in vederea adaptarii activitatii la dinamica sectoarelor economice cu ompetiti ompetitive identificate conform SNC/ domeniilor de specializare inteligenta conform SNCDI

OS 3.9 – Cresterea sanselor de reintegrare pe piata muncii a lucratorilor care urmeaza sa fie disponibilizati/ concediati prin furnizarea de masuri de outplacement

ACTIVITATI FINANTATE:

- ✓ **Coaching/ formare profesionala pentru managerii si antreprenorii** din intreprinderi
- ✓ **Outplacementul** lucratorilor care urmeaza sa fie disponibilizati/ concediati, realizat cu sprijinul unor firme de consultanta care furnizeaza servicii de: orientare in cariera, evaluarea carierei, intocmirea unui CV si pregatirea pentru interviu, dezvoltarea de retele, abilitati de cautare de locuri de munca, inclusiv plasare pe locuri de munca in contextul restructurarii companiilor si sectoarelor economice
- ✓ Sprijin pentru **imbunatatirea activitatii de management al resurselor umane** in companii (ex. practici pentru integrarea/ adaptarea noilor angajati la locul de munca, dezvoltarea de instrumente pentru adaptarea muncii si a mediului de lucru la nevoile lucratorilor varstnici, mecanisme de planificare prospectiva a ocuparii fortei de munca si a competentelor – prognoze privind pensionarile, fluctuatia personalului, locuri de munca vacante in prezent si in perspectiva, schimbari la nivelul programelor si serviciilor din companii, specializari necesare, elaborare de planuri de invatare si dezvoltare in cariera cu accent pe reducerea sau eliminarea neconcordanțelor dintre competentele, abilitatile si cunostintele lucratorilor din companie si cele necesare in perspectiva adaptarii la schimbare etc., inclusiv programe de formare pentru angajatii din departamentele de Resurse Umane, campanii de constientizare a angajatorilor despre necesitatea participarii angajatilor la programe de formare continua
- ✓ Introducerea unor **modele inovatoare de organizare a muncii**, productive si "verzi" in intreprinderi, practici care sa asigure sanatatea si securitatea la locul de munca, care imbunatatesc statutul profesional si de sanatate al angajatilor, care asigura un tratament egal la locul de munca, inclusiv **pentru nevoile lucratorilor varstnici**
- ✓ Introducerea unor **forme flexibile de ocupare** (ex. munca la domiciliu, teleworking, program de lucru flexibil etc.)
- ✓ **Planificare strategica pe termen lung** in companii, care anticipeaza schimbarile

BENEFICIARIII PROIECTELOR: Angajatori/ syndicate/ patronate etc. care isi desfasoara activitatea in sectoarele economice cu potential competitiv identificate conform SNC si din domeniile de specializare inteligenta conform SNCDI, precum si a celor care intentioneaza sa isi adapteze activitatea la aceste sectoare/ domenii

OS 3.10 - Adaptarea structurilor SPO de la nivel national si teritorial prin introducerea unor noi instrumente / sisteme / proceduri / servicii / mecanisme etc. privind nevoile pietei muncii/ corelarea cererii cu oferta de forta de munca, monitorizarea serviciilor furnizate de SPO, dezvoltarea bazei de date privind tinerii NEETs

OS 3.11 - Cresterea satisfactiei clientilor SPO, a diversitatii si gradului de cuprindere a serviciilor oferite angajatorilor si persoanelor aflate in cautarea unui loc de munca

ACTIVITATI FINANTATE: Adaptarea structurilor SPO de la nivel national si teritorial prin introducerea unor noi instrumente / sisteme / proceduri / servicii / mecanisme etc. privind nevoile pietei muncii/ corelarea cererii cu oferta de forta de munca, monitorizarea serviciilor furnizate de SPO, dezvoltarea bazei de date privind tinerii NEETs

BENEFICIARIII PROIECTELOR: SPO-urile

AP 6 EDUCATIE SI COMPETENTE

OS 6.1 - Cresterea numarului de tineri NEETs someri cu varsta intre 16 - 24 ani, inregistrati la SPO care se reintorc in educatie in programe de tip a doua sansa, inclusiv in programe de formare profesionala initiala

ACTIVITATI FINANTATE:

- ✓ **Imbunatatirea nivelului de educatie si competente**
- ✓ Reintegrarea in cadrul sistemului de invatamant in vederea completarii/finalizarii studiilor prin masuri de tip a doua sansa, inclusiv prin participarea la programe de formare profesionala initiala.
- ✓ Alte masuri care vin in sprijinul indeplinirii obiectivului specific stabilit in cadrul acestei PI (ex. consiliere si orientare adresate tinerilor NEETs someri si parintilor cu scopul de a creste nivelul de constientizare a avantajelor participarii la programe de tip a doua sansa, masuri care promoveaza educatia interculturala, stima de sine, abordari didactice adaptate categoriilor dezavantajate, implicarea mediatorului scolar, sprijin individualizat pentru prevenirea absenteismului si abandonului, inclusiv prin activitati de cooperare transnationala si transfer de bune practici, masuri de acompaniament etc.)
- ✓ **BENEFICIARIII PROIECTELOR:**
- ✓ Ministerul Educatiei Nationale (MEN)/Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice (MMFPSPV)
- ✓ Agentii, structuri subordonate sau aflate in coordonarea MEN/MMFPSPV si alte organisme publice cu atributii in domeniul formarii profesionale
- ✓ Centrul National de Dezvoltare a Invatamantului Profesional si Tehnic
- ✓ Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca si structurile teritoriale ale acesteia cu personalitate juridica
- ✓ Membri ai Comitetelor Sectoriale si Comitete Sectoriale cu personalitate juridica
- ✓ Organizatii sindicale/Patronate/Asociatii profesionale/ONG-uri/Camere de comert, industrie si agricultura

- ✓ Furnizori de servicii de consiliere si orientare profesionala/ pentru cariera
- ✓ Furnizori de servicii de ocupare

POR - AP 7- DIVERSIFICAREA ECONOMIILOR LOCALE PRIN DEZVOLTAREA DURABILA A TURISMULUI

OS 7.1 Sprijinirea unei cresteri favorabile ocuparii fortei de munca, prin dezvoltarea potentialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care sa includa reconversia regiunilor industriale aflate in declin, precum si sporirea accesibilitatii si dezvoltarea resurselor naturale si culturale specifice

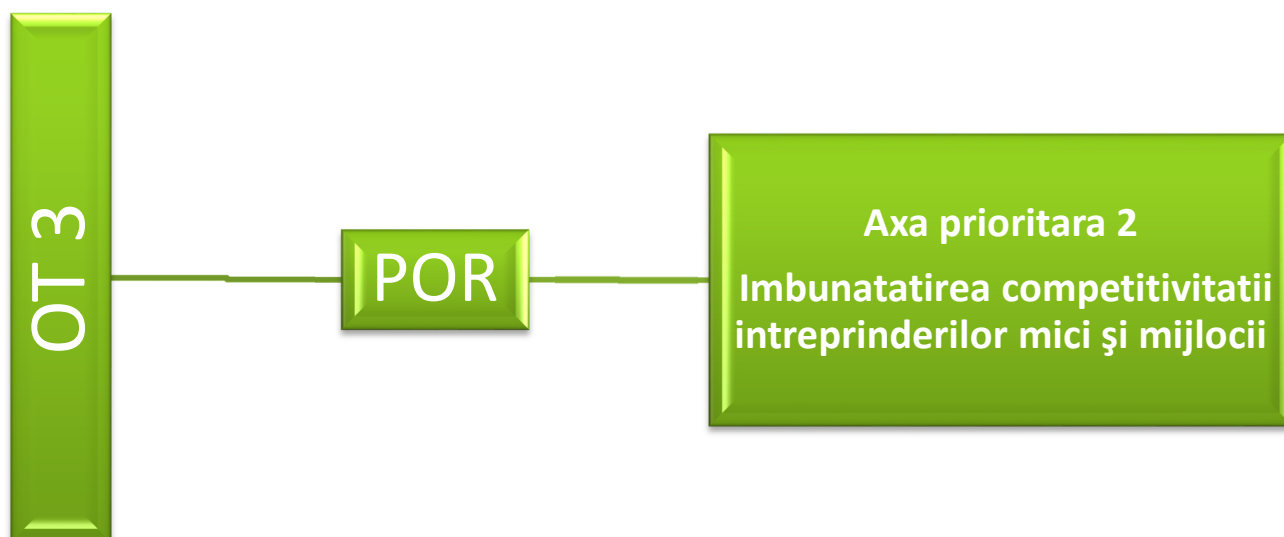
ACTIVITATI FINANTATE:

- ✓ Dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear (infrastructura rutiera, retele de captare si transport, parcuri balneare, modernizare si creare baze de tratament)
- ✓ Crearea si extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilitatilor aferente
- ✓ Amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publica precum si crearea/ modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publica;
- ✓ Dezvoltarea de infrastructuri publice la scara mica pentru valorificarea atractiilor turistice
- ✓ Activitati de marketing si promovare turistica ale obiectivului finantat.

BENEFICIARI ELIGIBILI: Urban, rural, cu exceptia regiunii de dezvoltare Bucuresti Ilfov (statiunile turistice definite conform legii HG 852 din 2008, pentru aprobarea normelor si criteriilor de atestare a statiunilor turistice, precum si pe teritoriul Deltei Dunarii)

- ✓ Unitati administrativ-teritoriale (autoritati ale administratiei publice locale)
- ✓ Parteneriate intre unitati administrativ-teritoriale (autoritati ale administratiei publice locale)

6.2.3.5 OT 3 - IMBUNATATIREA COMPETITIVITATII INTREPRINDERILOR MICI SI MIJLOCII, A SECTORULUI AGRICOL SI A SECTORULUI PESCUITULUI SI ACVACULTURII

AP 2 - IMBUNATATIREA COMPETITIVITATII INTREPRINDERILOR MICI SI MIJLOCII

OS 2.1 Promovarea spiritului antreprenorial, in special prin facilitarea exploatarei economice a ideilor noi si prin incurajarea crearii de noi intreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri

ACTIVITATI FINANTATE:

- ✓ Microintreprinderi non-agricole, incubatoare, acceleratoare din mediul urban
- ✓ Incubatoare, Acceleratoare pentru mediul rural
- ✓ constructia/ modernizarea si extinderea spatiului de productie/servicii microintreprinderilor, inclusiv dotare cu active corporale si necorporale
- ✓ crearea/ modernizare/ extinderea incubatoarelor/ acceleratoarelor de afaceri, inclusiv dezvoltarea serviciilor aferente

Pentru microintreprinderi, vor fi sprijinite investitiile in active corporale, cum ar fi achizitionarea de terenuri si spatii, constructii noi necesare desfasurarii activitatilor specifice, dotarea cu echipamente, etc., precum si cele in active necorporale de tipul brevete, licente, etc. si alte drepturi si active similare.

- ✓ achizitionarea de echipamente IT tehnica de calcul;
- ✓ achizitionarea de echipamente tehnologice masini, utilaje si instalatii de lucru-inclusiv software-ul aferent, aparate si instalatii de masurare, control si reglare necesare desfasurarii activitatilor pentru care a solicitat finantare,
- ✓ dotarea cu echipamente de birotica necesare desfasurarii normale a activitatii.
- ✓ realizarea de site-uri pentru prezentarea activitatii si a produselor sau serviciilor promovate, inclusiv instrumente de vanzare on-line, facilitarea comertului si inovatii specifice;

- ✓ achiziționarea de instalații/echipamente specifice în scopul obținerii unei economii de energie, precum și sisteme care utilizează surse regenerabile/alternative de energie pentru eficientizarea activităților pentru care a solicitat finanțare, etc;

BENEFICIARIII PROIECTELOR:

- ✓ **Microintreprinderi cu istoric de minim 1 an**
- ✓ **Incubatoare și Acceleratoare de afaceri** (ex. Autoritatea publică a administrației publice locale; Instituția sau consorțiul de instituții de învățământ superior acreditate; Institutelor, centrele și stațiunile de cercetare-dezvoltare; Camerele de comerț; Persoana juridică de drept privat).

OS 2.2 Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor

ACTIVITĂȚI FINANȚATE:

- ✓ construcția/ modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii IMM, inclusiv dotare cu active corporale și necorporale
- ✓ activități necesare pentru parcurgerea și implementarea procesului de certificare a produselor, serviciilor sau diferitelor procese specifice.
- ✓ promovarea produselor și serviciilor, realizarea de site-uri pentru prezentarea activității și a produselor sau serviciilor promovate, inclusiv instrumente de vânzare on-line, facilitarea comerțului și inovații specifice;
- ✓ activități specifice procesului de internaționalizare (participarea la târguri și expoziții internaționale, investiții în adaptarea proceselor tehnologice de producție la sistemele de certificare și standardizare specifice piețelor de export, etc).
- ✓ dotarea cu echipamente și instalații industriale, mașini și utilaje sau alte tipuri de dotări specifice, necesare îmbunătățirii capacităților de dezvoltare a produselor și a serviciilor specifice IMM-urilor beneficiare.
- ✓ Susținerea promovării produselor și a activității pe site-urile IMM-urilor, cât și prin susținerea unor soluții de afaceri inovatoare (introducerea de servicii TIC într-un proces de afaceri existent, prin achiziționarea de aplicații electronice pentru cataloage electronice, achiziții publice, e-licitație, facturarea electronică, customer service, aprovizionare electronică, magazin electronic, piața unui tert, furnizor de servicii cu valoare adăugată pentru canalele de comerț electronic, plata electronică, etc.)

BENEFICIARIII PROIECTELOR:

- ✓ **IMM non-agricole din mediul urban cu istoric de minim 1 an**
- ✓ **Intreprinderi mijlocii non-agricole pentru mediul rural cu istoric de minim 1 an**

6.2.3.6 OT9 – PROMOVAREA INCLUZIUNII SOCIALE, COMBATerea SARACIEI SI A ORICAREI FORME DE DISCRIMINARE

POCU AP 4 - INCLUZIUNEA SOCIALA SI COMBATerea SARACIEI

9 II – INTEGRAREA SOCIO-ECONOMICA A COMUNITATILOR MARGINALIZATE

OS 4.1 - Reducerea numarului de persoane aflate in risc de saracie si excluziune sociala din comunitatile marginalizate in care exista **populatie apartinand minoritatii roma** (acele comunitati in care populatia apartinand minoritatii roma reprezinta minim 10% din totalul populatiei la nivelul comunitatii), prin implementarea de masuri integrate

OS 4.2 - Reducerea numarului de persoane aflate in risc de saracie si excluziune sociala din **comunitatile marginalizate (non-roma)**, prin implementarea de masuri integrate

ACTIVITATI FINANTATE:

- ✓ Realizarea de **analize complexe la nivel de comunitate** (non-CLLD)
- ✓ Actiuni de **facilitare si mediere pentru identificarea si consolidarea de parteneriate** pentru rezolvarea problemelor comunitatii printr-o abordare participativa

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- ✓ Sprijin pentru cresterea accesului si participarii la **educatia timpurie/ invatamant primar si secundar si reducerea parasirii timpurii a scolii** prin acordarea unor pachete integrate, (ex. costuri de transport si masa, materiale educationale, accesul la servicii medicale si sociale, masuri de preventie, masuri de acompaniere, adaptate nevoilor si specificului comunitatii etc.)
- ✓ Sprijin pentru **accesul si/sau mentinerea pe piata muncii**, precum si **pentru participarea la programe de ucenicie si stagii a persoanelor din cadrul comunitatilor marginalizate**, inclusiv prin masuri de acompaniere si alte tipuri de interventii identificate ca fiind necesare
- ✓ Furnizarea de **servicii integrate pentru copii, tineri, adulti/ parinti** etc (ex. masuri active de ocupare, formare profesionala, de insertie socioprofesionala, servicii sociale/ medicale, consiliere psihologica etc) **prin intermediul centrelor multi-functionale/ punctelor unice de acces la servicii/one-stop shop** sau/si prin implicarea specialistilor de la nivelul retelei teritoriale a SPO sau a celor de la nivelul serviciilor publice de asistenta social
- ✓ **Sustinerea antreprenoriatului** in cadrul comunitatii, inclusiv a ocuparii pe cont-propriu, in vederea crearii de noi locuri de munca, **prin acordarea de micro-granturi, precum si a serviciilor de consiliere/ consultanta formare profesionala antreprenoriala si alte forme de sprijin** (de exemplu, mentorat) **atat in faza de infiintare a afacerii, cat si post infiintare.**
- ✓ Sprijinirea ocuparii persoanelor apartinand grupurilor vulnerabile in cadrul intreprinderilor sociale de insertie
- ✓ Sprijinirea dezvoltarii/ furnizarii de servicii sociale/ furnizarea de servicii in cadrul centrelor comunitare integrate medico-sociale. O atentie deosebita va fi acordata incurajarii abordarilor inovative in furnizarea acestor servicii

OS 4.3 - Imbunatatirea alfabetizarii digitale a populatiei din comunitatile dezavantajate prin sustinerea procesului de formare in cadrul retelei PAPI (e-incluziune)

ACTIVITATI FINANTATE:

- ✓ Furnizarea de programe de formare profesionala continua a grupurilor dezavantajate, programe de certificare competente TIC etc.
- ✓ Furnizarea de programe de formare formatori

OS 4.4 - Reducerea numarului de persoane apartinand grupurilor vulnerabile prin furnizarea unor servicii sociale/ medicale/ socio-profesionale/ de formare profesionala adecvate nevoilor specifice

ACTIVITATI FINANTATE:

- ✓ Activitati pt persoanele fara adapost
- ✓ Activitati pt persoanele care sufera de forme de dependenta (alcool, substante interzise etc)
- ✓ Activitati pt Victimele violentei domestice
- ✓ Activitati pt victimele ale traficului de fiinte umane
- ✓ Activitati pt persoanele private de libertate sau aflate in perioada de probatiune, fostii detinuti

- ✓ Activitati pt persoanele varstnice si persoanele cu dizabilitati aflate in situatii de dependenta sau in risc de excluziune sociala

In cadrul acestor activitati se va urmarii:

- ✓ **Sprrijinirea dezvoltarii/ furnizarii de servicii/ accesului la servicii integrate** (ex. servicii de consiliere psiho-socio, consiliere juridica, continuarea/ reintegrarea in sistemul de educatie, furnizarea de masuri active de ocupare, consiliere, formare, reinsertie/ acompaniere socio-profesionala in vederea insertiei/reinsertiei socio-profesionale, masuri de acompaniament etc.) **in concordanta cu nevoile specifice**, inclusiv prin utilizarea de solutii inovatoare in furnizarea serviciilor de baza
- ✓ **Campanie de informare, constientizare si sensibilizare privind reintegrarea in societate a acestora**

BENEFICIARIII PROIECTELOR:

- ✓ **Autoritatile publice locale** si centrale cu responsabilitati in domeniu, in parteneriat cu actori cu expertiza relevanta pentru actiunile selectate
- ✓ **ONG-uri in parteneriat cu actori cu expertiza relevanta pentru actiunile selectate**
- ✓ Administratorii schemelor de tip grant global, in situatia in care se opteaza pentru acest mecanism de implementare

9 IV- ACCES LA SERVICII DE CALITATE LA PRETURI ACCESIBILE, INCLUSIV ASISTENTA MEDICALA SI SERVICII SOCIALE DE INTERES GENERAL

OS 4.5 - Cresterea calitatii sistemului de asistenta sociala prin introducerea de instrumente/ proceduri/ mecanisme etc. si prin imbunatatirea nivelului de competente al profesionistilor din sistem

OS 4.6 - Cresterea numarului de persoane care beneficiaza de servicii de asistenta sociala la nivelul comunitatii

OS 4.7 - Cresterea utilizarii/aplicarii de solutii TIC (e-asistenta sociala, serviciile electronice etc.) in furnizarea serviciilor sociale

ACTIVITATI FINANTATE:

OS 4.5

- ✓ Dezvoltarea mecanismului de identificare a nevoilor individuale ale persoanelor vulnerabile cu nevoi speciale si masuri/ proceduri de interventie
- ✓ Dezvoltarea unui mecanism de monitorizare si evaluare a nevoilor de servicii sociale la nivel local
- ✓ Elaborarea instrumentelor standard de interventie integrata, scheme de parcurs/de interventie pentru beneficiarii de servicii integrate (sociale, medicale, de ocupare, de educatie, etc.) la nivel comunitar, in vederea incluziunii sociale, obligatia realizarii echipei interdisciplinare si interinstitutionale
- ✓ Consolidarea capacitatilor de colectare a datelor, analiza si prognoza, etc., in domeniul asistentei/incluziunii sociale, inclusiv cele care vizeaza proceselor de dezinstitutionalizare
- ✓ Activitati de formare, calificare si consiliere pentru personalul din institutiile de asistenta sociala, precum si al furnizorilor de servicii sociale, inclusiv activitati de schimb de experienta

OS 4.6

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

- ✓ Sprijin pentru consolidarea rețelei publice de asistență socială comunitară prin furnizarea de servicii sociale adaptate nevoilor populației prin asigurarea resurselor umane adecvate, inclusiv prin furnizarea de programe de formare, participare la schimburi de experiență/ schimburi de bune practici etc.,

OS 4.7

- ✓ Sprijin pentru operationalizarea aplicării de soluții TIC (e-asistență socială, serviciile electronice etc) (ex. schimb de bune practici/ furnizarea programelor de formare necesare pentru personalul implicat în utilizarea noilor echipamente și tehnologii, elaborarea de instrumente concepute în domeniul asistenței sociale care să contribuie la monitorizarea adecvată a serviciilor oferite în teritoriu și, implicit, a performanțelor generale ale programelor și proiectelor derulate/ în sectorul social în baza valorificării experienței altor SM în contextul cooperării transnaționale
- ✓ Dezvoltarea unei metodologii integrate de management al cazurilor prin utilizarea TIC

BENEFICIARIII PROIECTELOR

- Autorități publice (centrale și locale) cu responsabilități în domeniul asistenței sociale
- Furnizori de servicii sociale
- ONG-uri acreditate ca Furnizori de servicii sociale
- Institute de cercetare și universități

OS 4.8 - Îmbunătățirea nivelului de competențe al profesioniștilor din sectorul medical

OS 4.9 - Creșterea numărului de persoane care beneficiază de programe de sănătate și de servicii orientate către prevenție, depistare precoce (screening), diagnostic și tratament precoce pentru principalele patologii

OS 4.10 – Creșterea numărului de persoane care beneficiază de servicii de asistență medicală la nivelul comunității

OS 4.11 - Creșterea utilizării/aplicării de soluții TIC (e-sănătate, telemedicină etc.) în furnizarea serviciilor medicale

BENEFICIARIII PROIECTELOR:

- ✓ Ministerul Sănătății/ autorități publice (inclusiv cei din autoritățile de sănătate publică, institutele și instituțiile medicale) singure sau în parteneriat cu actori relevanți (universități, ONG-uri, etc.)
- ✓ Administratorii schemelor de tip grant global (posibil a fi utilizate pentru implementarea programelor de screening), în situația în care se optează pentru acest mecanism de implementare
- ✓ **OS 4.12** - Reducerea numărului de copii și tineri plasați în instituții prin furnizarea de servicii la nivelul comunității
- ✓ **OS 4.13** - Creșterea numărului tinerilor care parasesc sistemul instituționalizat (cu vârsta de până la 18 ani) pregătiți pentru a avea o viață independentă
- ✓ **OS 4.14** - Creșterea numărului de asistenți maternali și sociali la nivelul comunității
- ✓ **OS 4.15** - Reducerea numărului persoanelor vârstnice și a celor cu dizabilități plasate în instituții rezidențiale, prin furnizarea de servicii sociale și medicale la nivelul comunității, inclusiv servicii pe termen lung

BENEFICIARIII PROIECTULUI:

- Autorități publice centrale și locale cu responsabilități în domeniu

- Furnizori de servicii sociale/ ONG-uri acreditate ca furnizori de servicii sociale
- Administratorii schemelor de tip grant global, in situatia in care se opteaza pentru acest mecanism de implementare

9 V –DEZVOLTAREA ANTREPRENORIATULUI SOCIAL SI ECONOMIEI SOCIALE CU SCOPUL DE A FACILITA ACCESUL LA LOCURI DE MUNCA

OS 4.16 - Consolidarea capacitatii intreprinderilor de economie sociala de a functiona intr-o maniera autosustenabila

ACTIVITATI FINANTATE:

- ✓ Sprijin (ex. formare profesionala, consiliere, consultanta in domeniul antreprenoriatului, identificarea de pietele de desfacere, dezvoltarea capacitatii si abilitatilor in diferite domenii etc.) pentru infiintarea de noi intreprinderi sociale si dezvoltarea celor existente, inclusiv acordarea de sprijin financiar sub forma micro-granturilor
- ✓ Crearea si consolidarea parteneriatelor cu actorii relevanti de pe piata muncii, din sistemul de invatamant/ de asistenta medicala/ de asistenta sociala sau din administratia locala/ centrala in vederea cresterii implicarii in furnizarea de servicii pentru grupurile vulnerabile
- ✓ Crearea unor retele de sprijin si de cooperare, stabilirea de parteneriate, pentru diseminarea de bune practici si informatii, activitati de consolidare a capacitatii si transferul de know-how cu alte comunitati si cu actorii relevanti la nivel de tara sau din alte State Membre
- ✓ Accesibilizarea locurilor de munca in vederea desfasurarii activitatii in cadrul intreprinderilor sociale de insertie
- ✓ Dezvoltarea instrumentelor pentru o mai buna cunoastere a sectorului si imbunatatirea vizibilitatii economiei sociale - inclusiv initiative de promovare a marcii sociale si de constientizare a formelor specifice de actiune ale economiei sociale

BENEFICIARII PROIECTELOR

- ✓ Entitati de economie sociala existente/ nou infiintate
- ✓ Administratorii schemei de grant global (pentru masurile care vizeaza acordarea de sume nerambursabile) in situatia in care se opteaza pentru acest mecanism de implementare
- ✓ In situatia utilizarii instrumentelor financiare, beneficiarul actiunii poate fi fondul fondurilor/ entitatea implicata in implementarea mecanismului de instrumente financiare.

POCU AP 5 DEZVOLTARE LOCALA PLASATA SUB RESPONSABILITATEA COMUNITATII

9 VI - DEZVOLTARE LOCALA PLASATA SUB RESPONSABILITATEA COMUNITATII

- ✓ **OS 5.1** - Reducerea numarului de persoane aflate in risc de saracie si excluziune sociala din comunitatile marginalizate (roma si non-roma) **din orase cu peste 20.000 locuitori**, cu accent pe cele cu populatie apartinand minoritatii roma, prin implementarea de masuri/ operatiuni integrate in contextul mecanismului de DLRC

- ✓ **OS 5.2** - Reducerea numarului de persoane aflate in risc de saracie si excluziune sociala din comunitatile marginalizate din zona rurala si orase cu o populatie de pana la 20.000 locuitori prin implementarea de masuri/ operatiuni integrate in contextul mecanismului de DLRC

Srijin pentru **elaborarea strategiilor de dezvoltare locala (doar pentru interventiile FSE- FEDR care vizeaza orase cu peste 20.000 locuitori)**

Activitati de dezvoltare comunitara integrata

- ✓ realizarea de analize cuprinzatoare la nivel de comunitate care sa evidentieze nevoile locale, potentialul de dezvoltare, inclusiv a mediului de afaceri, profile de resurse umane si competente, cererea locala/ a zonelor invecinate de pe piata fortei de munca, care sa urmareasca incluziunea sociala a persoanelor/ grupurilor/ comunitatilor vulnerabile;
- ✓ elaborare de strategii de dezvoltare a comunitatii si planuri de actiune/dezvoltare comunitara pentru rezolvarea problemelor comunitatii printr-o abordare participativa;
- ✓ campanii de constientizare si actiuni specifice pentru cresterea responsabilitatii sociale si promovarea incluziunii active (inclusiv prin valorizarea modelelor de succes din randul comunitatilor tinta prin combaterea tuturor formelor de discriminare si promovarea egalitatii de sanse);
- ✓ informare, consiliere, formare/ dezvoltare profesionala (inclusiv prin schimbul de bune practici, activitati de consolidare a capacitatii si transfer de know-how cu alte comunitati si cu actori relevanti la nivel de tara sau din alte State Membre)

Proiecte soft integrate finantate prin POCU:

- ✓ Srijin pentru cresterea accesului si participarii la **educatia timpurie/ invatamant primar si secundar** si reducerea parasirii timpurii a scolii prin acordarea unor pachete integrate, (ex. costuri de transport si masa, materiale educationale, accesul la servicii medicale si sociale, masuri de preventie, masuri de acompaniere, adaptate nevoilor si specificului comunitatii etc.)
- ✓ Srijin pentru accesul si/sau mentinerea pe piata muncii, precum si pentru participarea la programe de ucenicie si stagii a persoanelor din cadrul comunitatilor marginalizate, inclusiv prin masuri de acompaniere si alte tipuri de interventii identificate ca fiind necesare
- ✓ Furnizarea de servicii integrate pentru copii, tineri, adulti/ parinti etc (ex. masuri active de ocupare, formare profesionala, de insertie profesionala, servicii sociale/ medicale, consiliere psihologica etc.) prin intermediul centrelor multi-functionale/ punctelor unice de acces la servicii/one-stop shop sau/si prin implicarea specialistilor de la nivelul retelei teritoriale a SPO sau a celor de la nivelul serviciilor publice de asistenta sociala
- ✓ Sustinerea **antreprenoriatului** in cadrul comunitatii, inclusiv a ocuparii pe cont propriu, in vederea crearii de noi locuri de munca, prin acordarea de micro-granturi, precum si a serviciilor de consiliere/ consultanta formare profesionala antreprenoriala si alte forme de srijin (de exemplu, mentorat) atat

in faza de infiintare a afacerii, cat si post infiintare. Sprijinirea ocuparii persoanelor apartinand grupurilor vulnerabile, in cadrul **intreprinderilor sociale de insertie**

- ✓ Sprijinirea **dezvoltarii/ furnizarii de servicii sociale/ furnizarea de servicii in cadrul centrelor comunitare integrate medico-sociale**. O atentie importanta va fi acordata incurajarii abordarilor inovative in furnizarea acestor servicii, cum ar fi:
  - ✓ vouchere pentru beneficiarii de servicii sociale/beneficii de asistenta sociala
  - ✓ furnizarea serviciilor sociale prin promovarea utilizarii fortei de munca de la nivelul comunitatii (inclusiv scheme de ucenicie)
  - ✓ furnizarea de servicii de catre echipe mobile multi-functionale
  - ✓ experimentarea unor noi relatii de tip contractual intre autoritatile locale si/ sau furnizorii privati de servicii si partenerii comunitari
  - ✓ pachet minim social de servicii destinat prevenirii separarii copilului de familia sa
- ✓ **Campanii de informare si constientizare/ actiuni specifice** in domeniul combaterii discriminarii, precum si pentru **implicarea activa/ voluntariatul** membrilor comunitatii in solutionarea problemelor cu care se confrunta comunitatea

---

POR AP 8 DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE SANATATE

8.1 INFRASTRUCTURA SANITARA SI SOCIALA CE PROMOVEAZA INCLUZIUNEA SOCIALA SI ACCESUL LA SERVICII SOCIALE, CULTURALE SI DE RECREERE, PRECUM SI TRECEREA DE LA SERVICIILE INSTITUTIONALE LA SERVICIILE PRESTATE DE COLECTIVITATILE LOCALE

OS 8.1.- Cresterea accesibilitatii serviciilor de sanatate comunitare si a celor de nivel secundar, in special pentru zonele sarace si izolate

OS 8.2.- Imbunatatirea calitatii si a eficientei ingrijirii spitalicesti de urgenta

OS 8.3 - Cresterea gradului de acoperire cu servicii sociale

ACTIVITATI FINANTATE:

- ✓ constructie/reabilitarea/modernizarea/extinderea dotarea centrelor comunitare integrate socio-medicale
- ✓ reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii ambulatoriilor, inclusiv a celor provenite din reorganizarea/rationalizarea spitalelor mici, ineficiente
- ✓ reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii de unitati de primiri urgente
- ✓ constructia/ dotarea spitalelor de urgenta regionale
- ✓ reabilitare/ modernizarea/ extinderea/ dotarea infrastructurii de servicii sociale fara componenta rezidentiala (centre de zi, centre „respiro”, centre de consiliere psihosociala, centre de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu etc.)
- ✓ constructie/reabilitare/ modernizare de locuinte de tip familial, apartamente de tip familial, locuinte protejate etc.

BENEFICIARII PROIECTELOR:

- ✓ Unitati administrativ Teritoriale (APL)/Parteneriate intre acestea si Ministerul Sanatatii
- ✓ Furnizori de servicii sociale de drept public sau privat, acreditati conform legii
- ✓ Parteneriate intre acesta si autoritatile si institutiile publice locale

---

POR AP 9 - SPRIJINIREA REGENERARII ECONOMICE SI SOCIALE A COMUNITATILOR DEFAVORIZATE DIN MEDIUL URBAN

9.1 – DEZVOLTARE LOCALA PLASATA SUB RESPONSABILITATEA COMUNITATII

CLLD Actiuni integrate:

- ✓ investitiile in infrastructura de locuire - construirea/reabilitare/modernizare locuintelor sociale
- ✓ investitii in infrastructura de sanatate, servicii sociale – reabilitarea/modernizarea centrelor comunitare integrate medico-sociala;
- ✓ investitii in infrastructura de educatie – construire /reabilitare/modernizare de unitati de invatamant preuniversitar (crese, gradinite, scoli primare, scoli gimnaziale etc.);
- ✓ investitii in amenajari ale spatiului urban degradat al comunitatii defavorizate respectiv:
  - constructia/reabilitarea/modernizarea cladirilor pentru a gazdui diferite activitati sociale, comunitare, culturale, agrement si sport etc.;
  - crearea/reabilitarea/modernizarea spatiilor publice urbane (strazi nemodernizate, inclusiv reabilitarea/modernizarea utilitatilor publice, zone verzi neamenajate, terenuri abandonate, zone pietonale si comerciale, etc.);
  - construirea/ dotarea cu echipamente a infrastructurii intreprinderilor de economie sociala de insertie.

BENEFICIARII PROIECTELOR:

- ✓ Grupurile de actiune locala, constituite din reprezentanti ai autoritatii publice locale, ai institutiilor, ai mediului de afaceri local, ai societatii civile, ai zonei urbane marginalizate selectate pentru interventie.

6.3 Parteneriatul si planul de implementare a prioritatilor de dezvoltare

Pentru demararea planului de actiune aferent fiecarui proiect identificat, trebuie indeplinite o serie de conditii esentiale. Acestea au rolul de a reduce riscurile implementarii legate de etapizare, finantare, coordonare intre parteneri, etc. Conditile ce vor fi enuntate in continuare sunt rezultatul experientelor similare din Europa, care in ciuda diferentelor de abordare, de dimensiune, surse de finantare, au avut cateva conditii comune de implementare a operatiunilor. Luate pe rand, fiecare presupune o serie de actiuni preliminare, care conduc la formularea unor planuri de actiune, pe termen scurt, in vederea demararii procesului de implementare a strategiei.

Conditia 1: Existenta unei strategii de dezvoltare acceptate de comunitate si aprobate de Consiliul Local

Pentru implementarea strategiei este necesara dezbaterea si acceptarea acesteia de catre factorii de decizie ai municipiului. Participarea altor factori interesati, precum comunitatea oamenilor de afaceri, mediul academic, sectorul non-guvernamental, este, de asemeni, utila, in sensul sustinerii proiectelor si contributiei lor in procesul implementarii.

Dezbaterea documentului strategiei trebuie sa aduca o contributie reala la prioritizarea proiectelor, insemnand angajarea partenerilor (organizatii publice si/sau private), identificarea surselor de finantare si pregatirea activitatilor. In final, aprobarea strategiei de catre Consiliul Local al Municipiului Lupeni reprezinta prima conditie a demararii operatiunilor de implementare.

Conditia 2: Prioritizarea proiectelor

Implementarea programelor si proiectelor propuse in documentul strategiei trebuie sa inceapa cu o prioritizare a acestora. Capacitatea administratiei publice locale nu poate acoperi pe termen scurt intreaga cerere de investitii. De aceea este necesara dezbaterea si selectarea unor proiecte pilot de interes major pentru municipiu.

Conditia 3: Existenta unei capacitati organizationale pentru gestionarea procesului de implementare a strategiei

Complexitatea aspectelor dezvoltarii reclama crearea unei structuri organizationale cu responsabilitati clare in gestiunea procesului, apte sa coordoneze implementarea strategiei, sa capaciteze resurse financiare publice sau private, sa dialogheze si sa negocieze cu alti actori implicati, sa formuleze si sa monitorizeze planurile de actiune.

Intarirea capacitatii unei astfel de echipe, cu precadere in domeniul accesarii si gestionarii fondurilor structurale, reprezinta o prioritate.

Conditia 4: Organizarea schemelor de finantare a proiectelor

Tema finantarii reprezinta punctul critic al tuturor operatiunilor de implementare a proiectelor de dezvoltare. In ideea demararii acestora, trebuie realizata o schema a coordonarii fondurilor publice in sensul cofinantarii proiectelor eligibile pentru fondurile structurale.

Conditia 5: Comunicarea proiectelor

O alta conditie pentru implementarea strategiei se refera la comunicarea intentiilor de dezvoltare continute in proiectele prioritare si asigurarea suportului din partea comunitatii. Sunt avute in vedere diverse categorii de actori, implicati direct sau indirect in proces:

- ✓ Populatia municipiului
- ✓ Populatia din zona afectata de proiect
- ✓ Reprezentanti ai sectorului privat, sau academic
- ✓ Potentiali investitori, contractori
- ✓ Administratia centrala prin institutiile deconcentrate, etc.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI LUPENI PENTRU PERIOADA 2014-2020

7. ANEXE

1. Tabel alocari financiare

	FEDR	FSE	FC	FEADR	EMFF	TOTAL
1. Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării	973,404,255	-	-	93,523,400	-	1,066,927,655
2. Îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor, precum și îmbunătățirea utilizării și a calității acestora	531,914,894	-	-	-	-	531,914,894
3. Sporirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (pentru FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru EMFF)	744,680,851	-	-	2,287,993,961	84,210,685	3,116,885,497
4. Sprijinirea trecerii la o economie cu emisii reduse de carbon în toate sectoarele	3,248,063,830	-	159,574,468	486,179,372	3,368,427	3,897,186,096
5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, precum și a prevenirii și gestionării riscurilor	-	-	478,723,404	1,536,222,695	-	2,014,946,099
6. Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor	926,404,255	-	2,892,443,785	1,115,224,800	37,052,701	4,971,125,541
7. Promovarea unui transport durabil și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	2,728,208,359	-	3,404,255,320	-	-	6,132,463,679
8. Promovarea sustenabilității și a calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității lucrătorilor	101,063,830	1,563,930,485	-	529,921,367	33,684,278	2,228,599,960
9. Promovarea incluziunii sociale, precum și combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare	521,276,596	1,133,855,426	-	1,752,959,222	-	3,408,091,244
10. Investiții în educație, instruire și învățământ vocațional pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții	361,702,128	1,257,101,071	-	35,270,500	-	1,654,073,699
11. Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă	265,957,447	531,063,830	-	-	-	797,021,277
Asistență tehnică	323,404,255	288,085,106	-	178,368,085	10,105,280	799,962,726
TOTAL	10,726,080,699	4,774,035,918	6,934,996,977	8,015,663,402	168,421,371	30,619,198,367

Alocarea pentru Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (YEI) se ridică la 212 milioane € (jumătate din alocarea specială pentru YEI și jumătate din FSE).

2. MODEL DE CHESTIONAR UTILIZAT

3. LISTE DE PREZENTA